

We Lwowie, dnia 17. grudnia 1901.

Aleg. 41

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o budowlach wodnych i melioracyach.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie z czynności w zakresie budowy wodnych i melioracyj za rok 1900—1 wraz z wnioskami na podjęcie dalszej akcji w tym dziale gospodarstwa krajowego, które to sprawozdanie obejmuje:

- I. Wykonanie uchwał Wysokiego Sejmu.
- II. Załatwienie petycyj.
- III. Postęp budowy przy publicznych robotach melioracyjnych za rok 1900.
- IV. Wnioski w sprawie podjęcia dalszych publicznych robót melioracyjnych.
- V. Uzasadnienie rubryki XIII. preliminarza wydatków funduszu krajowego na r. 1902.
- VI. Wykaz czynności kraj. biura melioracyjnego za r. 1900—1 oraz zmiany w personalu technicznym i służby dozorców tego biura.
- VII. Obecny stan państwowego funduszu melioracyjnego i udział kraju w tym funduszu.

I. Wykonanie uchwał Wysokiego Sejmu.

a) Ustawy sankcyonowane.

Ustawa o regulacji rzek mającej się wykonać przy pomocy państwowego funduszu kanałowego. Odezwą z dnia 15. listopada 1901 r. 12.059/pr. zawiadomiło nas c. k. Prezydium Namiestnictwa, że uchwalony przez Wysoki Sejm dnia 2. lipca r. 1901 projekt ustawy o regulaacyi rzek wykonać się mającej w myśl §. 5. ustępu 1. ustawy z dnia 11. czerwca 1901 r. Dz. u. p. Nr. 66, uzyskał Cesarzką Najwyższem postanowieniem z dnia 18. września 1901 r. Przez sankcyę tej ustawy zapewnione zostało przeprowadzenie (porównawszy od r. 1904) regulacyi dwunastu rzek karpackich, która wymaga zna-

cznego nakładu 58,580.000 K, a której zrealizowania kraj od pamiętnej powodzi w r. 1884 przez lat siednaście wyczekiwał.

Ponieważ powołana odezwa c. k. Prezydium Namiestnictwa nie zawiera wzmianki o załatwieniu całego szeregu rezolucyi przez Wysoki Sejm równocześnie z wymienionym projektem ustawy uchwalonych, odnieśliśmy się odezwą z dnia 6. grudnia 1901 l. 79.472 do c. k. Rządu o zakomunikowanie nam jego decyzji.

Ustawa o uzupełnieniu regulacji Nowego Brnia z dopływami. Wedle odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 23. października r. 1901 l. 12.470/pr. otrzymał sankcyę Cesarską uchwalony przez Wysoki Sejm dnia 5. lutego 1897 r. projekt ustawy o uzupełnieniu regulacji Nowego Brnia z dopływami Najwyższem postanowieniem z dnia 20. września 1901.

Dalsza budowa przy tej regulacji zarządzoną już została z wiosną r. 1901, o czem Wydział krajowy zdał sprawę Wysokiemu Sejmowi w przedłożeniu melioracyjnem z dnia 29. marca 1901 r. l. 14.141 (alegat 53. stenogr. sprawozdań sejmowych z r. 1900—1, pag. 4).

Ustawa o obwałowaniu lewego brzegu Dunajca od ujścia Więćkówki do mosta kolejowego w Bogumiłowicach. Odezwą z dnia 17. sierpnia 1901 r. l. 9.286/pr. zawiadomiło nas c. k. Prezydium Namiestnictwa, że Najwyższem postanowieniem z dnia 25. lipca r. 1901 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm dnia 21. marca 1899 r., projekt ustawy o obwałowaniu lewego brzegu Dunajca od ujścia potoku Więćkówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach.

Projekt statutu spółki wodnej wraz z katastrem konkurencyjnym przesłał Wydział krajowy odezwą z dnia 23. maja 1901 r. l. 17.816 c. k. Starostwu w Brzesku, które też przeprowadziło postępowanie wodno-prawne z końcem lipca i początkiem sierpnia 1901, a następnie wydało orzeczenia.

Gdy pierwsza rata 40% zasiłku z państwowego funduszu melioracyjnego w kwocie 26.000 K wstawioną została do preliminarza tego funduszu na r. 1901, a spółka wodna niewątpliwie wkrótce zostanie zawiązaną, gdyż strony interesowane ani przeciw projektowi, ani też przeciw okręgowi konkurencyjnemu nie wniosły żadnych zarzutów, wstawił Wydział krajowy I. ratę 40% zasiłku krajowego do preliminarza na r. 1902, zamierzając rozpocząć roboty z wiosną roku przyszłego.

Projekt rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy przesłał Wydział krajowy odezwą z dnia 7. września 1901 r. l. 56.972 c. k. Namiestnictwu celem wyjednania zatwierdzenia c. k. Ministerstwa rolnictwa.

Ustawa o regulacji potoku Pustej (Radosławki) z dopływami. Wedle odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 18. października r. 1901 l. 11.903/pr. Najwyższem postanowieniem z dnia 11. września 1901 r. udzieloną została sankcyja uchwalonemu przez Wysoki Sejm dnia 1. maja 1900 r. projektowi ustawy o regulacji potoku Pustej z dopływami.

Projekt rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy przesłał Wydział krajowy odezwą z dnia 4. listopada 1901 r. l. 74.347 c. k. Namiestnictwu i równocześnie zarządził opracowanie katastru konkurencyjnego celem zawiązania spółki wodnej.

Ponieważ wedle powołanej odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa pierwsza rata 30% zasiłku z państwowego funduszu melioracyjnego w kwocie 24.960 K. wstawioną już została do preliminarza tego funduszu na r. 1901, postanowił Wydział krajowy celem podjęcia robót z najbliższą wiosną wstawić pierwszą ratę 40% datku krajowego do preliminarza na r. 1902.

Nadmieniamy przytem, że podniesione pierwotnie kwestye techniczne zostały uchylone przy ponownej reambulacji projektu przeprowadzonej w maju 1901 r. przez delegata c. k. Ministerstwa rolnictwa.

Wprowadzenie w życie ustaw agrarnych. Jak już w sprawozdaniu z dnia 29. marca 1901 r. l. 14.141 Wydział krajowy zaznaczył, wejście w życie krajowych ustaw z dnia 9. grudnia 1899 Dz. u. kraj. Nr. 18 ex 1900 o komasacji gruntów rolnych, z dnia 9. grudnia 1899 Dz. u. kraj. Nr. 19 ex 1900 o składzie komisji krajowej dla wyłączenia obcych gruntów z lasów i zaokrąglenia granic leśnych z dnia 9. grudnia 1899 Dz. u. kraj. Nr. 20 ex 1900 o dzieleniu gruntów wspólnych i regulacy

odnoszących się do nich wspólnych praw użytkowania i zarządu zależnem jest od ułożenia rozporządzeń wykonawczych do tych ustaw.

Alegat 1. Jakkolwiek Wydział krajowy otrzymał tylko projekt referenta tych rozporządzeń, i to w tekście niemieckim, przedłożył c. k. Rządowi swą opinię w załączonej /./ w odpisie odezwie z dnia 14. listopada 1901 r. l. 19.707 i zaproponował termin wejścia w życie ustaw agrarnych na dzień 1. lipca 1902 roku.

Odezwą z dnia 20. września 1901 r. l. 99.902 nadesłało c. k. Namiestnictwo Wydziałowi krajowemu dwa projekty referenta (w tekście niemieckim), dotyczące układu zawrzeć się mającego między Wydziałem krajowym a komisją krajową dla spraw agrarnych co do ustanowienia rządowego personelu technicznego i uiszczania z funduszu krajowego rocznego ryczałtu 50.000 K. skarbowi państwa na pokrycie poborów i emerytur tego personelu, tudzież co do organizacji służby technicznej dla spraw agrarnych.

Ponieważ pierwszy projekt był sprzeczny z postanowieniami §. 73. ust. komasacyjnej i §. 63. ust. działowej i regulacyjnej, które poruczają ustanowienie personelu technicznego Wydziałowi krajowemu, a nie Rządowi, ponieważ dalej na życzenie c. k. Ministerstwa rolnictwa wykształcił Wydział krajowy na koszt kraju osobny techniczny personal komasacyjny, a wedle galic. ustaw agrarnych koszta personelu technicznego obciążają wyłącznie fundusz krajowy, podczas gdy w innych krajach strony interesowane zwracać mają te koszta funduszom krajowym, zatem oświadczył się Wydział krajowy w odezwie z dnia 13. grudnia 1901 r. l. 64.850 przeciw temu projektowi i przeciw zawieraniu w tej sprawie umowy.

Co się tyczy drugiego projektu, t. j. organizacji służby technicznej zażądał Wydział krajowy zmian, któreby przepisy rozporządzenia pogodziły z postanowieniami ustaw, a w szczególności:

1. ażeby na kierowników oddziałów technicznych byli powoływani specjalnie w tym celu wykształceni krajowi technicy komasacyjni, którzy ukończyli równorzędne studia techniczne, jak np. kierownicy oddziałów technicznych w Austrii dolnej, bo trzyletni kurs melioracyjny na akademii rolniczej w Wiedniu, podczas gdy używani w Austrii dolnej technicy lasowi ukończyli również trzyletnią sekcję leśną na tej samej akademii;

2. ażeby przydzielani do operacji agrarnych c. k. geometrzy ewidencyjni obciążali fundusz krajowy poborami tylko za czas zajęcia przy tych operacjach, emerytury zaś ich, pensye wdowie, zaopatrzenia i t. p. opłacał skarb państwa;

3. ażeby asygnata wszystkich poborów i należności obciążających fundusz krajowy należała do Wydziału krajowego.

b) Projekty ustaw dotychczas niesankcyowane.

Reskryptem z dnia 4. maja 1901 r. l. 6.773 zatwierdziło c. k. Ministerstwo rolnictwa projekt techniczny dla regulacji potoków Sołotwy i Rokityny z dopływami pod tym jednak warunkiem, że przy rozprawie wodnoprawnej zostanie ostatecznie załatwioną kwestya proponowanego przez departament wodny c. k. Namiestnictwa ograniczenia projektowanych komunikacji (dróg równoległych i mostów), tudzież przeprowadzone zostanie zbadanie okregu konkurencyjnego pod względem uzasadnienia jego granic i podziału.

Pod warunkiem, że wynik tych dochodzeń będzie pomyślny, c. k. Ministerstwo rolnictwa oświadczyło gotowość przyznania dla tego przedsięwzięcia zasiłku z państwowego funduszu melioracyjnego w kwocie maksymalnej 111.000 K z zastrzeżeniem konstytucyjnego zatwierdzenia.

Stosownie do żądania c. k. Namiestnictwa wyrażonego w odezwie z d. 3. czerwca 1901 r. l. 56.778 zarządził Wydział krajowy wygotowanie operatu konkurencyjnego i przesłał go wraz z projektem statutu i projektem technicznym odezwą z dnia 28. września 1901 r. l. 60.293 c. k. Starostwu w Kamionce

Projekt ustawy o regulacji potoków Sołotwy i Rokityny.

strumielowej z prośbą o przeprowadzenie postępowania wodno-prawnego a w szczególności sprawdzenia okręgu konkurencyjnego, zawiązanie spółki wodnej i udzielenie koncesyi na budowę.

Jakkolwiek mimo przynaglenia sprawy odezwą z dnia 1. listopada 1901 r. l. 72.454, wymienione Starostwo nie zarządziło dotychczas dochodzeń komisyjnych i nie zawiadomiło nas o powodzie zwłoki, postanowiliśmy wstawić pierwszą ratę 40% zasiłku krajowego w kwocie 29.600 koron do preliminarza na r. 1902 w przypuszczeniu, że spółka wodna z wiosną r. 1902 zostanie zawiązaną i budowa będzie równocześnie rozpoczętą.

Projekt ustawy o regulacji rzeki Pełtwi.

Ponieważ projekt regulacji Pełtwi były starszy inżynier biura melioracyjnego, a obecnie profesor studjum rolniczego na wszechniczy Jagiellońskiej Tadeusz Sikorski nie przedłożył sprawozdania technicznego w myśl złożonego przyrzeczenia, wezwał go Wydział krajowy pismem z dnia 10. września 1901 r. l. 55.329 do spełnienia tego przyrzeczenia, a w razie przeciwnym do zwrotu wszystkich obliczeń, notat i brulionów sporządzonych przez niego wspólnie z przydzielonym mu personelem technicznym w latach 1892 do 1898. Podaniem z dnia 19. listopada 1901 doایی nam p. Sikorski, że się starać będzie w ciągu nadchodzących feryj świątecznych wykończyć sprawozdanie techniczne i ewentualnie w tym celu przybyć do Lwowa, jeżeli mu Wydział krajowy zwróci koszta podróży i wypłaci dyety. Na warunki postawione przez p. Sikorskiego zgodził się Wydział krajowy pismem z dnia 13. grudnia 1901 r. l. 80.255 i nazaczył mu ostateczny termin do przedłożenia sprawozdania na koniec stycznia 1902 r.

Gdyby i obecnie p. Sikorski nie dotrzymał przyrzeczenia, postanowił Wydział krajowy poruczyć wykończenie operatu inżynierowi biura melioracyjnego Aleksandrowi Wierzbickiemu, ażeby wreszcie reambulacja projektu mogła być przeprowadzoną w ciągu r. 1902.

Projekt ustawy o zmianie §§. 69 i 71 kraj. ustawy wodnej.

O sankcyi uchwalonego przez Wysoki Sejm dnia 1. maja 1900 r. projektu ustawy zmieniającej postanowienia §§. 69 i 71 kraj. ustawy wodnej w tym kierunku, aby grzywny za przekroczenia wodne niższe zostały z 10 K do jednej K, nie otrzymaliśmy dotychczas zawiadomienia.

Projekty ustaw: o konserwacji zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy i o uzupełnieniu postanowienia §. 45. kraj. ustawy wodnej.

Również nie otrzymał dotychczas Wydział krajowy zawiadomienia o sankcyi uchwalonych przez Wysoki Sejm dnia 5. lipca 1901 r. projektów ustaw o konserwacji zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy i o uzupełnieniu postanowienia §. 45. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 r., Dz. u. kraj. Nr. 38, które ma na celu uwolnienie przymusowych robót publicznych melioracyjnych od formalności koncesyonowania, jakkolwiek pierwszy z tych projektów ustaw uchwalony został ściśle według tekstu ułożonego w porozumieniu z c. k. Ministerstwem rolnictwa.

Projekt ustawy o zaleceniu ochron. niektórych zarządzeń policyjnych leśnych i wodnych.

Wiadomości o udzieleniu Najwyższej sankcyi obok wymienionym projektom ustaw, lub też o przeszkodach w przedłożeniu do sankcyi Wydział krajowy nie otrzymał do chwili niniejszego sprawozdania.

Równocześnie z uchwaleniem tych projektów polecił Wys. Sejm uchwałą z 6. lipca 1901 Wydziałowi krajowemu, by wszedł w rokowania z c. k. Rządem celem wytworzenia funduszu z równorzędnym współudziałem kraju i państwa dla przyścia w pomoc posiadaczom gruntowym lub jednostkom administracyjnym nie mogącym dla braku środków pieniężnych lub sił roboczych zadość uczynić postanowieniom ustawy o niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych.

Odezwą z 20. października 1901 l. 55.333 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Namiestnictwa, któremu powyższa uchwała sejmowa pismem sejmowego biura marszałkowskiego z 6. lipca 1901 l. 1523 zakomunikowaną została, z zapytaniem, czy i jakiej treści wnioski przedstawiło centralnemu rządowi ze swej strony, na co jednak Wydział krajowy jeszcze odpowiedzi nie otrzymał.

c) Uchwały nie wymagające sankcyi:

Uchwały
w sprawie
budowy dróg
wodnych.

W załatwieniu sprawozdania komisji wodnej o wniosku posła Merunowicza i tow. w przedmiocie budowy dróg wodnych powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z d. 9. lipca 1901 zasadniczą uchwałę co do przyczynienia się kraju $12\frac{1}{2}\%$ datkiem do kosztów budowy dróg wodnych w granicach kraju oraz uchwalił cały szereg rezolucyj do c. k. Rządu w tej sprawie, na które jednak dotychczas nie otrzymaliśmy odpowiedzi.

Równocześnie powziął Wysoki Sejm następujące uchwały:

a) „Sejm przyjmuje do wiadomości utworzenie przy Wydziale krajowym komisji doradczej dla spraw dotyczących dróg wodnych“,

b) „Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby przy ustanowieniu trasy dróg wodnych (§. 10. ustawy z 11. czerwca 1901. Nr. 66. Dz. u. p.) starał się zapewnić budowę ich od Hruszowa, gdzie kończyć się ma kanał Dunaj-Odra, do Wisły pod Krakowem, z Krakowa zaś sztucznym kanałem spławnym prowadzonym pomiędzy Wisłą a linią c. k. kolei państwowych do Sanu“.

c) „Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby w myśl postanowień §. 2. ustawy z 11. czerwca 1901. Nr. 66. Dz. u. p. przeprowadził jak najszybciej układy z c. k. Rządem względem sposobu uiszczenia przez kraj przypadającej nań prestacyi na rzecz budowy dróg wodnych. O wyniku studyów i układów w tej mierze przedłoży Wydział krajowy Sejmowi sprawozdanie wraz z wnioskami w najbliższej sesyi“.

W wykonaniu powyższych uchwał odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 19. sierpnia 1901 l. 55.332 do c. k. Prezydium Namiestnictwa o wyjednanie u c. k. Ministerstwa handlu bezzwłocznego przeprowadzenia studyów przygotowawczych dla budowy dróg wodnych w Galicyi, ażeby roboty w myśl §. 6. ustawy najdalej w r. 1904 zostały rozpoczęte, oraz rychłego udzielenia Wydziałowi krajowemu przeglądowych planów sytuacyjnych z wkreśloną trasą kanałów galicyjskich, tudzież analizy cen jednostkowych i przybliżonego kosztorysu, ażeby Wydział krajowy mógł przeprowadzić ze stronami interesowanemi rokowania co do ewentualnego przyczynienia się datkami konkurencyjnymi, gdyż od tego zawisło przedłożenie Wys. Sejmowi projektu ustawy po myśli §. 2. ustawy kanałowej.

Równocześnie przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydium Namiestnictwa odpis opinii co do trasy kanałów galicyjskich, opartej na uchwałach komisji krajowej dla sprawy dróg wodnych z d. 14. maja 1901, którą to opinię przedłożył już był Wydział krajowy pismem z d. 17. maja 1901 l. 33.075 Kołu posłów polskich do Rady państwa, a do której to opinii przyłączyła się także sejmowa komisya wodna.

Ponieważ dotychczas nie otrzymał Wydział krajowy od c. k. Ministerstwa handlu żądanych dat i planów, ani wogóle żadnej odpowiedzi na powołaną odezwę, zatem nie mógł przeprowadzić rokowań ze stronami interesowanemi, ani też nie może przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosków po myśli przytoczonej pod c) rezolucyi.

W całej akcji około budowy dróg wodnych jest tylko ten słaby postęp do zaznaczenia, że w wykonaniu postanowienia §. 3. ustawy kanałowej utworzyło c. k. Ministerstwo handlu rozporządzeniem z d. 11. października 1901 Dz. u. p. Nr. 163 dla jednolitego kierownictwa budowy kanałów osobny oddział pod nazwą „c. k. Dyrekcya dla budowy dróg wodnych“, składający się z 2 sekcji technicznej i administracyjnej, a zarazem unormowało zakres działania i liczbę członków rady przybocznej, jaka w myśl ustawy dla budowy dróg wodnych ma być ustanowioną.

Wedle powołanego rozporządzenia rada przyboczna dla budowy dróg wodnych (Wasserstrassenbeirath) jest powołaną do przedkładania opinii i czynienia samodzielnych wniosków w sprawie budowy kanałów w §. 1. ustawy wymienionych, tudzież prowadzenia na nich ruchu; składać się zaś ma z 20 członków i tyluż zastępców mianowanych przez c. k. Ministerstwo handlu w poro-

zumieniu z innemi interesowanemi Ministerstwami, tndzież z 20 członków i tyluż zastępców delegowanych przez Wydziały krajowe, mianowicie po czterech delegowanych przez Wydziały krajowe Czech, Galicyi, Morawi i i Austrii dolnej, a po dwóch delegowanych przez Wydziały krajowe Austrii górnej i Szlązka.

W skutek odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwu z dnia 29. października 1901 l. 13.055]pr zamianował też Wydział krajowy uchwałą z d. 14. listopada 1901 l. 73.503 następujących delegatów do wspomnianej Rady przybocznej.

1) właściciela dóbr i c. k. profesora uniwersytetu Jagiellońskiego, p. dr. Antoniego Górskiego delegatem, jego zaś zastępcą właściciela dóbr i prezesa Rady powiatowej w Lisku, p. Ludwika Baldwin-Ramułta;

2) właściciela dóbr, posła na Sejm i do Rady państwa, p. dr. Włodzimierza Kozłowskiego, delegatem, jego zaś zastępcą właściciela dóbr i posła na Sejm, p. Albina Rayskiego;

3) właściciela dóbr, posła na Sejm i członka Wydziału krajowego, p. Mieczysława Onyszkiewicza delegatem, jego zaś zastępcą dyrektora kraj. biura melioracyjnego, Andrzeja Kędziora;

4) adwokata kraj. i posła na Sejm i do Rady państwa, p. Arnolda Rapoporta de Porada delegatem, jego zaś zastępcą adwokata krajowego i posła na Sejm, p. dr. Eugeniusza Oleśnickiego.

Nie możemy tu jednak pominąć uwagi, że liczba członków Rady przybocznej została dla Galicyi zbyt szczupłą, bo w stosunku 20% wymierzoną, podczas gdy obszar Galicyi w stosunku do całej powierzchni sześciu krajów interesowanych wynosi 41.4% a datek pieniężny Galicyi do kosztów budowy kanału w stosunku do datków wszystkich 6 krajów 27%.

Na posiedzeniu z d. 2. lipca 1901 uchwalił Wysoki Sejm na wniosek komisji wodnej następującą rezolucję:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, aby się postarał w jak najbliższym czasie o znaczne podniesienie corocznej dotacyi państwowego funduszu melioracyjnego“.

Na tę rezolucję nie nadesłał wprawdzie c. k. Rząd odpowiedzi, przedłożył jednak w myśl ustępu 3. §. 11. ustawy kanałowej na bieżącej sesji Radzie państwa projekt ustawy, która przedłuża okres datowania państwowego funduszu melioracyjnego o lat dziesięć (od r. 1905 do 1914) i podnosi roczną dotację tego funduszu na cztery miliony koron na czas od r. 1902 do r. 1914 włącznie *).

Podwyższona dotacya odpowiada ściśle wnioskowi Koła posłów polskich do Rady państwa i wnioskowi Wydziału krajowego przedłożonemu c. k. Rządowi odezwą z d. 22. lutego 1901 l. 65.920.

W rozprawach nad sprawozdaniem komisji wodnej o regulacyi rzek galicyjskich uchwalił Wysoki Sejm na posiedzeniu z d. 2 lipca 1901 następującą rezolucję:

»Wzywa się Wydział krajowy, ażeby bezzwłocznie przedsięwziął starania celem zmiany w drodze nstawodawczej przepisów ustawy wodnej w tym kierunku, aby Rząd (prowadzący regulację przedsięwiorca) | odsypisk tworzących się w czasie regulacyi nie zabierał właścicielom gruntów nadbrzeżnych i nie kazał ich potem tymże właścicielom odkupywać“.

Ponieważ sprawa ta dotyczy przedewszystkiem rzek, których regulację prowadzi i w przyszłości wykonywać będzie c. k. Namiestnictwo, odniósł się doń Wydział krajowy odezwą z d. 10. września 1901 l. 47.936 z zapytaniem, czy i o ile należałoby zmienić stylizację §. 47. kraj. ustawy wodnej, ażeby nie naruszając postanowienia co do gruntów uzyskanych wskutek budowli regulacyjnych, bez wszelkich wątpliwości zapewnić posiadaczom gruntów nad-

Uchwała
w sprawie
podwyższenia
dotacyi pań-
stwowego
funduszu
melioracyj-
nego.

Rezolucya
w sprawie
zmiany prze-
pisów ustawy
wodnej o od-
sypiskach.

* Projekt tej ustawy uchwalony już został przez Izbę posłów Rady państwa d. 17. grudnia 1901.

brzeźnych własność wysp i odsypisk po myśli §§. 407 do 411 kodeksu cywilnego.

Na to zapytanie odpowiedziało c. k. Namiestnictwo odezwą z d. 4. grudnia 1901 l. 100.203, że „nie uważa za potrzebną zmianę zupełnie odpowiedniej i dokładniej stylizacji §. 47 ustawy wodnej“, gdyż §. 47. ustawy wodnej normuje inny w powszechnej ustawie cywilnej nieprzewidziany sposób nabycia gruntu powstałego wskutek budowli regulacyjnych, a nie naturalnego przymulenia, a z postanowienia §. 47 ustawy wodnej wypływa dla przedsiębiorcy budowli regulacyjnej tylko tytuł nabycia własności gruntu, wskutek czego o prawie przedsiębiorcy do własności gruntu takiego ma w każdym poszczególnym wypadku orzekać formalnie w toku instancyi władza polityczna po przeprowadzeniu dochodzenia przy współudziale wszystkich stron interesowanych, a zatem także właścicieli gruntów nadbrzeźnych, którym przysługuje prawo odwołania się do wyższych instancyj.

W załatwieniu sprawozdania komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o popieraniu kultury krajowej na polu budowl wodnych powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z d. 5. lipca 1901 następującą uchwałę :

„Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby z dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye przyznał na drenowanie gruntów włościańskich w Galicyi stały zasiłek roczny w kwocie 50.000 koron na razie na przeciąg lat dziesięciu od r. 1901 do 1910“.

O skutku tej rezolucyi nie otrzymał Wydział krajowy zawiadomienia. Na tem samem posiedzeniu uchwalił Wysoki Sejm następujące dalsze rezolucye :

„Sejm wzywa c. k. Rząd : a) ażeby z wszelkim możliwym pospiechem przeprowadzał reambulacye przedkładanych przez Wydział krajowy technicznych projektów melioracyjnych, zarówno jak i postępowanie wodno-prawne, przyspieszył zawiązywanie spółek wodnych, załatwianie rekursów i repartacye datków konkurencyjnych, tak iżby wykonanie publicznych robót melioracyjnych nie doznawało, jak dotychczas, kilkuletniej zwłoki, lecz roboty te w myśl ustępu drugiego §. 5. ustawy z d. 11. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 66 jak najspieszniej były podejmowane ;

b) ażeby do przeprowadzania postępowania wodno-prawnego przy większych robotach melioracyjnych delegował specjalnych komisarzy politycznych dokładnie obeznanych z postanowieniami ustawy wodnej“.

„Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby zreformował dotychczasową organizacyę zarządu budowli wodnych przez decentralizacyę i prowadzenie robót we własnym zarządzie“.

O decyzyi Rządu w sprawach temi rezolucyami poruszonych nie otrzymał Wydział krajowy dotychczas zawiadomienia.

Przy rozprawach nad rubryką XIII. wydatków budżetu krajowego na r. 1901 powziął Wysoki Sejm d. 9. lipca 1901 następującą uchwałę :

„Sejm wzywa c. k. Rząd, aby niecierpiące zwłoki miejscowe roboty regulacyjne na Dunajcu od Zgłobic do Nowego Śacza, na Wisłoce od Mielca do Jasła i na Sanie od Składu solnego do Sanoka przeprowadził wyłącznie kosztem państwa na myśl §. 5. ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Nr. 66. Dz. u. p. i §. 3. uchwalonego przez Sejm w dniu 2. lipca 1901 projektu ustawy o regulacyi rzek już w roku bieżącym oraz w latach 1902 i 1903“.

Na powyższą rezolucyę nie otrzymał Wydział krajowy odpowiedzi.

Na skutek uchwalonych przez Wysoki Sejm d. 4. maja 1900 rezolucyi w sprawie żeglugi na Wiśle zawiadomiło nas c. k. Prezydium Namiestnictwa odezwą z d. 23. października 1901 l. 12.300|pr., że c. k. Ministerstwo kolejowe reskryptem z d. 30. września 1901 l. 39.274 oświadczyło, co następuje :

Rezolucya w sprawie subwencyonowania przez państwo drenowania gruntów włościańskich.

Rezolucya do Rządu w sprawie przyspieszenia organizacyi spółek wodnych i reformy zarządu budowli wodnych.

Uchwała w sprawie lokalnych regulacyj rzek Dnaja, Wiśluki i Sanu.

Uchwała w sprawie żeglugi na Wiśle.

„Do ustępu V. uchwały.

Dla ruchu towarów z Austrii do Rosyi via Nadbrzezie postarano się o wciągnięcie regulacji Nadbrzezie przystań transito do dotyczących zniżonych taryf związkowych, a dalsze ukształtowanie tych taryf także dla ruchu na kolejach węgierskich w miarę okazującej się potrzeby będzie miane na oku.“

„Do ustępu VI. uchwały.

Istniejące na stacyi w Nadbrzeziu urządzenia kolejowe odpowiadają terażniejszym potrzebom, wobec czego w najbliższym czasie nie są tam zamierzone rozszerzenia lub nowe budowle.“

Przytem nadmienilo c. k. Prezydium Namiestnictwa, że budowa portu w Nadbrzeziu zatwierdzona w zasadzie nastąpi po uzupełnieniu projektu według wskazówek c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych.

Wedle dalszej odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa z d. 14. grudnia 1901 l. 14.411/pr. oznajmiło c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z 22. listopada 1901 l. 21.337/1900, co następuje:

Do uchwały I.

„Przyspieszenie robót regulacyjnych na Wiśle, względnie ich ukończenie przed r. 1912 nie jest możliwe ze względu na konwencyę zawartą z ces. rosyjskim rządem w r. 1901 co do terminu ukończenia robót regulacyjnych, tudzież ze względu na powolny postęp robót na rosyjskim brzegu.“

Do III. Uchwały.

„Co się tyczy zawarcia z rządem rosyjskim konwencyi względem wydania przepisów o policyi rzecznej i żeglugi na granicznych przestrzeniach Wisły i Sanu, to opracowanie dotyczącego tej sprawy projektu po myśli wniosku komisji międzynarodowej dla regulacji Wisły i Sanu z r. 1899 ze strony rosyjskiego rządu jest w toku i ta sprawa przy tegorocznej międzynarodowej komisji przez tutejszych delegatów ponownie została poruszona.“

Do IV. uchwały;

Odezwą z dnia 20. sierpnia 1901 l. 40.940. c. k. Ministerstwo handlu oznajmiło Ministerstwu spraw wewnętrznych, że udzielenie subwencyi państwowej przedsiębiorstwu żeglugi parowej mogłoby być tylko wówczas wzięte pod rozwagę, gdyby taka subwencya albo ze względu na okoliczność, że zagraniczne towarzystwo regulacji kursujące na tej samej rzece otrzymuje od swych rządów zapomogi okazała się potrzebną, albo co najmniej gdyby przedsiębiorstwo przez swą wydatność w obrocie i ze względu na swoje rozmiary oddawało gospodarstwu krajowemu tak wielkie usługi, że jego subwencyonowanie leżałoby w interesie ogólnego dobra.

Z tych powodów Ministerstwo handlu nie może obecnie reflektować na subwencyonowanie dopiero utworzyć się mającego przedsiębiorstwa żeglugi na Wiśle, na które to postanowienie Ministerstwa handlu zgodziło się także Ministerstwo skarbu pod dniem 12. października 1901 l. 60.715.

Projekt na budowę portu zimowego i handlowego na Wiśle pod Nadbrzeziem zatwierdziło Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z 15. września 1901 l. 15.409/900 a budowa tego portu ma być ukończoną do końca roku 1903.

Odezwą z d. 22. sierpnia 1901 l. 9712/pr. zawiadomiło nas c. k. Prezydium Namiestnictwa, że komisya złożona z delegatów austriackich i węgierskich zebrała się 18. i 19. czerwca 1901 w Czerwonym klasztorze celem

ustanowienia programu prac pomiarowych na granicznej przestrzeni Dunajca między ujściem Białki a Czerwonym klasztorem. W myśl spisane go przy tej sposobności protokołu rozpoczęli obustronnie urzędnicy techniczni pomiary, które posłużą do opracowania projektu w ciągu zimy, dla ostatecznego zaś ustanowienia szczegółów projektu i wniosków zmierzających do urzeczywistnienia zamierzonej regulacji ma się zebrać ponownie komisya na wiosnę roku 1902.

Pomiar i opracowanie projektu regulacji Białki tatrzańskiej odroczone do czasu sporządzenia planu granicy między Galicyą a Węgrami, plan ten musi bowiem służyć za podstawę pomiarów i projektu.

Organizacya
spółek
wodnych

Od daty ostatniego przedłożenia melioracyjnego Wydziału krajowego nie zawiązały władze polityczne ani jednej spółki wodnej.

Zalegają zatem sprawy zawiązania spółek wodnych:

a) dla regulacji Bugu w myśl ustawy z d. 9. lipca 1894. Dz. ust. kraj. Nr. 69 (c. k. Starostwo w Kamionce strumiłowej);

b) dla regulacji górnej Kisieliny w myśl ustawy z d. 22. września 1896 Dz. u. kr. Nr. 46 (c. k. Starostwo w Brzesku) oprócz dalszych 2 spółek wodnych, dla których operaty konkurencyjne przesłał Wydział krajowy Starostwom dopiero w r. 1901, t. j. dla obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do Bogumiłowic i dla regulacji potoków Sołotwy i Rokitny z dopływami.

Zakładanie
fabryk dre-
narskich.

Od czasu ostatniego sprawozdania powstały w r. 1901 przy pomocy subwencji z funduszu krajowego, uchwałą Wys. Sejmu z 9. lipca 1901 w kwocie 10.000 K na ten cel przeznaczonej nowe fabryki drenarskie w następujących miejscowościach:

1. w Dobrzechowie pow. Jasło, majątku p. Romana hr. Michałowskiego założoną została obok nowej parowej fabryki cegły także istniejącej także fabryka drenów, zastosowana do motorów. Na cel założenia fabryki drenarskiej przyznał Wydział krajowy zasiłek w kwocie 3.200 K na sprawienie prasy pod warunkiem, iż sprawiona prasa pozostanie własnością funduszu krajowego a tylko służyć będzie do użytku właściciela majątku tak długo, jak długo drewny w tej fabryce będą wyrabiane i sprzedawane po cenach w porozumieniu z Wydziałem krajowym ustanowić się mających. Fabryka ta puszczoną została późno w jesieni b. r. tak, iż porozumienie co do cen rurek jeszcze nastąpić nie mogło.

2. w Zapałowie, pow. Cieszanów folwarku dzierżawionym przez p. Michała Maczugę.

Dla fabryki tej została udzieloną prasa drenarska z przyborami, będąca dawniej w użyciu p. Stanisława Niezabitowskiego w Butynach, a którą tenże właściciel, jak to w poprzednim sprawozdaniu donieśliśmy, oddał Wydziałowi krajowemu do dyspozycji.

I tutaj została fabryka dość późno w ruch puszczoną tak, iż nie można jeszcze było przystąpić do oznaczenia cen sprzedaży rurek.

3. w Radłowie pow. Brzesko majątku p. Henryka Dolańskiego.

Do założenia fabryki w tym majątku dostarczył Wydział krajowy nowej prasy drenarskiej wraz z krajaczem do gliny i innymi przyborami. Dotąd nie otrzymał jednak Wydział krajowy sprawozdania, czy fabryka została w ruch puszczoną.

4. w Wysocku, pow. Jarosław, majątku spadkobierców ś. p. hr. Stefana Zamoyskiego.

Prasa drenarska została tutaj przeznaczona ta, która była dawniej w użyciu w Dobrzechowie a którą właściciel z powodu założenia parowej cegielni oddał był do dyspozycji Wydziałowi krajowemu.

Fabryka ta została już w ruch puszczoną lecz ceny rurek na sprzedaż jeszcze nie ustanowiono.

5. w Rzemieniu, pow. Mielec, majątku p. Gustawa Szeszkiewicza.

Tutaj przeznaczył Wydział krajowy prasę drenarską, dostarczoną dawniej p. Władysławowi Dembowskiemu w Siarach pow. Gorlice, gdzie tenże właściciel mimo otrzymania prasy w r. 1896 wcale do założenia fabryki nie przystąpił był, o czem w swoim czasie zdaliśmy sprawę Wys. Sejmowi.

Czy fabryka w Rzemieniu już założoną została, Wydział krajowy nie otrzymał wiadomości, przypuszczać jednak można, iż nastąpi to dopiero z wiosną roku przyszłego, gdyż prasa wysłaną być miała p. Szeszkiewiczowi z końcem października b. r.

Ponadto przyrzekł Wydział krajowy dostarczyć pras drenarskich na założenie fabryk drenarskich: w Łąckiej górnej, pow. Bochnia, majątku p. dr. Klemensa Rutowskiego, w Rawie ruskiej, majątku ks. Pawła Sapiehy; w Kamionce - Lipnik, pow. Rawa, folwarku dzierżawionym przez p. Jana Włodzimierza Sołowija; wreszcie w Żyrowie, pow. Stryj, majątku p. Witolda Czajkowskiego. Zgłoszenia o prasy nastąpiły jednak tak późno, iż pertraktacje ze stronami nie dojrzały jeszcze do zrealizowania.

W roku bieżącym oddał Wydziałowi krajowemu prasę drenarską do dyspozycji p. Franciszek hr. Potulicki, właściciel Glinian, który otrzymał ją był w r. 1896.

Alegat 2. Dla uwidocznienia produkcji rurek w subwencyonowanych dotąd fabrykach dołącza się pod $\frac{1}{2}$ wykaz poglądowy.

W końcu zaznacza Wydział krajowy, iż do chwili niniejszego sprawozdania nie został wyasygnowanym zasiłek ze skarbu państwa na popieranie akcyj w zakładaniu fabryk drenarskich.

II. Załatwienie petycji i wniosków poselskich.

Wniosek rektora Niementowskiego w przedmiocie wyzyskania sił wodnych w Galicyi.

Niezałatwione przez Wysoki Sejm sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o wniosku rektora Niementowskiego w przedmiocie wyzyskania sił wodnych w Galicyi wraz z proponowaną rezolucją do c. k. Rządu przesłał Wydział krajowy odezwą z d. 10. sierpnia 1901 l. 53.531 c. k. Namiestnictwu z prośbą o poparcie wniosku komisji u c. k. Rządu centralnego.

Petycja gmin Jaćmierz i Posada jaćmierska o uwolnienie od datków konkurencyjnych do regulacji Wisłoka i Pielnicy oraz gmin Besko, Milecza, Zarszyn, Posada Zarszyńska i Bzianka o wykończenie regulacji Wisłoka i Pielnicy.

W załatwieniu tych petycji powziął Wys. Sejm na posiedzeniu z 6. lipca 1901 następujące uchwały:

I. Petycyje gmin Jaćmierz i Posada Jaćmierska o uwolnienie od datków konkurencyjnych do kosztów regulacji Wisłoka i Pielnicy odstępuje Sejm c. k. Rządowi do zbadania i załatwienia po myśli §. 63 kr. ust. wod.

II. Sejm wzywa Wydział krajowy, ażeby:

a) zbadał potrzeby i rozmiary robót dodatkowych przy regulacji Wisłoka i Pielnicy zarządził przyspieszenie opracowania projektu technicznego tych robót uzupełniających i przedłożył Sejmowi projekt ustawy, zapewniającej wykończenie regulacji w drodze przedsiębiorstwa krajowego.

b) sprawdził za pośrednictwem urzędnika rachunkowego repartycję datków konkurencyjnych i zarządził wygotowanie wykazów corocznych rat datków konkurencyjnych.

III. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby odgraniczył odsypiska i stare łożyska Wisłoka, oraz wydał orzeczenie, które odsypiska po myśli §. 47 kraj. ustawy wodnej należą do funduszu regulacyjnego, a które w myśl kodeksu cywilnego do właścicieli gruntów nadbrzeżnych.

O skutku rezolucji do c. k. Rządu ad I. i III. Wydział krajowy nie otrzymał ze strony c. k. Namiestnictwa żadnej wiadomości.

Co do polecenia danego Wydziałowi krajowemu ad II a) Wydział kraj. zaznacza, iż zarządził opracowanie projektu technicznego uzupełnienia regulacji Wisłoka i Pielnicy już dawniej, praca ta jednak nie mogła być wykończoną raz z powodu, iż pierwotny projekt, który z powodu wniesionych przeciw oznaczeniu okręgu konkurencyjnego rekursów, zwrócony został z Ministerstwa rolnictwa w połowie 1900 r., powtóre z powodu innych niedających się odłożyć czynności, które poruczone być musiały technikowi opracowującemu rzeczony projekt. Praca ta jednak niebawem zostanie ukończoną, poczem przedłoży Wydział krajowy operat c. k. Ministerstwu rolnictwa, celem zarządzenia reambulacji i oświadczenia się co do zasiłków.

W wykonaniu polecenia ad II. b) wydelegował Wydział krajowy reskryptem z 14. sierpnia 1901 l. 17817 komisję do sprawdzenia repartycji datków konkurencyjnych, do wygotowania wykazów corocznych rat datków konkurencyjnych a także na żądanie c. k. Namiestnictwa do sporządzenia list wyborczych do wyboru nowego Wydziału spółki wodnej. Komisja Wydziału krajowego urzędowała na miejscu blisko dwa miesiące, a gdy rozmiary tej czynności wymagały jeszcze długiego czasu, Wydział krajowy z powodu, iż dalsze czynności bez ujmy dla rzeczy samej mogły być w biurze Wydziału krajowego wykonane, odwołał komisję, dając jej polecenie, ażeby resztę czynności przeprowadziła tu w biurze. Czynności tej komisja do tej chwili nie ukończyła, stanie się to jednak niebawem, poczem wydane zostaną stosowne zarządzenia.

Petycja przemyskiego oddziału c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego o regulację potoków Cisówki i Olszanki.

Na petycję tę, którą Wys. Sejm Wydziałowi kraj. uchwałą z 5. lipca 1901 r. do załatwienia przekazał, zawiadomił Wydział krajowy prosząc Towarzystwo pismem z 10. września 1901 r. l. 61423, że projekt ustawy o żądanej regulacji będzie mógł być dopiero wówczas Wys. Sejmowi przedłożonym, skoro wykonanie zaprojektowanych już programowych przedsięwzięć w drodze ustaw zapewnionem zostanie.

Petycja dziecięciu mieszkańców przysiółka

Wydział krajowy zawiadomił proszących za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Krakowie reskryptem z 10. sierpnia 1901 l. 51416, że Wys. Sejm o petycji tej nie powziął żadnej uchwały.

Beszczadzie o zapomogę na przeniesienie budynków za wał Wisły w powiecie krakowskim.

Wydział krajowy polecił Wydziałowi powiatowemu w Krakowie reskryptem z 10. sierpnia 1901 r. l. 52938 i l. 52940 zawiadomić petycyonującą gminę, iż Wys. Sejm o ich petycji nie powziął żadnej uchwały a zarazem aby im wyjaśnił, że w myśl programowej uchwały Wys. Sejmu z 13. lutego 1894 r. Wydział krajowy przystąpi do obwałowania lewego brzegu Wisły, powyżej Krakowa, skoro zapewnionem zostanie obwałowanie nadwiślańskiej między Krakowem a Zawichostem w drodze specjalnych ustaw krajowych

Petycja gminy Czernichów, Piekary i innych o obwałowanie lewego brzegu Wisły w powiecie krakowskim.

O tem, że Wys. Sejm o tej petycji nie powziął żadnej uchwały, zawiadomił Wydział krajowy petycyonującą gminę za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Białym reskryptem z 10. sierpnia 1901 r. l. 53467.

Petycja gminy Porąbki o obwałowanie prawego brzegu rzeki Soły.

Reskryptem z 10. września 1901 r. l. 61422 zawiadomił Wydział krajowy Zwierzchność gminną w Myślenicach, że obok wyrażona petycja załatwioną została uchwalonym przez Wys. Sejm 2. lipca 1901 r. projektem ustawy o regulacji rzek galicyjskich, według którego systematyczna regulacja Raby od Lubienia do ujścia do Wisły ma być przeprowadzoną w ciągu lat dwudziestu począwszy od r. 1904 na wspólny koszt państwa i kraju.

Petycja gminy Myślenice, tudzież petycja gminy Mikluszowice o regulację rzeki Raby

W tym samym duchu zawiadomił Wydz. krajowy gminę Mikluszowice na ręce Wydziału pow. w Bochni reskryptem z 11. sierpnia 1901 r. l. 53475.

- Petycja gmin powiatu Nowotarskiego o regulację rzeki górnego Dunajca. O tem, iż Wys. Sejm o tej petycji nie powziął żadnej uchwały, zawiadomił Wydział krajowy petycyonujące gminy na ręce Wydziału powiatowego w Nowym Targu reskryptem z 11. sierpnia 1901 r. l. 52805.
- Petycja Towarzystwa tatrzańskiego o regulację potoku Folszowego i Czarnego w Zakopanem. Obok wymienioną petycję przekazał Wysoki Sejm uchwałą z 5. lipca 1901 r. Wydziałowi krajowemu do załatwienia. Gdy wedle uchwalonego przez Wys. Sejm d. 13. lutego 1894 r. programu regulacji wód w kraju regulacja i zabudowanie potoków tatrzańskich ma być przed wszystkimi innymi robotami górskimi przeprowadzoną, Wydział krajowy odezwą z 10. września 1901 r. l. 61421 odstąpił powyższą petycję c. k. Namiestnictwu z prośbą o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa, ażeby sekcyja samborska oddziału leśno-technicznego dla zabudowania potoków górskich zbadała potrzebę i rozmiary regulacji wymienionych potoków i opracowała projekt techniczny z kosztorysem. Zarazem oznajmił Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu, iż po otrzymaniu projektu gotów jest przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na subwencyonowanie robót bądź to z krajowej i państwowej dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye, bądź też, o ile chodzić będzie o większy nakład, w drodze ustawy krajowej po myśli postanowień państwowej ustawy melioracyjnej.
- Petycja gminy Zakliczyn i okolicznych o zabudowanie dzikich dopływów Dunajca. O tem zawiadomił Wydział krajowy Wydział Towarzystwa tatrzańskiego w Krakowie. O tem, iż Wys. Sejm o tej petycji nie powziął żadnej uchwały, zawiadomił Wydział krajowy petycyonujące strony na ręce Wydziału powiatowego w Brzesku reskryptem z 10. sierpnia 1901 r. l. 53472.
- Petycja gminy Żbikowice i Stańkowa o regulację potoku Stankowskiego w powiecie Nowosądeckim. Wydziałowi powiat. w Nowym-Sączu polecił Wydział krajowy reskryptem z 10. sierpnia 1901 r. l. 52952 zawiadomić proszących, iż Wysoki Sejm o ich petycji nie powziął żadnej uchwały.
- Petycja gminy Padewna o zbudowanie mostu na potoku Krzemienicy. Wydział krajowy zawiadomił gminę reskryptem z 10. sierpnia 1901 r. l. 53463, za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Mielcu, iż Wys. Sejm o petycji tej nie powziął żadnej uchwały, a zarazem zwrócił jej uwagę na reskrypt z 10. października 1900 r. l. 24817, którym oznajmiono gminie, iż budowa mostu na potoku Krzemienicy w trakcie drogi z Padwi do Majdanu na koszt funduszu regulacyjnego nie byłaby uzasadnioną, albowiem most taki nie istniał na potoku przed wykonaniem robót regulacyjnych, tudzież, że trudność przejazdu nie została spowodowaną robotami regulacyjnymi, które owszem ułatwiły odpływ wody, a jeżeli trafi się częściej wyższy stan wody, pochodzi to wskutek samowolnie wykonanego przez właściciela dóbr Tuszów przekopu, wprowadzającego wodę potoku Swieruba do potoku Babulówki na pastwisku w Piechotach. Interwencya zaś Wydziału krajowego u c. k. Starostwa w Mielcu o zasypianie tego przekopu pozostała jeszcze bez skutku.
- Petycja zwierzchności gminnej w Brzyściu o regulowanie kanału Chociwskiego. Reskryptem z 10. sierpnia 1901 r. l. 53473 zawiadomił Wydział krajowy petycyonującą gminę na ręce Wydziału pow. w Mielcu, iż Wys. Sejm o tej petycji żadnej nie powziął uchwały, i zarazem dodał, iż żądana rekonstrukcyja tych kanałów objęta jest projektem uzupełnienia obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie mieleckim stosownie do programu robót przeprowadzoną zostanie po ukończeniu kanału Dymitrowskiego.
- Petycja Zwierzchności gminnej w Domacynach. O niezłatwieniu tej petycji przez Wys. Sejm zawiadomił Wydział krajowy gminę na ręce Wydziału powiatowego z Tarnobrzegu reskryptem z 10. sierpnia 1901 r. l. 53468.

o zmianę tra-
sy kanału
Dymitrow-
skiego.

Petycja gmi-
ny Borki ni-
żańskie o wy-
czyszczenie
kanału Cho-
rzelowskiego
i o zapomogę
dla dotknię-
tych powo-
dzą.

O niezafatwieniu tej petycji przez Wys. Sejm zawiadomił Wydział krajowy reskrytem z 17. lipca 1901 r. l. 47276 Wydział powiatowy w Mielcu.

Petycja koła
włościańskie-
go w Tarno-
brzegu w
sprawie wel-
nego prze-
chodu przez
wały obok
Wisły, Sanu,
Łęgu i Trze-
śniówki.

O tem, że Wys. Sejm petycji tej nie załatwił, zawiadomił Wydział krajowy petentów reskrytem z 31. lipca 1901 r. l. 51415 za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Tarnobrzegu.

Petycja gmi-
ny Dąbrówki
o wolny prze-
chód przez
wał rzeki
Strachockiej
i Sanu.

O niezafatwieniu tej petycji przez Wys. Sejm zawiadomiona została prosząca gmina za pośrednictwem Wydziału pow. w Tarnobrzegu reskrytem z 8. sierpnia 1901 l. 53462.

Petycja gmi-
ny Połonice o
przyspiesze-
nie regulacji
Peltwi.

Petycja ta przesłana została Wydziałowi krajowemu jako przez Wys. Sejm niezafatwiona, o czem też Wydział krajowy zawiadomił proszącą gminę na ręce Wydziału pow. w Przemyślanach reskrytem z 10. sierpnia 1901 l. 53470.

Petycja Wy-
działu pow.
w Rawie ru-
skiej o przy-
spieszenie re-
gulacji dopły-
wów Bugu.

Wydział krajowy zawiadomił reskrytem z 10. sierpnia 1901 l. 52935 petycyonujący Wydział powiatowy, że Wys. Sejm o petycji tej nie powziął żadnej uchwały i zarazem zwrócił uwagę, że niektóre wywody petycji co do regulacji Moszczanki niezgodne są z rzeczywistym stanem rzeczy, zaś co do regulacji Raty, iż technicy krajowi już drugi rok prowadzą potrzebne zdjęcia. Przytem wskazał Wydział krajowy na potrzebę przedstawienia wniosków opartych na opinii i życzeniach stron interesowanych co do rozmiarów zamierzonej regulacji Raty z dopływami.

Petycja gmi-
ny Wołczków
o zwrot za-
branych grun-
tów pod re-
gulację rzeki
Dniestru.

Niezafatwioną przez Wys. Sejm obok wymienioną petycję odstąpił Wydział krajowy odezwą z 7. sierpnia 1901 l. 52939 c. k. Namiestnictwu do załatwienia i o tem petycyonującą gminę zawiadomił.

Petycja gmi-
ny Podhorod-
ce o zapomo-
gę na regula-
cję rzeki
Stryja.

O niezafatwieniu tej petycji przez Wys. Sejm zawiadomiona została Zwierzchność gminna reskrytem Wydziału krajowego z 10. sierpnia 1901 l. 52937 za pośrednictwem Wydziału pow. w Stryju.

Petycja mie-
szkańców m.
Kołomyi o re-
gulację Czar-
nego potoku.

O tem, iż Wys. Sejm petycji tej nie załatwił, zawiadomił Wydział krajowy Magistrat m. Kołomyi za pośrednictwem Wydziału pow. w Kołomyi reskrytem z 10. sierpnia 1901 l. 53474.

Zarazem Wydział krajowy zaznacza, iż przy pomocy subwencji z funduszu krajowego Magistrat m. Kołomyi zarządził opracowanie projektu technicznego regulacji potoku Czarnego, tudzież potoków Kozaczówki i Rydelówki, że dalej opracowany projekt uznał Wydział krajowy jako też c. k. Namiestnictwo z pewnemi zastrzeżeniami za odpowiedni, że wreszcie mieszkańcy gminy Kołomyi wnieśli do Wydziału krajowego prośbę o wyjednanie zasiłków z funduszu krajowego i państwowego na wykonanie tych robót. Ponieważ jednak

sprawa jeszcze nie jest dojrzałą do powzięcia decyzji w tym kierunku, Wydział krajowy nie dał jeszcze petentom żadnej odpowiedzi stanowczej.

Petycja re-
prezentacyi
m. Kut o re-
gulacyę rzeki
Czeremosza.
Petycja mie-
szkańców
gminy Wy-
gnanki w spra-
wie regulacyi
rzeki Seretu
i petycja mie-
szkańców o-
kręgu sądo-
wego w Bu-
dzanowie o tę
samą regula-
cyę.

Wydział krajowy zawiadomił Zw. gminną w Kutach reskrytem z 3. sierpnia 1901 l. 52038, iż Wys. Sejm o petycyi tej nie powziął żadnej uchwały.

Petycja mie-
szkańców
gminy Wy-
gnanki w spra-
wie regulacyi
sądowego
budzanowskiego
na ręce ks. Jana
Turczańskiego
proboszcza w Bu-
dzanowie pismem
z 10. sierpnia
1901 l. 52936.

O niezafatwieniu tych petycyj przez Wys. Sejm została gmina Wygnanka zawiadomioną reskrytem Wydziału krajowego z 10. sierpnia 1901 l. 53.471 na ręce Wydziału powiatowego w Czortkowie; zaś mieszkańcy okręgu sądowego budzanowskiego na ręce ks. Jana Turczańskiego proboszcza w Budzanowie pismem z 10. sierpnia 1901 l. 52936.

Petycja
Adolfa Gro-
chowalskiego
o wynagrodze-
nie za wypra-
cowanie pro-
jektu kanału
łączącego Wi-
słę z Dnie-
stem.

O niezafatwieniu tej petycyi przez Wys. Sejm zawiadomił Wydział krajowy petenta pismem z 3. sierpnia 1901 l. 51418.

III. Postęp budowy przy ustawowych przedsiębiorstwach melioracyjnych w r. 1900.

A) Przedsiębiorstwa prowadzone przez Wydział krajowy.

1) Obwałowanie lewego brzegu Wisły w powiecie krakowskim.

Zestawienie kosztów budowy przy tem przedsiębiorstwie za rok 1900, która rozpoczęta została dopiero w drugiej połowie r. 1900, sprawdzone przez oddział rachunkowy Wydziału krajowego, przedstawia się następnie:

I. Roboty ziemne	13.692 K. 64 g.
II. Wykupno gruntów	3.187 „ 98 “
IV. Budowa obiektów	2.796 „ 73 “
V. Konserwacya	51 „ 20 “
VI. Zarząd	4.281 „ 77 “
VII. Nieprzewidziane	294 „ 73 “
Razem	24.305 K. 05 g.

Na wykonanie powyższych robót preliminowano kwotę 40.847 K. 28 g., wskutek czego okazuje się zaoszczędzenie w sumie 16.542 K. 23 g., które osiągnięto głównie w rubryce robót ziemnych.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził w r. 1900 inżynier kraj. biura melioracyjnego, Karol Boziewicz.

2. Uzupełnienie regulacyi Kisieliny.

Z powodu wyczerpania datków kraju i państwa, tudzież zwłoki w uiszczeniu datku konkurencyjnego przez spółkę wodną nie prowadzono robót w r. 1900 przy tej regulacyi, a dopiero w miesiącu wrześniu po zamknięciu robót na Krzemienicy poruczono inżynierowi-adjunktowi Adamowi Rózańskiemu wykonanie niezbędnych robót konserwacyjnych i odbudowanie 2 szluz drewnianych w lewym wale Dunajca.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy koszta tych robót rozdzielone na poszczególne rubryki, przedstawiają się następnie:

I. Roboty ziemne	802 K. — g.
III. Roboty dodatkowe	364 „ 46 „
IV. Wykupno gruntów	7.834 „ 98 „
V. Konserwacja	4.531 „ 72 „
VI. Zarząd	1.885 „ 08 „
VII. Nieprzewidziane	3.868 „ 91 „
Razem	19.287 K. 15 g.

Wobec preliminowanej kwoty 408 K. 68 g. okazuje się przekroczenie w sumie 18.878 K. 47 g. Przekroczenie to, które znajduje pokrycie w oszczędnościach z lat poprzednich, rozkłada się na wszystkie rubryki, a powstałe wskutek konieczności wykonania szeregu robót konserwacyjnych, nieobjętych preliminarem, jako to wymiany zbutwiały dwóch szluz drewnianych w lewym wale Dunajca na betonowe, zupełnej rekonstrukcji koryta Kisieliny między km. 10₀ — 13₅ oraz uiszczenia kwoty wykupna gruntów zaległej z dawniejszego okresu budowy.

3. Regulacja rzeki Białej z dopływami i obwałowanie prawego brzegu Dunajca

Regulacja Białej.

a) sekcja dolna.

Według protokołu kolaudacji robót, wykonanych przy tem przedsiębiorstwie w r. 1900, przedstawiają się koszta rozdzielone na poszczególne rubryki, jak następuje :

I. Roboty ziemne	3.128 K. 71 g.
II. Roboty regulacyjne	80.577 „ 32 „
III. Obiekty	— „ — „
IV. Roboty dodatkowe	1.366 „ 13 „
V. Wykupno gruntów	1.070 „ 36 „
VI. Konserwacja	15.904 „ 10 „
VII. Zarząd	7.703 „ 91 „
VIII. Nieprzewidziane	721 „ 40 „
Razem	110.471 K. 93 g.

Preliminowana na wykonanie pomienionych robót suma wynosi wedle sprawdzonego przez tutejszy oddział rachunkowy operatu wykonawczego kwotę 131.881 K. 09 g., z czego okazuje się zaoszczędzenie w sumie 21.409 K. 16 g.

Kosztem powyżej wykazany wykonane zostały w r. 1900 następujące roboty regulacyjne:

- 1) 3 przekopy o łącznej długości 667 m.,
- 2) 679₂ m., faszynowych budowli prostopadłych, zaś 6.187,9 m. budowli równoległych tudzież 108 mb. opaseczek faszynowych zaś 79 mb. opaseczek kamiennych,
- 3) zasadzono odsypiska w odciętych korytach i poza trasą oraz,
- 4) uzupełniono regulację potoku Strusinki na długości 35 m.

Robotami regulacyjnymi przy dolnej sekcji rzeki Białej kierował w r. 1900 inżynier kraj biura melior., ś. p. Tadeusz Gedl a następnie inżynier kraj biura melior., Maryan Röhrich.

b) Sekcja górna.

Według sprawdzonego przez tutejszy oddział rachunkowy operatu wykonawczego wynosiły koszta budowy w r. 1900, jak następuje :

I. Roboty ziemne	1.752 K. 58 g.
II. Roboty regulacyjne	45.817 „ 58 „
V. Wykupno gruntów	283 „ 24 „
VI. Konserwacja	430 „ 24 „
VII. Zarząd	5.647 „ — „
VIII. Nieprzewidziane	539 „ 16 „
Razem	54.469 K. 80 g.

W porównaniu z kwotą preliminowaną na wykonanie powyższych robót w sumie 65.511 K. 55 g. okazuje się zaoszczędzenie w wysokości 11.041 K. 75 g., które przypada głównie na roboty regulacyjne.

Roboty przy tem przedsiębiorstwie regulacyjnem prowadził w r. 1900 inżynier kraj. biura melior., Tadeusz Korasadowicz.

Obwałowanie prawego brzegu Dunajca.

Sprawdzone przez tutejszy oddział rachunkowy koszta budowy przy tem przedsiębiorstwie wynosiły w r. 1900, jak następuje:

I. Roboty ziemne	9.460 K. 32 g.
IV. Roboty dodatkowe	1.089 „ 69 „
V. Wykupno gruntów	2.070 „ 07 „
VI. Konserwacya	2.988 „ 86 „
VII. Zarząd	1.045 „ 73 „
VIII. Nieprzewidziane	6.350 „ 96 „
Razem	<u>23.005 K. 63 g.</u>

Kwota preliminowana na wykonanie pomienionych robót wynosiła 13.146 K. 69 g., z czego okazuje się przekroczenie sumy kosztorysowej w wysokości 9.858 K. 94 g., które powstało głównie wskutek wykonania szeregu robót nadprogramowych nie objętych projektem, a które to roboty zostały przez komisję kolaudacyjną uznane jako niezbędnie potrzebne.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził w r. 1900 inżynier kraj. biura melioracyjnego, Tadeusz Korasadowicz

4. Obwałowanie Wisły i Wisłoki w powiecie mieleckim.

Podobnie jak w r. 1899 prowadzono w r. 1900 roboty przy tem przedsiębiorstwie w dwóch sekcjach, przy czem pierwsza sekcya obejmowała obustronne wały Wisłoki tudzież wał Wisły sekcya VII b) pomiędzy ujściem Wisłoki i granicą powiatu Mieleckiego i Tarnobrzeskiego, sekcya zaś druga wał Wisłany sekcya VIII między Nowym Brniem i Wisłoką tudzież prawy wał wsteczny Nowego Brnia. Przy budowie wałów Wisły i Wisłoki wykonano równocześnie potrzebne objekty wraz z siecią rowów dopływowych.

Według sprawdzonego przez oddział rachunkowy protokołu przeprowadzonej w r. 1901 kolaudacyi wynosiły koszta wykonania robót w r. 1900, jak następuje:

Sekcya I.

I. Roboty ziemne	155.785 K. 25 g.
II. Budowa obiektów	13.884 „ 54 „
III. Roboty dodatkowe	7.968 „ 88 „
IV. Wykupno gruntów	64.243 „ 28 „
V. Utrzymanie w czasie budowy	3.126 „ 69 „
VI. Zarząd	7.640 „ 71 „
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	5.624 „ 38 „
Razem	<u>258.273 K. 73 g.</u>

Za kwotę tę wybudowano 12,869 km. wałów, 7,413 km. rowów osuszających, 3 przepusty i 1 szluzę w prawym wale Wisłoki zaś 4 przepusty w lewym wale Wisłoki tudzież 61 mostków betonowych.

Koszta preliminowane na wykonanie powyższych robót wynosiły 272.754 K. 80 g., wobec czego okazuje się zaoszczędzenie w wysokości 14.481 K. 07 g.

Roboty w sekcji I. prowadził w r. 1900 inżynier kraj. biura melior. Jan Bochniak.

Sekcja II.

Wykazuje w poszczególnych rubrykach następujące koszty:

I. Roboty ziemne	75.997 K. 44 g
II. Budowa obiektów	15.372 „ 41 „
III. Roboty dodatkowe	1.422 „ 09 „
IV. Wykupno gruntów	24.243 „ 90 „
V. Konserwacya	336 „ 30 „
VI. Zarząd	6.843 „ 90 „
VII. Nieprzewidziane	21 „ 20 „
Razem	124.237 K. 24 g.

Roboty wykonane obejmują 6,414 km. wałów, 6,790 km. rowów osuszających, 2 przepusty i 3 szluzы betonowe tudzież 10 mostków betonowych.

Wobec preliminowanej kwoty 137.303 K. 74 g. okazuje się zaoszczędzenie w kosztach budowy, które wynosi 13.066 K. 50 g. Budowę przy sekcji II. prowadził w r. 1900 inżynier kraj. biura melior., Jan Haładej.

5. *Uzupełnienie regulacji potoku Krzemienicy*

Według sprawdzonego przez tutejszy oddział rachunkowy protokołu kolaudacji robót, wykonanych przy tem przedsiębiorstwie w r. 1900 wynosiły koszty budowy, jak następuje:

I. Wykupno gruntów	41 K. 13 g.
II. Roboty ziemne	10.429 „ 99 „
III. Budowa obiektów	4.071 „ 74 „
IV. Roboty dodatkowe	7.366 „ 30 „
V. Konserwacya	3.570 „ 37 „
VI. Zarząd	3.710 „ 22 „
VII. Nieprzewidziane	8.473 „ 31 „
Razem	37.663 K. 06 g.

W porównaniu z preliminowaną kwotą na wykonanie powyższych robót w sumie 51.527 K. 57 g. okazuje się przeto zaoszczędzenie w kwocie 13.864 K. 51 g., które uzyskano głównie w robotach ziemnych przez niższe ceny jednostkowe za wykop, tudzież przy wykupno gruntów wskutek tego, że właściciele gruntów przyjęli bezpłatnie serwituty kanałowe.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził w r. 1900 inżynier adjunkt kraj. biura melior., Adam Rożański.

Regulacja rzeki Bugu.

Koszta budowy przy tem przedsiębiorstwie za rok 1900 przedstawiają się według sprawdzonego przez oddział rachunkowy protokołu kolaudacyjnego następnie:

I. Roboty ziemne	16.999 K. 64 g.
II. Roboty regulacyjne	58.906 „ 70 „
III. Wykupno gruntów	18.430 „ 16 „
IV. Konserwacya	1.429 „ 16 „
V. Zarząd	7.861 „ 48 „
VI. Nieprzewidziane	1.883 „ 77 „
Razem	105.510 K. 91 g.

W preliminarzu kosztorysowym, obliczonym w wysokości 46.550 K. 12 g. nie były wcale przewidziane roboty regulacyjne, które wykonano na podstawie dodatkowego kosztorysu zatwierdzonego przez c. k. Ministerstwo rolnictwa w wysokości 110.102 K. 54 g., a które, jak się z zestawienia kosztów budowy okazuje, wykonano kosztem tylko 58.906 K. 70 g.

Również osiągnięto znaczną oszczędność w robotach ziemnych, na które preliminowana kwota wynosiła 34.172 K. 18 g., zaś koszta rzeczywiste 16.999 K. 64 g. W r. 1900 wykonano przy regulacji Bugu szereg przekopów samoczynnych na przestrzeni od km. 12, do km. 14,8, 6,660 mb. tam równoległych opasek, poprzeczek i części prostopadłych przy tamach równoległych oraz połączeń tam z brzegami, następnie 1.060 mb. opasek faszynowych tudzież założono korony na tamach wybudowanych w r. 1899 na długości 1.011 mb.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził w r. 1900 inżynier kraj. biura melior., Maksymilian Czernik.

7. Regulacja środkowej sekcji Gnilej Lipy.

Koszta budowy przy tem przedsiębiorstwie, sprawdzone przez oddział rachunkowy Wydziału krajowego, wynosiły w r. 1900, jak następuje:

I. Roboty ziemne	48.943 K. 61 g.
II. Ubezpieczenie brzegów	627 „ 82 „
III. Mosty	3.662 „ 91 „
V. Roboty dodatkowe	616 „ 28 „
VI. Wykupno gruntów	922 „ 01 „
VII. Wykupno młynów	46.000 „ — „
VIII. Konserwacya	2.554 „ 33 „
IX. Zarząd	5.178 „ 32 „
X. Nieprzewidziane	2.092 „ 37 „
Razem	110.597 „ 65 „

Kwota preliminowana na wykonanie pomienionych robót, wynosi 112.298 K. 92 g., w porównaniu zatem z rzeczywistymi kosztami budowy okazuje się zaoszczędzenie w wysokości 1.701 K. 27 g.

W r. 1900 kierował robotami przy tem przedsiębiorstwie inżynier kraj. biura meliorac., Jan Pisz.

8. Regulacja górnego Dniestru z dopływami.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadzono w r. 1900 na trzech przestrzeniach a mianowicie na Dniestrze sekcji I. od Rozwadowa w górę ku ujściu Tyśmienicy i w sekcji II. od Tyśmienicy w górę ku ujściu Strwiąża, oraz regulację Strwiąża od ujścia do Dniestru w górę.

Koszta wykonanych w r. 1900 robót, sprawdzone przez tutejszy oddział rachunkowy, przedstawiają się następnie:

a) przy regulacji Dniestru sekcji I. i II:

I. Roboty ziemne	35.100 K. 28 g.
II. Roboty regulacyjne	1.782 „ 31 „
IV. Roboty dodatkowe	48 „ — „
V. Wykupno gruntów	5.285 „ 02 „
VII. Koszta zarządu	13.809 „ 18 „
VIII. Nieprzewidziane	1.024 „ 78 „
Razem	57.049 K. 57 g.

Kwota preliminowana na wykonanie powyższych robót wynosiła 93.574 K. 70 g., z czego okazuje się zaoszczędzenie w wysokości 36.525 K. 13 g.

b) przy regulacji Strwiąża;

I. Roboty ziemne	24.850 K. 16 g.
II. Roboty regulacyjne	3.821 „ 26 „

III. Budowa obiektów	12 945 K. 03 g.
IV. Roboty dodatkowe	— " — "
V. Wykupno gruntów	451 " 22 "
VI. Zarząd	7.639 " 26 "
VI. Nieprzewidziane	905 " 33 "
Razem	<u>50.612 K. 26 g.</u>

W porównaniu z preliminowaną kwotą 84.415 K. 47 g. okazuje się przeto zaoszczędzenie w wysokości 33.803 K. 21 g.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadzili w r. 1900 na Dniestrze sekcji I inżynier kraj. biura melior., Dyonizy Howarth, sekcji II. inżynier-adjunkt kraj. biura melior., Jan Łopuszański, zaś na Strwiążu inżynier kraj. biura melior., Władysław Zgorlakiewicz. Słaby postęp budowy przy tem przedsiębiorstwie tłumaczy się okolicznością, że program robót na r. 1900 ułożony w r. 1899 zatwierdzony został przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych dopiero w lutym 1901, a więc o jeden rok za późno.

B) Przedsiębiorstwa prowadzone przez c. k. Ministerstwo rolnictwa i Wydział krajowy.

(sekcję Samborską dla zabudowań potoków górskich).

9. Zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Skawy.

W r. 1900 wykonano przy tem przedsiębiorstwie naprawy szkód wyrażonych przez powódź z r. 1899 w zabudowanych i uregulowanych przedstrzeniach potoków Bystry, Księżego, Osielca i Sidziny.

Koszt tych robót przedstawia się według sprawdzonego przez oddział rachunkowy zestawienia, jak następuje:

I. Roboty ziemne	866 K. 76 g.
II. Roboty regulacyjne	2.377 " 95 "
VI. Utrzymanie w czasie budowy	1.287 " 93 "
VII. Zarząd	285 " 24 "
Razem	<u>4.817 K. 88 g.</u>

Roboty te wykonano kosztem zasiłku, udzielonego przez c. k. Ministerstwo rolnictwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

10. Zabudowanie potoku Bystry w Zakopanem.

Według sprawdzonego przez tutejszy oddział rachunkowy protokołu kołaudacji robót, wykonanych przy regulacji tego potoku w r. 1900 przedstawiają się koszty budowy następujące:

I. Roboty regulacyjne	56.435 K. 73 g,
II. Roboty przy zabudowaniu	990 " 88 "
III. Wykupno gruntów	173 " 25 "
IV. Konserwacja	293 " 80 "
V. Koszta zarządu	6.574 " 32 "
VI. Nieprzewidziane	5.151 " 46 "
Razem	<u>69.619 " 44 "</u>

11. Zabudowanie potoku Niszkówki.

Według sporządzonego przez oddział rachunkowy Wydziału krajowego zamknięcia rachunkowego, wynosiły koszta zabudowania potoku Niszkówki w r. 1900 kwotę 13322 K. 61 g.

W roku bieżącym przeprowadzoną została kolaudacja robót, wykonanych powyżej wykazanym kosztem w r. 1900, oraz robót wykonanych w r. 1899.

Łączny koszt wykonania z obydwu lat budowy, rozdzielony na poszczególne rubryki przedstawia się następująco:

I. Roboty ziemne	3.889 K. 65 g.
II. „ regulacyjne	1.044 „ 22 „
IV. „ dodatkowe	3.168 „ 44 „
V. Wykupno gruntów	2.294 „ 50 „
VI. Konserwacja	2.337 „ 81 „
VII. Zarząd	2.776 „ 26 „
VIII. Nieprzewidziane	267 „ 21 „
Razem	15.778 K. 09 g.

12. Zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Białej.

Wedle sprawdzonego przez oddział rachunkowy Wydziału krajowego operatu wykonawczego wynosiły koszta zabudowania i korekcyi potoków górskich w dorzeczu Białej w r. 1900, jak następująco:

I. Roboty ziemne	502 K 03 g.
II. „ regulacyjne	6.825 „ 53 „
III Budowa obiektów	3.227 „ 83 „
IV. Roboty dodatkowe	7.669 „ 85 „
VI. Konserwacja	896 „ — „
VII. Zarząd	2.727 „ 49 „
VIII. Rozmaite i nieprzewidziane	185 „ 80 „
razem	22.034 K. 53 g.

Podczas przeprowadzonej w r. 1901 kolaudacyi skonstatowała komisya na miejscu, że powyżej wykazanym kosztem wykonano w r. 1900 1591,4 mb. tam faszynowych poprzecznych na potoku Krzyżówce, ubezpieczono brzeg potoku Smolawki ścianą drewnianą na długości 42,5 m, tudzież wybudowano dwie zapory gałęziowe, jedną na Krzyżówce, drugą zaś na Smolance; zaś zapory drewniane na potoku Kałyniakówce odnowiono.

13. Zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru.

Sprawdzone przez tutejszy oddział rachunkowy koszta budowy przy tem przedsiębiorstwie wynosiły za rok 1900, jak następująco:

a) dla sekcji Turka:

I. Roboty ziemne	13.203 K. 22 g.
II. „ regulacyjne	9.219 „ 23 „
III. Budowa obiektów	5.452 „ 04 „
IV. Roboty dodatkowe	1.250 „ 75 „
V. Wykupno gruntów	20.214 „ 62 „
VI. Konserwacja	2.797 „ 28 „
VII. Zarząd	4.144 „ 53 „
VIII. Nieprzewidziane	463 „ 92 „
Razem	56.745 K. 59 g.

b) dla sekcji Staremiasto:

I. Roboty ziemne	2.701 K. 15 g.
II. „ regulacyjne	1.579 „ 11 „
III. Budowa obiektów	10.824 „ 61 „
IV. Roboty dodatkowe	9.503 „ 04 „
V. Wykupno gruntów	166 „ 84 „
VI. Konserwacja	6.316 „ 24 „
VII. Zarząd	2.890 „ 60 „
VIII. Nieprzewidziane	858 „ 66 „
razem	<u>34.840 K. 25 g.</u>

Łączne koszty budowy w obydwu sekcjach wynosiły przeto kwotę 91.585 K. 84 g., wskutek czego w porównaniu z kwotą preliminowaną na wykonanie powyższych robót w sumie 76.587 K. 77 g. okazuje się przekroczenie w wysokości 14.998 K. 07 g.; które to przekroczenie uznała komisja kolaudacyjna jako usprawiedliwione.

14. Zabudowanie potoku Głińsko.

Według sprawdzonego przez tutejszy oddział rachunkowy operatu wykonawczego przedstawiają się koszty wykonania robót około zabudowania tego potoku w r. 1900 następująco:

I. Roboty ziemne	860 K. — g.
II. „ regulacyjne	315 „ — „
III. Budowa obiektów	16 „ 30 „
IV. Roboty dodatkowe	2.781 „ 37 „
V. Wykupno gruntów i odszkodowania	6 „ 72 „
VI. Konserwacja	458 „ 32 „
VII. Zarząd	450 „ 08 „
VIII. Nieprzewidziane	— „ — „
razem	<u>4.887 K. 79 g.</u>

Z kwoty tej użyta została przeważną część na ubezpieczenia stoków uregulowanych potoków Głińsko i Świętojańskiego sadzonkami drzew i darnią.

C) Przedsiębiorstwa krajowe prowadzone przez c. k. Namiestnictwo.

15. Regulacja Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem.

Mimo dwukrotnych przypomnień nie nadeszło nam c. k. Namiestnictwo sprawozdania kierownictwa budowy, wskutek czego możemy podać do wiadomości Wysokiego Sejmu tylko następujące cyfry wyjęte z zamknięcia rachunków za r. 1900:

A) Dochody (należytość):

1. Zasiłek państw. dotacji wodnej	85.333 K. 34 g.
2. „ „ funduszu melior.	42.666 „ 67 „
3. „ „ funduszu krajowego	85.333 „ 34 „
4. Kapitały podjęte z Banku krajowego	98.000 „ — „
5. Odsetki od kapitałów lokowanych	13.289 „ — „
6. Rozmaite zwroty	{ 18.319 „ 16 „
	{ 243 „ 48 „
Razem	<u>343.184 K. 99 g.</u>

B) Wydatki (należytość):

1. Koszta zarządu (płace, dodatki budowlane, koszta kancelaryjne i pomiarów, utrzymanie łęgowych, remuneracja i zapomogi)	34.392 K. 07 g.
2. Zakupno bagra parowego i galarów	76.165 „ 60 „
3) Wykupno gruntów	84.273 „ 70 „
4) Koszta budowy	114.720 „ 96 „
5) Różne wydatki	5.123 „ 56 „
Razem	<u>314.675 K. 89 g.</u>

Zapas kasowy z końcem r. 1900 wynosił:

1) w gotówce	3.668 K. 08 g.
2) należytości czynne	18.319 „ 16 „
3) na lokacyi w Banku krajowym	456.305 „ — „
Suma stanu czynnego	<u>478.290 K. 24 g.</u>
Należytości bierne	<u>149.754 „ 68 „</u>
Czysty stan czynny	<u>328.535 K. 56 g.</u>

16. Regulacja Soły.

Wedle sprawozdania c. k. kierownictwa budowy z d. 8. listopada 1901 l. 195 wynosiły koszta budowy przy tem przedsiębiorstwie w r. 1900:

	<u>44.842 K. 79 g.</u>
z czego przypada na koszta budowy	23.540 „ 13 „
a na zarząd i inne wydatki.	21.302 „ 66 „

Natomiast udzielone odezwą c. k. Namiestnictwa z d. 24. października 1901 l. 47.220 zamknięcie rachunków za r. 1900 wykazuje wydatki (należytość) w sumie 48,066 K. 48 g., z czego przypada:

1) na koszta budowy	14.740 „ — „
2) na zarząd	26.713 „ 28 „
3) na różne wydatki	6.613 „ 20 „

17. Regulacja Łomnicy.

Wedle sprawozdania c. k. kierownictwa budowy z d. 14. listopada 1901 l. 106, wykonano w r. 1900 na Łomnicy 7 tam prostopadłych i 1 tamę równoległą z 9 poprzeczkami od km 2,976 — 2,267 razem na długości 721 m, oraz skopano szutrowisko na długości 50 m kosztem 9.655 K. 68 g. Nadto osadzono kamienne słupy kilometrowe i repery kosztem 2.266 K. 44 g.

Nadesłane odezwą c. k. Namiestnictwa z d. 24. października 1901 l. 47.238 zamknięcie rachunków za r. 1900 nie wykazuje żadnych kosztów budowy; ze sumy wydatków zaś 26.966 K. 86 g. przypada wedle tego zamknięcia:

a) na zarząd i pomiary	23.616 K. 86 g.
b) na różne wydatki	3.350 „ — „

Ponieważ w programach budowy z r. 1899 upoważniono c. k. kierownictwo regulacyi Soły i Łomnicy do bezwłocznego podjęcia robót w jesieni 1899 we własnym zarządzie, a mimo upływu dwuletniego okresu obie te regulacje nie okazują żadnego postępu, zażądał Wydział krajowy odezwami z d. 3. grudnia 1901 l. 74.054 i 74.055 wyjaśnienia, z jakiego powodu kierownicy budowy nie prowadzą robót we własnym zarządzie.

IV. Nowe przedsiębiorstwa melioracyjne.

W załatwieniu sprawozdania komisji wodnej z przedłożenia rządowego o regulacji rzek stanowiących wspólną sieć wodną z kanałami spławnymi powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z d. 2. lipca 1901 między innymi następującą uchwałę:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby z całą energią i jak najprędzej przedsięwziął kroki w celu umożliwienia dalszych robót około regulacji rzek niespławnych i zabudowań potoków górskich“.

Na posiedzeniu zaś z dnia 5. lipca 1901 uchwalił Wysoki Sejm przy załatwieniu sprawozdania Komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia melioracyjnego Wydziału krajowego następującą rezolucję:

„Sejm wzywa Wydział krajowy, aby na najbliższą sesję przyszedł z projektami ustaw dla regulacji tych rzek, dla których plany i kosztorysy zostały opracowane“.

W wykonaniu powyższych poleceń, tudzież z uwagi, że wedle przedłożonego przez c. k. Rząd Radzie państwa projektu ustawy, roczna dotacja państwowego funduszu melioracyjnego ma być podwyższoną z półtora na cztery miliony koron (do preliminarza państwowego na r. 1902 wstawiono już dotację 4.000.000 K), przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi do uchwały projekty ustaw zapewniających przeprowadzenie pięciu większych robót melioracyjnych, dla których projekty techniczne w ostatnich latach zostały opracowane, a co do których wstrzymywał się dotychczas Wydział krajowy z przedkładaniem wniosków ze względu na niepomyślny stan finansów kraju.

Polecenia powyższe spełnia Wydział krajowy tem skwapliwiej, ile że wskutek dotychczasowej zwłoki udział naszego kraju w państwowym funduszu melioracyjnym znacznie się obniżył, bo z 28,6% w r. 1900 zredukował się na 21,72%, a wynosi w roku bieżącym tylko 20,11%.

Wszystkie projekty, jakie Wydział krajowy przedkłada, postawione zostały przez Wys. Sejm na pierwszym planie w programie regulacji wód uchwalonym d. 13. lutego 1894.

1. Kolmatacja bagien naddniestrzańskich.

Projekt ten ma na celu przysporzenie krajowi przez osuszenie i namulanie wodą Dniestru i Strwiąża 18.200 morgów gruntów uprawnych z dotychczasowych nieużytków torfowych w następujących 14 gminach i obszarach dworskich powiatów Samborskiego, Rudeckiego i Drohobyckiego, mianowicie:

a) w pow. Samborskim: Hordynia, Bilinka, Bilina wielka, Majnicz i Wołoszcza;

b) w pow. Rudeckim: Dołobów, Czajkowice, Pohorce, Podolce, Susulów, Mosty, Monasterzec i Terszaków;

c) w pow. Drohobyckim: Tynów.

Zdjęcia dla tego projektu, które połączone były z wielkimi trudnościami, przeprowadzili w latach 1891 do 1895 pod kierunkiem zastępcy dyrektora biura melioracyjnego Józefa Jankowskiego inżynierowie: Stanisław Reubenbauer, Jan Haładej, Jan Pisz, Seweryn Nowakowski, Sylwery Strzelbicki i Józef Górski, — projekt techniczny zaś opracowywali oprócz wymienionego zastępcy dyrektora przeważnie inż. Jan Pisz i inżynier adjunkt Józef Górski.

Koszta projektowanych robót przedstawiają się, jak następuje:

I. Roboty ziemne.

Wykop 27,7¹⁵ km. kanałów osuszających i 47,3⁴⁰ km. rowów osuszających, 72,4 km. kanałów nawadniających, obwałowanie 6,7⁸ km. Dniestru i 3,7 km. Strwiąża powyżej szluzu piętrzącej wodę, 5,0⁸ km. rowu osuszają-

cego po lewym brzegu Dniestru w Dołobowie, 174,³⁷ km. rowów rozprwadzających i odwodniających, w rewirach zalewowych, oraz urządzenie 34,² km. dróg na wałach i drogi z Mostów do Wołoszczy, razem 371,⁵⁵⁵ km. o ruchu ziemi 2,512.535 m³ 874.310 zł. 04 ct.

II. Ubezpieczenie skarb, rowów i wałów

płatkami i darniami 127.470 zł. 86 ct.

III. Budowa obiektów.

2 jazy murowane na Dniestrze z konstrukcją żelazną	184.400 zł.	
3 szluzy wpustowe	46.400 "	
27 szluz drewnianych na kanałach na- wodniających	67.910 "	
28 szluz w wałach kanałów nawodniających	30.800 "	
3 szluzy spiętrzające na kanale osuszającym Dołobów-Mosty, 3 szluzy wpustowe, 2 mosty, 1 most pod Wołoszczą	31.530 "	
1 lewar pod Strwiążem w Dołobowie	14.300 "	
74 przewałów drewnianych dla nawodnienia	30.100 "	
76 przepustów rurowych w wałach	28.120 "	
9 większych mostów i 93 mostków na ka- nałach i rowach w rewirach	29.460 "	463.020 zł. — ct

IV. Wykupno gruntów 201.465 zł. 55 ct.

V. Utrzymanie w czasie

budowy, 4% z rubr. I, II, i III. 58.592 zł. — ct

VI. Koszta zarządu

10% z rubr. I, II. i III. 146.480 zł. — ct.

VII. Rozmaite i nieprzewidziane

około 2% z rubr. I, II. i III.	28.661 zł. 55 ct
Razem	1,900.000 zł. — ct.
czyli	3,800.000 koron

Przeciętny zatem koszt melioracji jednego morga wynosi 208 K 79 gr.
Gdy wedle dat dostarczonych przez same strony interesowane a zamieszczonych w sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 19. marca 1892 l. 13.957 (alegat 169 stenogr. sprawozdań sejmowych z r. 1892) wartość jednego morga bagien naddniestrzańskich wynosi od 0 do 100 kor., wartość zaś jednego morga namulonych łąk słodkich 600 kor. (obecnie płaci Wydział krajowy za grunta namulone pod przekopy Dniestru od 800 do 1200 kor. za morg) nie podlega wątpliwości rentowność zaprojektowanej melioracji, gdyż przyszła wartość namulonych bagien przeniesie przeszło w dwójnasób cały wkład wraz z dotychczasową ich wartością.

Ze względu na tę rentowność, tudzież celem usunięcia źródła zaraźliwych chorób, jakie stanowią istniejące bagna dla całej okolicy, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zapewniającej wykonanie kolmatacyi bagien naddniestrzańskich jako przedsiębiorstwa spółkowego subwencyonowanego ze skarbu kraju i państwowego funduszu melioracyjnego, datkami po 40% z zastrzeżeniem zarządu budowy dla Wydziału krajowego, a to w interesie należytego przeprowadzenia robót.

Całkowity zasilek kraju i państwa wynosiłby zatem po 1,520.000 kor. datek zaś konkurencyjny przymusowej spółki wodnej 760.000 kor.

Roboty, których rozpoczęcie zależne będzie od zawiązania spółki wodnej, proponuje Wydział krajowy rozłożyć na lat dziewiętnaście, przeznaczając do kierownictwa budowy dwóch inżynierów tak, iż corocznie byłoby do przebudowania po 200.000 kor. 40% datki zaś kraju i państwa wynosiłyby corocznie po 80.000 kor. a 20% datek spółki wodnej 40.000 kor.

Całkowite obciążanie jednego morga 20% datkiem konkurencyjnym wyniesie 41 kor. 76 gr. tak iż coroczny datek konkurencyjny z 1 morga w ciągu 19-letniego okresu budowy przedstawiać będzie kwotę okrągłą 2 kor. 20 gr.

Projekt techniczny wraz z projektem ustawy przesłał Wydział krajowy odezwą z d. 9. grudnia 1901 l. 80.343 c. k. Namiestnictwu z prośbą o przedłożenie c. k. Ministerstwu rolnictwa oraz zarządzenie reambulacyi projektu przez delegata ministeryalnego przy udziale zastępców technicznych c. k. Namiestnictwa i Wydziału krajowego.

2. *Uzupełnienie obwałowania Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie Dąbrowskim.*

Na podstawie zdjęć wykonawczych w r. 1889 przez dyrektora biura melioracyjnego wspólnie ze starszym inżynierem Stanisławem Szczepanowskim, które to zdjęcia następnie uzupełnione zostały pomiarami sieci rowów i zmian trasy wału nadwiślańskiego, wprowadzonych przez komisję międzynarodową dla regulacyi Wisły w r. 1896 (pomiaru te wykonał starszy inżynier Szczepanowski z inżynierem Dyonizym Howartem i inżynierem adjunktem Józefem Górskim) opracował wymieniony starszy inżynier wraz z inż. adjunktem Górskim. Projekt techniczny obwałowania Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem, który stanowi integralną część obwałowania Powiśla między Krakowem i Zwichostem, obejmuje:

a) uzupełnienie wału nadwiślańskiego między Dunajcem a Nowym Brniem na długości 46³¹³ km. celem ochrony od zalewu z natury bardzo urodzajnych gruntów aluwialnych o powierzchni 26.827 morgów;

b) odwodnienie powyższego obszaru gruntów za pomocą 10 szluz i 7 przepustów wałowych, oraz 136³³³ kilometrów rowów osuszających:

Koszta budowy przedstawiają się, jak następuje:

Rubr. I. Roboty ziemne 906.506 zł. 18 ct.

II. Budowa obiektów

5 mostów na drogach gminnych		
o 4 m. rozpiętości	2.637,10 zł.	
34 mostów na drogach gminnych o 3 m.		
rozpiętości	11.816,36 zł.	
19 mostków (3 m. rozp.) na drogach poln.	4.024,39 „	
10 szluz i 7 przepustów betonowych		
w wałach	54.727,13 „	73.204 zł. 98 ct.

Rub. III. Roboty dodatkowe.

Obsiew 316 ⁶⁸¹² na skarp wałów i rowów po 50 ct. w. a.	15.831,56 zł.	
Ubezpieczenie płotkami 272.458 m. bież. rowów po 13 ct. w. a.	35.419,54 „	
Ubezpieczenie darniami 372.458 m ² skarp rowów po 10 ct. w. a.	27.245,80 „	
Roboty dodatkowe na rampach	7.032,44 „	85.529 zł. 34 ct.

Rub. IV. Wykupno gruntów.

Wykupno gruntów pod wały i rowy, tudzież odszkodowania za rowy materyałowe i plony przysypane ziemią wzdłuż rowów	210.560 „	54 „
---	-----------	------

Rub. V. Konserwacja w czasie budowy

20% z rubr. I i III	19.840 „	71 „
---------------------	----------	------

Rub. VI. Koszta zarządu

100% z rub. I, II, III, IV i V	129.564 „	18 „
--------------------------------	-----------	------

Rub. VII. Rozmaite i nieprzewidziane

50% z rub. I do V	74.794 „	07 „
Suma kosztów budowy	1.500.000 „	— „
czyli	3.000.000	koron,

z czego przypada 2,276.791 koron 30 gr. na budowę wału nadwiślańskiego, a 723.208 K. 70 gr. na roboty melioracyjne (rowy osuszające)

Stosunkowo wysokie koszty budowy wału nadwiślańskiego (48.640 koron na 1 km.) podczas gdy poniżej ujścia Nowego Brnia w powiecie Mieleckim kosztą 1 km. wału obliczono na 17.918 koron, spowodowane zostały zmianą trasy wału nadwiślańskiego przez komisją międzynarodową dla regulacji Wisły w r. 1896, gdyż w myśl uchwały tej komisji musiano zaprojektować 17²⁰⁶ km. nowego wału (370% całej długości) w interesie regulacji łożyska Wisły, zamiast nadsypania wału starego, które dla celów kultury krajowej byłoby dostateczne.

Z tego powodu Wydział krajowy sądzi, że do kosztów obwałowania Wisły w powiecie Dąbrowskim powinien się całkiem słusznie przyczynić ten fundusz, który pokrywa kosztą regulacji Wisły, mianowicie państwowa dotacja budowli wodnych administrowana przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych, i w projekcie ustawy, który wraz z projektem technicznym przesłał c. k. Namiestnictwu odezwą z d. 9. kwietnia 1901 l. 13.210, proponuje pociągnięcie tej dotacji do kosztów obwałowania w wysokości 200%, licząc tem pewniej na przyznanie tego datku przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych, ile że to Ministerstwo z tej samej dotacji pokrywa całe koszty obwałowania granicznego Renu we Vorarlbergu, a nawet całe koszty obwałowania rzeki Traun pod Kleinmünchen i Ebelsberg w Austrii górnej, chociaż ta rzeka nie stanowi granicy państwa, jak Wisła (pag. 178. preliminarza Ministerstwa spraw wewnętrznych na r. 1901).

Z uwagi, że właściciele gruntów podlegających inundacji Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem, obciążeni są już datkami konkurencyjnymi do 2 spółek wodnych (regulacji Nowego Brnia i kanału imienia Zyblikiewicza), poczynił Wydział krajowy starania, aby to obwałowanie, podobnie jak w powiecie Tarnobrzeskim i Mieleckim, przyszło do skutku jako przedsiębiorstwo powiatu

Dąbrowskiego, na co też zgodziła się Rada powiatowa Dąbrowska uchwałą z d. 22. grudnia 1900, zobowiązując się pokryć 100% preliminowanych kosztów budowy w kwocie 300.000 koron w piętnastu równych ratach rocznych począwszy od wejścia w życie ustawy.

Wydział krajowy przedkłada tedy Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zapewniającej wykonanie tego obwałowania w drodze przedsiębiorstwa powiatowego pod zarządem Wydziału krajowego, oraz następujące pokrycie kosztów:

- a) z funduszu krajowego 35% w kwocie 1,050.000 koron;
- b) z państwowego funduszu melioracyjnego 35% w kwocie 1,050.000 k.;
- c) z państwowej dotacji budowli wodnych 20% w kwocie 600.000 k.;
- d) z funduszu powiatu Dąbrowskiego 10% w kwocie 300.000 koron.

Przy piętnastoletnim okresie budowy i zajęciu dwóch inżynierów wypadnie coroczna rata datku:

- a) kraju w kwocie 70.000 k.;
- b) państwowego funduszu melioracyjnego w kwocie 70.000 k.;
- c) państwowej dotacji budowli wodnych w kwocie 40.000 k.;
- d) powiatu Dąbrowskiego w kwocie 20.000 k.;

Nadmieniamy przytem, że suma kosztorysowa 3,000.000 koron odpowiada niwelecie wału obliczonej na podstawie dat hydrotechnicznych, zatwierdzonych reskryptem c. k. Ministerstwa rolnictwa z d. 14. września 1894 l. 8.967. Ponieważ jednak komisya międzynarodowa dla regulacji Wisły przyjęła w r. 1896 niweletę niższą, zarządził Wydział krajowy obliczenie kosztorysu także dla tej niższej niwelety, jakkolwiek ona nie daje dostatecznego zabezpieczenia od powodzi. Koszta odpowiadające niższej niwelecie, wynoszą 2,200.000 koron, są więc o 800.000 k. niższe.

Ponieważ dotychczas nie nadeszła decyzja c. k. Rządu tak co do niwelety wału, jak i co do 20% zasiłku z dotacji budowli wodnych, jakkolwiek projekt techniczny został zreambulowany w czasie od 22. do 28. kwietnia 1901 przez c. k. Namiestnictwo, zatem ewentualne zmiany projektu ustawy, jakichby c. k. Ministerstwo rolnictwa i spraw wewnętrznych zażądało, zakomunikujemy komisji, której Wysoki Sejm niniejsze sprawozdanie przydzieli

3. Uzupelnienie obwałowania Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej wraz z obwałowaniem prawego brzegu Raby, tudzież regulacja potoków Uszwicy i Gróbkki z dopływami.

Zdjęcia dla tego projektu rozpoczęte w r. 1886 przez starszego inżyniera Tadeusza Sikorskiego wspólnie ze starszym inżynierem Pawłem Dyrdońem i pomocnikami technicznymi Barczewskim i Schneiderem wykończył w r. 1896 starszy inżynier Dyrdoń z inżynierem Julianem Misiakiewiczem.

Opracowany przez wymienionych techników projekt techniczny obejmuje:

- 1) obwałowanie Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej na długości 20_{,152} km;
- 2) obwałowanie prawego brzegu Raby od Majkowic do ujścia do Wisły na długości 11_{,3} km.;
- 3) Regulację Uszwicy od jazu w Okocimie do ujścia do Wisły na długości 33_{,93} km. i obwałowanie wsteczne na długości 23_{,623} km. wraz z regulacją Uszwicy-Łętowni na długości 26_{,0} km.;
- 4) regulację potoku Gróbkki na długości 23_{,9} km. i obwałowanie wsteczne na długości 9_{,93} km.;
- 5) rowy osuszające: nad Wisłą 14_{,6} km.; nad Rabą 2_{,31} km.; nad Uszwicą 110_{,1197} km.; nad Gróbką 44_{,64} km — łącznej długości 171_{,747} km.

Przez zaprojektowane roboty ma być ochronionych od zalewu i osuszonych 27.470 morgów, oraz osuszonych 7.427 morgów gruntów po za granicą inundacji, ogółem więc skorzysta z tej melioracji obszar 34.897 morgów gruntów, oprócz gruntów położonych nad Uszwicą powyżej mostu kolejowego w Białolinach, których nie włączono do okręgu konkurencyjnego, w następujących

49 gminach i obszarach dworskich powiatu Dąbrowskiego, Brzeskiego i Bocheńskiego:

a) w pow. Dąbrowskim:

1) Wola rogowska, 2) Jagodniki, 3) Jadowniki mokre;

b) w pow. Brzeskim:

4) Wola przemysłowa, 5) Zaborów, 6) Kwików, 7) Rząchowa, 8) Górka, 9) Strzelce małe, 10) Strzelce wielkie, 11) Szczurowa, 12) Dołęga, 13) Borzęcin, 14) Niedzielisko, 15) Rajsko wielkie, 16) Rajsko małe, 17) Rysie-Ruda, 18) Przyborów, 19) Łęki, 20) Bieleza, 21) Wokowice, 22) Szczepanów, 23) Mokrzyńska, 24) Słotwina, 25) Biadolin, 26) Dąbrówka morska i witowska, 27) Sterkowiec, 28) Maszkienice, 29) Jadowniki podgórne, 30) Brzesko, 31) Okocim, 32) Pomianowa;

c) w pow. Bocheńskim:

33) Niedary stare, 34) Popędzyna, 35) Barczkow, 36) Uście solne, 37) Cerekiew, 38) Wrzępia, 39) Bogucice, 40) Bratnucice, 41) Okulice, 42) Majkowice stare i nowe, 43) Gawłów, 44) Ostrów szlachecki, 45) Ostrów kamestralny, 46) Borek, 47) Słomka, 48) Krzczów, 49) Rzezawa.

Koszta zaprojektowanych robót wynoszą:

Rub. I. Roboty ziemne:

a) Wał nadwiślański	234.962,70 zł.	
b) Prawy wał Raby	74.596,38 »	
c) Regulacja Uszwicy i Łętowni	434.342,61 »	
d) „ Grobki	127.150,71 »	
e) Rowy osuszające:		
w dorzeczu Wisły	11.727,40 »	
„ Raby	1.851,56 »	
„ Uszwicy	110.854,80 »	
„ Gróbki	40.537,98 »	
		1,036.028 zł. 14 ct.

Rub. II. Budowa obiektów:

a) 6 szluz i 4 przepusty w wale Wisły	21.593,72 zł.	
b) 1 sluza i 8 przepustów w wale Raby	10.958,35 »	
c) 26 szluz i 31 przepustów w wałach Uszwicy i Uszewki-Łętowni	120.996,93 »	
d) 14 szluz i 5 przepustów w wałach Grobki	48.677,61 »	
e) 19 mostów i 6 kładek na Uszwicy	42.975,15 »	
f) 16 mostów na Gróbce	25.963,05 »	
g) 130 mostków drewnianych na rowach dopływowych Uszwicy	32.900,32 »	
h) 43 rowach Gróbki	12.132,17 »	
i) 2 szluzy na Uszwicy	15.354,57 »	
k) 3 brody na Grobce	420,39 »	
l) 55 progów ze ścian szpuntowych na Uszwicy	1.711,45 »	
m) 3 progi na Gróbce	248,58 »	
n) 3 stopnie na rowie Okulickim i progi do ramp wałowych	2.192,46 »	351.527 zł. 74 ct.

Rub. III. Roboty regulacyjne i ochronne.

Budowle regulacyjne (tamy faszynowe)

na Uszwicy, ubezpieczenie rowów płotkami i darniami, tudzież obsiew wałów

291.102 zł. 64 ct.

Rub. IV. Wykupno gruntów i odszkodowania 258.527 „ 50 „

Rub. V. Kónserwacya w czasie budowy:

3% w rub. I i III 39,813 zł. 92 ct.

Rub. VI. Koszta zarządu

10,5% z rnbr. I do V 207,584 zł. 99 ct.

Rub. VII. Rozmaite i nieprzewidziane

około 3% z rub. I do V 65,415 zł. 07 ct.

Suma kosztów budowy 2,250.000 zł. — ct.
czyli 4,500.000 koron.

Przeciętny zatem koszt melioracyi jednego morga wynosi **128 koron 95 gr.**

Ponieważ rentowność tej melioracyi nie ulega wątpliwości, a Wysoki Sejm w licznych rezolucyach wzywał Wydział krajowy do rychłego przeprowadzenia regulacyi Uszwicy z dopływami, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zapewniającej wykonanie robót w drodze przedsiębiorstwa krajowego, a odezwał z d. 6. grudnia 1901 r. l. 84.322 przesłał projekt techniczny c. k. Namiestnictwu celem zarządzenia reambulacyi.

Jakkolwiek przy tem przedsiębiorstwie chodzi przeważnie o nieszkodliwe odprowadzenie wód górskich (Uszwicy i Raby) i w myśl §. 6. państwowej ustawy melioracyjnej mogłoby to przedsiębiorstwo uzyskać 50% zasiłki ze skarbu kraju i państwowego funduszu melioracyjnego, proponuje Wydział krajowy pociągnięcie stron interesowanych (przymusowej spółki wodnej) do konkurencyi w wysokości 20% kosztów podobnie jak przy obwałowaniu lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do Bogumiłowic, a to ze względu na wielki obszar gruntów, który odniesie z tej melioracyi znaczne korzyści.

W ten sposób wynosiłby 40% datek kraju i państwowego funduszu melioracyjnego po 1,800.000 koron, a 20% datek konkurencyjny 900.000 koron. Przy 20-letnim okresie budowy i zajęciu dwóch inżynierów przy wykonaniu robót wyniesie coroczna rata zasiłku kraju i państwa po 90.000 koron a coroczna rata datku konkurencyjnego 45.000 koron.

Przeciętny datek konkurencyjny z jednego morga wyniesie 25 K. 79 gr., czyli corocznie po 1 K. 29 gr. przez lat 20.

4. Uzupełnienie obwałowania Wisły od Niepołomic do Raby wraz z obwałowaniem lewego brzegu Raby i regulacją potoku Drwinki z dopływami.

Na podstawie zdjęć przeprowadzonych w r. 1897 przez starszego inżyniera, Pawła Dyrdonia wspólnie z inżynierem Julianem Misiakiewiczem i praktykantem Tadeuszem Langiem opracowali ci technicy przy pomocy praktykantów Adama Youngi i Karola Lipsza projekt techniczny ochrony od powodzi i odwodnienia niziny nadwiślańskiej, między Niepołomicami a Rabą, który obejmuje:

1) obwałowanie Wisły od Niepołomic do ujścia Raby na długości 26,985 km.;

2) obwałowanie lewego brzegu Raby od Gawłówka do Wisły na długości 11,3 km.;

3) regulację potoku Drwinki na długości 26,0 km. i obwałowanie wsteczne tego potoku na długości 16,215 km.;

4) rowy osuszające: w dorzeczu Wisły na długości 31,55 km., w dorzeczu Raby 19,1 km. i w dorzeczu Drwinki 81,37 km., razem 132,02 km.

Projekt ma na celu ochronę od wylewów i odwodnienie 19.295 morgów i osuszenie położonych po za granicą zalewu dalszych 3.087 morgów, ogółem melioracyą **22.382 morgów** gruntów w następujących 20 gminach i obszarach dworskich powiatu Bocheńskiego:

1) Niedary nowe, 2) Swiniarów ze Sierosławicami, 3) Bieńkowice, 4) Wola drwińska, 5) Wyżyce, 6) Drwinia, 7) Grobla, 8) Trawniki, 9) Zabierzów,

10) Wola zabierzowska, 11) Chobot, 12) Niepołonice, 13) Kłaj, 14) Dziewin
15) Mikłuszowice, 16) Baczków, 17) Krzyżanowice, 18) Damianice, 19) Pro-
szówki, 20) Stanisławice.

Koszta budowy przedstawiają się następująco:

I. Roboty ziemne:

a) obwałowanie Wisły	625.027,90 zł.	
b) lewy wał Raby	99.017,47 „	
c) regulacja Drwinki	<u>270.841,91 „</u>	994.887 zł. 28 ct.

II. Budowa obiektów:

9 szluz i 14 przepustów w wale Wisły	40.378,89 zł.	
2 „ 6 „ w lewym wale Raby	12.960,74 „	
18 szluz i 20 przepustów w wałach Drwinki	45.506,16 „	
26 mostków drewnianych na rowach nad Wisłą	12.017,98 „	
10 mostków nad Rabą	4.741,64 „	
20 „ na Drwince	25.463,78 „	
45 „ na dopływach Drwinki	<u>21.654,47 „</u>	162.723 zł. 66 ct.

III. Roboty dodatkowe:

Obsiew wałów, tudzież ubezpieczenie skarp Drwinki i rowów płótkami i darniami:

a) nad Wisłą	26.426,60 zł.	
b) „ Rabą	15.137,38 „	
c) „ Drwinką	<u>90.588,83 „</u>	132.152 zł. 81 ct.

IV. Wykupno gruntów:

a) nad Wisłą	90.930,40 zł.	
b) „ Rabą	23.737,00 „	
c) „ Drwinką	<u>99.452,00 „</u>	214.119 „ 40 „

V. Konserwacja w czasie budowy:

3% z rub. I i III	33.808 „ 21 „
-----------------------------	---------------

VI. Koszta zarządu:

10% z rub. I do V	153.759 „ 13 „
-----------------------------	----------------

VII. Rozmaite i nieprzewidziane:

3% z rub. I do V	49.149 „ 51 „
<u>suma kosztów budowy</u>	<u>1.740.600 „ — „</u>
	czyli 3.481.200 koron.

Z tej sumy przypada:

a) na obwałowanie Wisły	1.845.200 K.
b) „ Raby	360.000 „
c) na regulację Drwinki	1.276.000 „

Przeciętny koszt melioracji (ochrony od zalewu i osuszenia) 1 morga wynosi tedy 155 koron 53 gr.

Ze względu na rentowność i potrzebę tej melioracji, która stanowi integralną część robót koło zabezpieczenia od powodzi Powiśla między Krakowem a Zawichostem, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zapewniającej zrealizowanie tego przedsięwzięcia jako spółkowego przy 40% udziale skarbu kraju i państwowego funduszu melioracyjnego w kosztach. Całkowity zasiłek 40% kraju i państwa wyniesie po 1,392.480 koron, 20% datek konkurencyjny zaś przymusowej spółki wodnej 696.240 koron.

Roboty proponuje Wydział krajowy wykonać w latach piętnastu po zawiązaniu spółki wodnej, przydzielając do budowy 2 inżynierów.

W takim razie wynosiłaby coroczna rata datku kraju i państwa po 92.832 koron, takąż zaś rata datku konkurencyjnego 46.416 koron.

Przeciętny datek konkurencyjny z 1 morga wynosiłby 31 K. 11 gr., czyli rocznie po 2 K. 7 $\frac{1}{3}$ gr.

5. Regulacja i zalesienie rzeki Łęgu w powiatach Nizańskim i Kolbuszowskim.

W myśl uchwały sejmowej z d. 30. stycznia 1894 zarządziło c. k. Ministerstwo rolnictwa opracowanie projektu regulacji i zalesienia Łęgu w powiatach Nizańskim i Kolbuszowskim, gdzie ta rzeka wyrządza wielkie spustoszenia przez zrywanie gruntów nadbrzeżnych i tworzenie szerokich odsypisk piaskowych.

Zaprojektowane roboty na długości 29,⁸⁵ km rzeki Łęgu i 6,⁸ km dopływu Przyrwy, łącznej długości 36,¹⁵ km, mają na celu ustalenie łożyska, które po każdej wielkiej wodzie zmienia kierunek, powstrzymanie ruchu piasku, który zasypuje uregulowane już łożysko Łęgu w powiecie Tarnobrzskim, i zalesienie odsypisk piaskowych stanowiących obecnie nieużytek.

Koszta robót zaprojektowanych przez sekcję Samborską c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich przedstawiają się następująco:

A) Roboty regulacyjne:

1. Roboty ziemne (37.679 m ³ wykopu z przekopów po 20 ct. w. a.)	7.535 zł. 80 ct.
2. Budowa 80.743 metrów bież. tam faszynowych (po 2 zł. 12 ct. w. a.)	176,863 „ 06 „
razem	184.398 zł. 86 ct.

B) Zalesienia:

1. Zasadzenie wikliną odsypisk o powierzchni 171 ha po 61, ⁶⁰ zł.	10.533 zł. 60 ct.
2. Zalesienie olszyną 171, ⁷⁶ ha odsypisk po 57, ⁷⁵	9.919 „ 14 „
razem	204.851 zł. 60 ct.

C) Na zarząd i wykupno

gruntów 17% kosztów robót ad A)	35.148 zł. 40 ct.
Suma kosztów robót	240.000 zł. — ct.
czyli	480.000 koron.

Gdy projekt techniczny został już w r. 1899 zreambulowany przez delegatów c. k. Ministerstwa rolnictwa i Wydziału krajowego, przedkładamy Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zapewniającej wykonanie robót w drodze przedsięwzięcia krajowego kosztem kraju i państwowego funduszu melioracyjnego w ciągu lat ośmiu począwszy od r. 1902.

Całkowity 50% datek kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wyniesie po 240.000 K, coroczna zaś rata tych datków po 30.000 K.

Projekt techniczny wraz z projektem ustawy przesłaliśmy c. k. Namiestnictwu odezwą z dnia 19. listopada 1901 l. 80.445 celem przedłożenia c. k. Ministerstwu rolnictwa i wyjednania wstawienia pierwszej raty 50% zasiłku do preliminarza państwowego funduszu melioracyjnego na r. 1902, a zarazem upraszamy Wysoki Sejm o przyznanie w budżecie krajowym r. 1902 pierwszej raty 50% zasiłku krajowego w kwocie 30.000 K.

Roboty przy tem przedsiębiorstwie prowadzić będzie sekcya Samborska c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich.

Przedkładając powyższe projekty, Wydział krajowy ma zaszczyt oświadczyć, że tem samem wypełnił w zupełności pierwszy punkt uchwalonego przez Wys. Sejm dnia 13. lutego 1894 programu regulacji wód w całym kraju, mianowicie wykończył operaty techniczne dla tych robót, które mają na celu zabezpieczenie od powodzi Powiśla między Krakowem a Zawichostem.

Doniosłość tego dzieła okazuje następujące zestawienie kosztów i powierzchni gruntów położonych w terenie inundacyjnym:

L. p.	Nazwa przedsiębiorstwa	Obszar interesowanych gruntów w morgach	Koszta koron
1	Obwałowanie Wisły i Sanu w pow. Tarnobrzeskim (ustawa z dnia 9. czerwca 1889 r. Dz. u. kraj. Nr. 48).	47.246	1,361.200
2	Regulacya rzeki Łęgu (ust. z dnia 1. lipca 1886 Dz. u. kraj. Nr. 65 i z 7. listopada 1895 Dz. u. kr. Nr. 81)	17.898	684.000
3	Regulacya rzeki Trześniówki (ust. z d. 11. czerwca 1887 Dz. u. kraj. Nr. 43)	10.044	354.000
4	Obwałowanie Wisły i Wisłoki w pow. Mieleckim (ustawa z d. 26. października 1899 Dz. u. kraj. Nr. 138)	69.177	1,794.800
5	Regulacya Krzemienicy i Babulówki (ust. z d. 10. czerwca 1888 Dz. u. kraj. Nr. 70 i z d. 7. marca 1897. Dz. u. kr. Nr. 17)	18.120	700.000
6	Regulacya odpływu wód między Wisłoką a drogą krajową Dębicko-Tarnobrzeską (ustawa z d. 13. maja 1885 Dz. u. kraj. Nr. 35)	— *)	70.000
7	Regulacya starego Brnia (ustawa z dnia 1. lipca 1886 Dz. u. kraj. Nr. 67)	— *)	170.000
8	Regulacya nowego Brnia z dopływami (ust. z d. 13. maja 1885 Dz. u. kr. Nr. 34 i z d. 29. sierpnia 1890 Dz. u. kraj. Nr. 43 i z dnia 20. września 1901)	31.814	1,559.000
9	Obwałowanie prawego brzegu Dunajca (ustawa z d. 1. września 1892 Dz. u. kraj. Nr. 72 o regulacji Białej)	35.097	635.200
10	Obwałowanie Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie Dąbrowskim (projekt ustawy)	26.827	3,000.000

*) Obszar interesowanych gruntów objęty jest terenem inundacyjnym wykazany ad 4).

L. p.	Nazwa przedsiębiorstwa	Obszar interesowanych gruntów w morgach	Koszta koron
11	Regulacja Kisieliny z obwałowaniem Wisły i lewego brzegu Dunajca od Biskupic radłowskich do Wisły (ust. z d. 1. lipca 1886 Dz. u. kr. Nr. 66 i z d. 22. września 1896 Dz. u. kr. Nr. 65)	24.056	721.200
12	Obwałowanie lewego brzegu Dunajca od Bogumiłowic do Biskupic, (ustawa z d. 2. września 1895 Dz. u. kr. Nr. 69).	4.755	280.000
13	Obwałowanie lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do Bogumiłowic (ustawa z dnia 25. lipca 1901)	2 551	260.000
14	Obwałowanie Wisły od Raby do Woli rogowskiej wraz z obwałowaniem prawego brzegu Raby, tudzież regulacja potoków Uzwicy i Grobki z dopływami (projekt ustawy)	34.897	4,500.000
15	Obwałowanie Wisły od Niepołomic do Raby wraz z obwałowaniem lewego brzegu Raby i regulacją potoku Drwinki z dopływami (projekt ustawy)	22.382	3,481.200
16	Obwałowanie prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami (ustawa z d. 19. października 1892 Dz. u. kr. Nr. 77. i z. d. 26. września 1900 Dz. u. kr. Nr. 101)	8.814	932.000
17	Obwałowanie lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa (ustawa z d. 26. sierpnia 1900 Dz. u. kr. Nr. 88)	5.141	870.960
Ogółem		358.819	21,373.560

Gdy projekty techniczne dla zabezpieczenia od powodzi Powiśla między Krakowem u Zawichostem zostały już wykończone, dążyć będzie Wydział krajowy obecnie do jaknajrychlejszego zaprojektowania i zapewnienia wykonania robót melioracyjnych w drodze specjalnych ustaw w dorzeczu górnego Dniestru i w północno-wschodniej części kraju w dorzeczu Bugu i Styru, a to w myśl programu z d. 13. lutego 1894.

W dorzeczu górnego Dniestru zaprojektowane, a po części rozpoczęte już zostały następujące roboty:

1. Regulacja Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem (ustawa z dnia 1. maja 1893 Dz. u. kraj. Nr. 33) kosztem	3,200.000 K
2. Regulacja górnego Dniestru od Kornalowic do Rozwadowa z dopływami (ustawa z dnia 4. grudnia 1900 Dz. u. kraj. Nr. 12 z r. 1901) kosztem	9,200.000 „
3. Zabudowanie potoków w dorzeczu Dniestru (ust. z d. 18. maja 1896 Dz. u. kraj. Nr. 36) kosztem	1,212.000 „
4. Kolmatacja bagien naddniestrzańskich (projekt ustawy) kosztem	3,800.000 „
razem kosztem	<u>17,412.000 K</u>

Pozostaje zaś jeszcze do zaprojektowania:

1. Regulacja Wereszycy;
2. „ Tyśmienicy i Bystrzycy;
3. „ Błóżewki;

4. Regulacja Kłodnicy (zwanej także Niezachówką i Brydnicą);
5. " Letnianki;
6. " Dniestru powyżej Kornalowic;
7. " Strwiąża powyżej Biskowic.

W północno-wschodniej części kraju zaprojektowano, a po części rozpoczęto lub ukończono następujące melioracje:

a) w dorzeczu Styru:	
1. Osuszenie bagien Oleskich (ustawa z d. 10. czerwca 1888 Dz. u. kraj Nr. 71 i z d. 18. października 1899 Dz. u. kraj. Nr. 137) kosztem	141.952 K
2. Osuszenie bagien Stojanowskich (ustawa z d. 3. września 1895 Dz. u. kraj. Nr. 68) kosztem	120.000 "
3. Regulacja potoku Pustej (Radosławki) z dopływami (ustawa z dnia 11. września 1901)	832.000 "
b) w dorzeczu Bugu:	
4. Regulacja Bugu (ustawa z d. 9. lipca 1894 Dz. u. kraj. Nr. 69) kosztem	1,188.000 "
5. Regulacja Pełtwi (projekt ustawy uchwalony 17. lutego 1898)	5,770.000 "
6. Regulacja Sołotwiny i Rokitny z dopływami (projekt ustawy uchwalony d. 1. maja 1900)	370.000 "
7. Regulacja potoku Dumnego (ust. z dnia 9. lipca 1894 Dz. u. kr. Nr. 70)	115.200 "
8. Regulacja potoku Przegnojówki (ustawa z d. 16. października 1895 Dz. u. kr. Nr. Nr. 75) kosztem	168.000 "
Razem kosztem	8,705.152 K

Pozostaje zaś jeszcze do zaprojektowania:

1. regulacja Styru z prawymi dopływami, tudzież potokiem Ostrówką po lewym brzegu, dla której to regulacji zdjęcia zostały rozpoczęte, ale z powodu oporu właścian w powiecie Brodzkim musiały być przerwane;
- 2) regulacja Bugu powyżej ujścia Pełtwi z dopływem Złoczówką;
3. regulacja Raty z dopływami, dla której zdjęcia są w toku;
4. regulacja Sołokii;
5. regulacja Spasówki;
6. " Białego stoku;
7. " Kijowskiego potoku;
8. " Chołojówki;
9. " Bobrówki;
10. " Gołogórki.

Wskutek całego szeregu uchwał powziętych przez Wysoki Sejm na posiedzeniach z dnia 2., 5. i 7. lipca 1901 na wniosek komisji wodnej i gospodarstwa krajowego wchodzi kraj obecnie w epokę wielkich robót publicznych, mianowicie: budowy dróg wodnych, regulacji rzek stanowiących wspólną sieć wodną z kanałami spławnymi i melioracji na wielką skalę. Roboty te są niezbędne dla ekonomicznego podniesienia ubogiego kraju i dostarczenia zarobku ludności emigrującej za granicę, wymagają jednak tak znacznych ofiar pieniężnych ze strony kraju, że na ich pokrycie dotychczasowe źródła dochodów skarbu krajowego już nie wystarczają.

Coroczne bowiem obciążenie funduszu krajowego w latach 1904 do 1923 wynosić będzie:

a) na budowę dróg wodnych 12 $\frac{1}{2}$ % ze sumy 200,000.000 K w latach 20 po	1,250.000 K
b) na regulację rzek w myśl ustawy z d. 18. września 1901	773.600 "
razem	2,023.600 K

Oprócz tego przyczyniać się kraj musi w najbliższej przyszłości większymi zasiłkami do właściwych robót melioracyjnych, które bezpośrednio podnoszą produkcję rolniczą, a tem samem są dla rolnictwa jeszcze donioślejsze od wymienionych wielkich robót wodnych, — to ze względu na podwyższenie corocznej dotacyi państwowego funduszu melioracyjnego z półtora na cztery miliony koron począwszy od r. 1902. Jeżeli bowiem kraj ma korzystać z podwyższenia dotacyi funduszu melioracyjnego w wysokości odpowiadającej potrzebie i obszarowi gruntów uprawnych, t. j. około 30% sumy 2,500.000 K, czyli 750.000 K, to równocześnie skarb kraju w myśl postanowień państwowej ustawy melioracyjnej ponieść musi wydatek przynajmniej w tej samej wysokości.

Gdy zaś obecne wydatki funduszu krajowego na regulację systematyczną rzek karpackich wynoszą w rubr. XIII. poz. 227.	462.568 K
a na melioracye w rubr. XIII. poz. 229	436.726 „
razem	899.294 K
czyli okrągło	900.000 „

okaże się w najbliższej przyszłości potrzeba podwyższenia dotacyi krajowej na odpowiednie poparcie publicznych przedsiębiorstw melioracyi do sumy $900.000 + 750.000 \text{ K} = 1,650.000 \text{ K}$.

Wydatki więc kraju na budowle wodne i melioracye wzrosną prawdopodobnie już od r. 1904 do sumy $1,650.000 + 2.023.600 = 3,673.600 \text{ K}$.

Jak długo kraj czerpać musi dochody przeważnie z podatków bezpośrednich, t. j. z ludności obciążonej najwięcej bo także na rzecz powiatów i gmin, a w szczególności jak długo państwo nie przyjdzie krajom z pomocą na pokrycie wydatków na cele ekonomiczne, podobnie jak w Prusiech, gdzie przeznaczona na te cele dotacya państwowa rozdzieloną bywa między prowincye w połowie wedle obszaru, a w połowie wedle liczby ludności prowincyj, — jest jasnem, że kraj tak wielkich, a dla jego rozwoju nieodzownych wydatków produktywnych z dotychczasowych źródeł dochodu nie jest w stanie pokryć.

Wydział krajowy pozwala sobie tedy wyrazić zdanie, że obecnie nadszedł okres tak ciężki dla finansów kraju, że państwo powinno mu przyjść z pomocą podobnie, jak innym pod względem ekonomicznym słabym krajom.

Forma tej pomocy państwa dla innych krajów była różnorodna i tak:

Wedle §. 7. państwowej ustawy melioracyjnej może c. k. Ministerstwo rolnictwa udzielać krajom w wyjątkowych wydatkach pożyczek z funduszu melioracyjnego do wysokości połowy zasiłku krajowego przyznanego dla przedsiębiorstwa melioracyjnego. Z tego postanowienia ustawy korzystają przeważnie małe kraje alpejskie i Dalmacya, spłacając udzielone bezprocentowe pożyczki z reguły po ukończeniu robót przy danem przedsiębiorstwie.

We Vorarlbergu przeprowadza się roboty melioracyjne, t. j. regulację potoków i rowy osuszające wyłącznie kosztem skarbu państwa (dotacyi budowli wodnych przeznaczonej na regulację rzek spławnych) w sumie 2,190.500 K, która wedle preliminarza państwowego na r. 1902 ma być przekroczoną o 400.000 K, wobec Rady państwa uzasadnia się zaś to zarządzenie interesem regulacyi granicznego Renu, jakkolwiek często te rowy i potoki nie mają ujścia do Renu, lecz do jeziora Bodeńskiego (Lustenauer Graben, Dornbirner Ache). Jeżeli zaś chodzi o zabudowanie potoków górskich, do czego kraj i państwowy fundusz melioracyjny winnyby się przyczynić 50%, to dla ulżenia krajowi ciężaru przyznaje się osobny 90% zasiłek ze sumy kosztorysowej 1,540.000 K i wstawia się ten zasiłek w etat Ministerstwa rolnictwa, (tyt. 3 §. 4. preliminarza na r. 1902), tak iż ostatecznie kraj uiszcza datek w wysokości tylko 10% (ustawa kraj. Vorarlberska z d. 9. maja 1897).

W Austrii górnej przeprowadza się wprawdzie regulację rzek i zabudowania potoków górskich przy 50% zasiłków z państwowego funduszu melioracyjnego na podstawie państwowej ustawy melioracyjnej, ale że każdy ten potok, lub rzeczka wpada za pośrednictwem rzek większych do Dunaju

lub przepływa popod jakiś most na gościńcu państwowym, udziela się z dotacji drogowej i wodnej etatu Ministerstwa spraw wewnętrznych takie zasiłki, ażeby kraj nie potrzebował przyczynić się wyższym datkiem, aniżeli $27\frac{1}{2}\%$ (ośm ustaw krajowych górno-austryackich z d. 6. sierpnia 1900 Dz. u. kraj. Nr. 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35 i 36).

W Karyntyi udzielono ze skarbu państwa krajowi bezprocentowej pożyczki w kwocie 882.000 K na pokrycie datku krajowego do kosztów regulacji rzeki Gail zwrotnego w 20 rocznych ratach po ukończeniu regulacji (ustawa z dnia 19. kwietnia 1875 Dz. u. p. Nr. 97 i z dnia 13. marca 1883 Dz. u. p. Nr. 30), na pokrycie zaś datku konkurencyjnego do regulacji Drawy bezprocentowej pożyczki w kwocie 666.666 K.

W Styryi udzielił skarb państwa krajowi na pokrycie 40% datku krajowego do kosztów regulacji rzeki Mur w sumie 560.000 K płatnego w latach ośmiu (1901—8) po 70.000 K bezprocentowej pożyczki w wysokości połowy datku płatnej w 8 ratach w czasie budowy po 35.000 K, a zwrotnej w 20 ratach rocznych po skończeniu budowy z dotacji budowli wodnych (etat Ministerstwa spraw wewnętrznych), na pokrycie zaś krajowego datku do kosztów konserwacji Muru od Gracu do węgierskiej granicy w sumie 900.000 K. płatnego w ratach 10 od r. 1896 do 1905 po 90.000 K. zaliczki bezprocentowej w pełnej wysokości datku (90.000 K) w latach 1896—1899 a po 42.000 K w latach 1900 do 1905 z etatu Ministerstwa skarbu „ogólny zarząd kasowy“.

Wydział krajowy dalekim jest od stawiania żądań, ażeby regulacje rzek i melioracje w Galicyi miały być przeprowadzone wyłącznie; lub przy 90%, względnie $72\frac{1}{2}\%$ udziale skarbu państwa w kosztach, jak to się dziś praktykuje we Vorarlbergu i Austryi górnej, a po powodzi w r. 1882 miało miejsce w Tyrolu, nie uważa też za wskazane korzystać z postanowienia §. 7. państwowej ustawy melioracyjnej ze względu na liczne żądania stawiane do państwowego funduszu melioracyjnego ze strony wszystkich krajów koronnych, sądzi jednak, że w ciągu nadchodzącego 20-letniego okresu wielkich robót publicznych od r. 1904—1923, który będzie najcięższym dla finansów naszego kraju, Galicya powinna liczyć na pomoc państwa przynajmniej w formie bezprocentowej pożyczki na częściowe pokrycie datków krajowych na regulację rzek i na melioracje, a to z etatu Ministerstwa skarbu „ogólny zarząd kasowy“, z którego inne kraje na podobne cele uzyskały bezprocentowe pożyczki, a z którego też miasto Praga otrzymać ma zasiłek 16.000.000 K płatnych w 10 ratach rocznych po 1.600.000 K od r. 1902.

Wydział krajowy sądzi, że kraj nasz wśród tak trudnych warunków liczyć powinien na udzielenie bezprocentowej pożyczki ze skarbu państwa celem ułatwienia spłaty datków krajowych do kosztów regulacji rzek i melioracji, choćby nie w tej mierze, jak inne kraje, to przynajmniej w wysokości po 1.000.000 K w ciągu lat dwudziestu 1904—1923, razem 20.000.000 K, zwrotnej w 40 ratach rocznych po 500.000 K w latach 1924 do 1963, t. j. w wysokości około 40% corocznej potrzeby na regulacje rzek i wykonanie publicznych robót melioracyjnych, obliczonej powyżej w sumie 2.423.600 K i przedkłada w tym celu Wysokiemu Sejmowi do uchwały rezolucyę wystosowaną do c. k. Rządu.

V. Uzasadnienie rubryki XIII. preliminarza wydatków funduszu krajowego na rok 1902.

Na rok 1902 preliminuje Wydział krajowy wydatki w rubryce XIII.	
w sumie	1.469.003 K.
w porównaniu zatem z kwotą uchwaloną przez Wys. Sejm na	
rok 1901	1.234.290 K.
więcej o	234.713 K.

Ponieważ przeważna część wydatków została już uzasadnioną w wyjaśnieniach do preliminarza krajowego na r. 1902, pozostają do umotywowania wydatki na galic. oddział państwowego biura hydrograficznego, na lokalne regulacje rzek niespławnych i na popieranie drobnych melioracyj.

Do poz. 224:

Na utrzymanie galicyjskiego oddziału państwowego biura hydrograficznego wstawił Wydział krajowy zasiłek w wysokości uchwalonej przez Wysoki Sejm w r. 1900 na wniosek komisji budżetowej t. j. 16.000 koron, a to z powodów wyłuszczonej w sprawozdaniu melioracyjnym z d. 29. marca 1901 l. 14.141 (pag. 26).

Nadesłane odezwą c. k. Namiestnictwa z d. 11. października 1901 l. 108.122 sprawozdanie tego oddziału przedkładamy Wysokiemu Sejmowi **Alegat 3.** w załączeniu. |

Do poz. 228:

Na lokalne regulacje rzek niespławnych prelinuje Wydział krajowy w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 6. października 1882 tytułem zasiłków krajowych sumę 137.498 K., w porównaniu z r. 1901 niższą o 2.756 K., a mianowicie:

a) Na regulację Skawy:

1) od Jaroszwic do mostu powiatowego w Witanowicach 5.560 K.

Z powodu uszkodzenia przez tegoroczne lody tam faszynowych na tej przestrzeni Skawy, wykonanych przy pomocy państwa i kraju, zaprojektowało c. k. Namiestnictwo wzmocnienie tych tam narzutem kamiennym i odniosło się odezwą z d. 19. marca 1901 l. 20.993 do Wydziału krajowego o pokrycie połowy kosztów tych robót w kwocie 16.679 K. 6 g.

Ze względu na nagłość robót przyznał Wydział krajowy I. ratę 50% zasiłku krajowego w kwocie 5.560 K. z dotacji dyspozycyjnej na lokalne regulacje rzek niespławnych i uprasza Wysoki Sejm o uchwalenie dalszych 2 rat w kwotach okrągłych po 5.560 K. w budżetach krajowych r. 1902 i 1903.

2. od Witanowic do Graboszyc 7.291 K.

Koszta regulacji tej przestrzeni Skawy obliczyło c. k. Namiestnictwo na 101.324 K. 73 gr., z czego przypada na koszta zarządu kwota 2.139 K.

Gdy strony interesowane zobowiązały się pokryć kwotę 33.239 K. i oddać część gruntów pod przekopy potrzebnych w wartości 2.952 K. w zamian za stare łożyska, oświadczyło c. k. Namiestnictwo w odezwie z d. 19. lipca 1901 l. 55.479 gotowość przedłożenia c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych wniosku na pokrycie z państwowej dotacji wodnej połowy przez konkurencyę niepokrytych kosztów budowy i całych kosztów zarządu, w łącznej sumie 35.112 K. 39 gr., jeżeli fundusz krajowy pokryje pozostałą resztę kosztów 32.973 K. 39 gr.

Z uwagi, że wedle uchwalonego przez Wys. Sejm dnia 2. lipca 1901 projektu ustawy o regulacji rzek koszta regulacji Skawy pokrywać ma w stosunku 60% państwowy fundusz kanałowy, fundusz krajowy zaś wspólnie ze stronami interesowanymi w stosunku 40%, oświadczył Wydział krajowy w odezwie z d. 25. września 1901 l. 55.360 gotowość przedłożenia Wys. Sejmowi wniosku na udzielenie zasiłku w kwocie okrągłej 7.291 K., która wraz z datkami stron uzupełnia prestacę do 40% sumy 40.530 K. i wstawił tę kwotę do preliminarza krajowego na r. 1902.

3. Pod Trzebieńczycami 4.261 K.

Na regulację Skawy pod Trzebieńczycami, której koszta obliczono na 55.500 K. (wraz z kosztami zarządu 1.681 K. 87 gr.) zażądało c. k. Namie-

stnictwo odezwą z d. 26. sierpnia 1901 l. 75.300 udzielenia $33\frac{1}{2}\%$ zasiłku krajowego w kwocie 17.939 K. 38 gr.

Ponieważ gmina Trzebieńczyce zobowiązała się przyczynić datkiem $33\frac{1}{3}\%$ w kwocie 17.939 K., oświadczył Wydział krajowy w odezwie z dnia 25. września 1901, l. 59.480 gotowość przedłożenia Wys. Sejmowi wniosku na uzupełnienie tego datku do 40% po myśli uchwalonego przez Wys. Sejm projektu ustawy o regulacji rzek i wstawił to uzupełnienie w kwocie 4.261 K. do preliminarza na rok 1902.

b) N a r e g u l a c y ę R a b y :

1. pod Pcimiem, II. rata 4046 K.

Dla ochrony gościńca państwowego i gruntów nadbrzeżnych okazała się konieczna potrzeba lokalnej regulacji Raby pod Pcimiem, której koszta wedle odezwy c. k. Namiestnictwa z dnia 25. lutego 1901 l. 7.357 obliczono na 37.147 K. 43 gr. (łącznie z kosztami zarządu 728 K. 36 gr.). Gdy państwowa dotacja budowy wodnych pokrywa $\frac{1}{3}$ część kosztów i całe koszta zarządu w sumie 12.863 K. 5 gr., a państwowy fundusz drogowy $\frac{1}{3}$ część w kwocie 12.139 K. 69 gr., przyznał Wydział krajowy odezwą z dnia 16. kwietnia 1901 l. 15.638 pierwszą ratę $33\frac{1}{3}\%$ datku krajowego w kwocie 4.047 K. z dotacji dyspozycyjnej na lokalne regulacje rzek niespławnych i uprasza Wysoki Sejm o uchwalenie dalszych 2 rat po 4.046 K. w budżetach krajowych r. 1902 i 1903.

2. pod Lubieniem, II. rata (ostatnia) 2.250 K.

Celem zabezpieczenia gościńca państwowego i gruntów nadbrzeżnych zaprojektowało c. k. Namiestnictwo lokalną regulację Raby pod Lubieniem, której koszta obliczone na 13.500 K. pokryć ma po $\frac{1}{3}$ części państwowa dotacja wodna i drogowa, tudzież fundusz krajowy.

Ze względu na nagłość robót przyznał Wydział krajowy odezwą z dnia 12. lipca 1901 l. 44.039 pierwszą ratę $33\frac{1}{3}\%$ zasiłku krajowego w kwocie 2.250 K. z dotacji dyspozycyjnej na lokalne regulacje rzek niespławnych i uprasza Wys. Sejm o uchwalenie drugiej raty w tej samej wysokości w budżecie r. 1902.

3. pod Gdowem 2.520 K.

Odezwą z dnia 25. września 1901 l. 80.389 zażądało c. k. Namiestnictwo udzielenia $33\frac{1}{3}\%$ zasiłku krajowego w kwocie 12.017 K. 34 gr. na lokalną regulację Raby pod Gdowem, której koszta pokrywają w stosunku po $33\frac{1}{3}\%$ gmina Gdów i państwowa dotacja wodna.

Ze względu na udział kraju i stron interesowanych unormowany w uchwalonym przez Wys. Sejm d. 2. lipca 1901 projekcie ustawy o regulacji rzek w stosunku 40% oświadczył Wydział krajowy w odezwie z d. 8. października 1901 l. 66.837 gotowość przedłożenia Wys. Sejmowi wniosku na przyznanie zasiłku krajowego w kwocie 2.520 K., który uzupełnia datek gminy do 40% , i wstawił tę kwotę do preliminarza krajowego na r. 1902.

4. Pod Targowiskami, II. rata 4.560 K.

Wedle wyjaśnienia zamieszczonego w sprawozdaniu z d. 29. marca 1901 l. 14.141 (alegat 53 do stenogr. sprawozdań sejmowych z r. 1900-1) mają być wypłacone z funduszu krajowego na tę regulację jeszcze 2 raty $33\frac{1}{3}\%$ zasiłku krajowego po 4.560 K. w latach 1902 i 1903.

5. *od Gawłowa do Bogucic i pod Bieńkowicami, II. rata (ostatnia) 27.067 K.*

Wskutek kilkakrotnych uchwał Wys. Sejmu powziętych nad petycjami gmin Gawłówek i Mikłuszowice powiatu Bocheńskiego zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu lokalnej regulacji Raby w gminach Gawłów, Baczków, Mikłuszowice, Majkowice i Bogucice na długości 4.080 m. i pod Bieńkowicami na długości 800 m., której koszt obliczono na 260.000 K.

Z zaprojektowanych robót należałoby przedewszystkiem wykonać 5 przekopów i zamknięć, których koszt łącznie z wykupnem gruntów wynosi 162.400 K. resztę zaś dopiero po zrealizowaniu przekopów.

Ponieważ zaprojektowana regulacja jest nieodzownym warunkiem przeprowadzenia obustronnego obwałowania Raby, odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 16. kwietnia 1901 l. 47.474/1900 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa i spraw wewnętrznych 33 $\frac{1}{3}$ % zasiłków po 54133 $\frac{1}{3}$ K. (z państwowej dotacji wodnej i państwowej dotacji dyspozycyjnej na drobne melioracje) płatnych w 2 ratach rocznych, a to ze względu na ubóstwo ininteresowanych gmin, które do kosztów tej regulacji nie mogą się przyczynić datkami.

Pierwszą ratę 33 $\frac{1}{3}$ % datku krajowego postanowił Wydział krajowy pokryć z dotacji dyspozycyjnej na lokalne regulacje rzek nie drugą zaś ratę w kwocie 27.065 K. wstawił do preliminarza krajowego na r. 1902 i w oczekiwaniu przychyłnej decyzji c. k. Rządu uprasza o jej uchwalenie.

e) Na regulację Dunajca.

1. Od Gołkowic do wścia Popradu, V. rata (ostatnia) 8.325 K.

(Uzasadniono w poprzednich sprawozdaniach melioracyjnych. Zauważa się przytem, że dla przyspieszenia robót zaasygnowano na żądanie c. k. Namiestnictwa odezwą z d. 5. grudnia 1901 l. 78.864 na rachunek V. raty zasiłku krajowego kwotę 9.769 K. z dotacji dyspozycyjnej, wskutek czego V. ratę wstawiono w kwocie 8.325 K. zamiast pierwotnie przewidzianej 18.094 K.)

2. między Gołkowicami a Podrzeczem 7.560 K.

Odezwą z d. 10. lipca 1901 l. 62.411 zażądało c. k. Namiestnictwo udzielenia 50% zasiłku z funduszu krajowego na uzupełnienie regulacji Dunajca między Gołkowicami a Podrzeczem, którego koszt obliczono na 18.900 K.

Ze względu na unormowany 40% udział kraju w kosztach regulacji rzek, jaka ma być przeprowadzoną wedle uchwalonego przez Wys. Sejm d. 2. lipca 1901 projektu ustawy postanowił Wydział krajowy wstawić na ten cel 40% zasiłek w kwocie 7.560 K. do preliminarza krajowego na r. 1902, o czem zawiadomił c. k. Namiestnictwo odezwą z 2. sierpnia 1901 l. 47.518

d) Na regulację Wisłoki.

1. pod Zawadką, Przechycą i Kamienicą (do r. 1903), II. rata 7.146 K.

2. pod Kędzierzem i Żyrakowem, II. rata 8.033 K.

(Uzasadniono w poprzednim sprawozdaniu melioracyjnym pag. 27. i 28.).

**e) Na regulację Sanu pod Krasieczynem i Korytnikami (do r. 1903)
II. rata 4530 K.**

Zamiast 6.242 K. preliniuje się zasiłek mniejszy 4.530 K., gdyż ze względu na nagłość robót zaasygnowano już nadwyżkę z dotacji dyspozycyjnej na żądanie c. k. Namiestnictwa (L. W. 56937/00).

**f) Na regulację Wisłoka pod Rzeszowem i Drabinianką I. rata
12.000 K.**

W myśl uchwały Wys. Sejmu z d. 10. lutego 1898 zarządziło c. k. Namiestnictwo opracowanie systematycznej regulacji Wisłoka pod Rzeszowem i Drabinianką na długości 4 km., której koszt obliczono na 153.000 K. (łącznie z kosztami zarządu 1.852 K. 80 gr.).

Do kosztów tej regulacji mają się przyczynić strony	
interesowane kwotą	17.823,79 K.
Wydział pow. Rzeszowski datkiem	4.000,— K.
Razem	21.823,79 K.,

niepokryta zaś reszta kosztów ma być rozdzieloną po połowie na kraj i państwową dotację wodną.

W celu umożliwienia wykonania tej od dawna przez właścicieli nadbrzeżnych gruntów i miasto Rzeszów żądanej regulacji postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek na przyznanie zasiłku krajowego w sumie 64.661 K. 70 gr. i wstawić I. ratę tego zasiłku w kwocie 12.000 K. do preliminarza krajowego na rok 1902 z zastrzeżeniem, że projekt techniczny zatwierdzi c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych.

**g) Na regulację Stryja pod Hnizdyczowem, III. rata (ostatnia)
5.000 K.**

**h) Na regulację Świcy pod Sokołowem i Łanami sokołowskimi,
VIII. rata (ostatnia) 6.344 K.**

(Zasiłki te uzasadniono w poprzednim sprawozdaniu melioracyjnym pag. 29).

i) Na premiowanie zawikłania odsypisk 1.000 K, jak na r. 1901.

k) Do dyspozycji Wydziału krajowego 20.000 K, jak na r. 1901.

Do poz. 229.

Pierwsze raty 40% zasiłków krajowych:
pod lit. k) na regulację potoków Sołotwy i Rokituy z dopływami w kwocie 29.600 K;
pod lit. l) na regulację rzeki Łęgu w powiatach niżańskim i kołbuszowskim w kwocie 30.000 K;
uzasadniono w I. części niniejszego sprawozdania.

Do poz. 231.

Na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 26. listopada 1889 preliminarzu Wydział krajowy na rok 1902 dotację 166.996 K, wyższą o 57.740 K. aniżeli na r. 1901, a mianowicie:

a) Na konserwację osuszenia bagien Rudnickich 2.800 K jak na r. 1901.

b) Na drenowanie gruntów włościańskich,

II. rata funduszu zapomogowego 50.000 K w myśl uchwały Wys. Sejm z dnia 5. lipca 1901.

c) Na regulację Lubaczówki pod Czerwoną wola, II. rata (do r. 1903), 4.480 K.

Do kosztów tej regulacji obliczonych na 31.000 K przyczyniają się prywatne strony interesowane wraz z Wydziałem powiatowym w Jarosławiu datkami w sumie 4.124 K 64 g, tak iż na fundusz krajowy i państwową dotację dyspozycyjną na drobne melioracje przypada po 13.437 K 68 g. Pierwszą ratę zasiłku krajowego w kwocie 4.480 K uchwalił Wys. Sejm w budżecie r. 1901, pozostają zatem jeszcze do wypłaty 2 raty po 4.480 K. w latach 1902 i 1903.

Przyznany reskrytem c. k. Ministerstwa rolnictwa z d. 1. lipca 1901 l. 4.752 zasiłek państwowy w kwocie okrągłej 13.438 K. zostanie wypłacony w trzech ratach począwszy od r. 1902.

d) Na drenowanie gruntów 00. Bonifratrów w Zebrzydowicach, I rata (do r. 1904) 3.200 K.

Reskrytem z d. 9. maja 1901 l. 10.867 udzieliło c. k. Ministerstwo rolnictwa Konwentowi Braci miłosierdzia w Zebrzydowicach pod Kalwaryją na drenowanie 180 morgów gruntów, którego koszt obliczono na 31.800 K., zasiłku w kwocie 9.600 K. płatnego w 3 równych ratach rocznych, począwszy od r. 1901.

Gdy wymieniony konwent utrzymuje szpital dla chorych (28 łózek) wyłącznie z posiadłości gruntowej, która z powodu nieprzepuszczalnego podglebia wymaga drenowania, i z tego powodu jako instytutycya humanitarna zasługuje na poparcie, postanowił Wydział krajowy w uwzględnieniu prośby przeora konwentu uchwałą z d. 13. czerwca 1901 l. 36.856 przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na przyznanie dalszej subwencji 9.600 K. płatnej w 3 ratach od r. 1902 do r. 1904 po 3.200 i uprasza o uchwalenie pierwszej raty tej subwencji w budżecie r. 1902.

e) Na zabudowanie potoku Rychwałd w dorzeczu Biały 19.500 K.

Na wniosek Wydziału krajowego zarządziło c. k. Ministerstwo rolnictwa opracowanie projektu zabudowania potoku Rychwałd (w gminie Łowczów, pow. Tarnowskiego), który wyrządza znaczne szkody przez zasypywanie kamieniami i rumowiskiem uregulowanego już łożyska Biały. Koszta kunety kamiennej przy ujściu tego potoku do Biały, progu murowanego, 1 zapory kamiennej i 3 zapor drewnianych, ubezpieczeń brzegów budowlami faszynowymi, tudzież zalesienia stoków i szutrowisk obliczono na 35.892 K. 23 gr. a wraz z kosztami zarządu okrągło na 39.000 K.

Ze względu na nagłość tego zabudowania odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 25. września 1901 l. 23.512 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa zarządzenia robót w ciągu r. 1902 kosztem kraju i państwowej dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracje.

W oczekiwaniu, że c. k. Ministerstwo rolnictwa przychyli się do wniosku Wydziału krajowego, upraszamy Wys. Sejm o uchwalenie 50% zasiłku na ten cel w kwocie 19.500 K. w budżecie r. 1902.

f) Na regulację Jasiółki pod Sądkową, Roztokami i Zimnowodą 3.306 K.

Uchwalony przez Wys. Sejm w budżecie r. 1899 zasiłek na tę regulację w kwocie 3.306 K. nie mógł być we właściwym czasie użytym z powodu zwłoki w udzieleniu koncesyi na budowę przez c. k. Starostwo w Jaśle.

Aby więc umożliwić wykonanie tej lokalnej regulacji, wstawił Wydział krajowy ponownie zasiłek krajowy w przyznanej wysokości do preliminarza krajowego na r. 1902, zwłaszcza że przyrzeczony zasiłek państwowy jest płynnym do r. 1902.

g) Na zabudowanie potoku Bzinki w gminie Brzyszcze pow. Żółkiowskiego, I rata (do r. 1904) 8.333 K.

Na prośbę gminy Brzyszcze popartą przez Wydział powiatowy Żółkiowski odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 23. listopada 1900 l. 77.774 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa opracowania projektu zabudowania potoku Bzinki, tak dla ochrony gruntów od zniszczenia, jak i zabezpieczenia komunikacji.

Odezwą z d. 6. sierpnia 1901 l. 84.217 zakomunikowało nam c. k. Namiestnictwo reskrypt c. k. Ministerstwa rolnictwa z d. 19. lipca 1901 l. 18.222, wedle którego to Ministerstwo zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego oświadcza gotowość udzielenia zasiłku państwowego w wysokości 50% kosztów obliczonych na 50.000 K., tj. 25.000 K. płatnego w trzech ratach począwszy od r. 1902.

Wydział krajowy uprasza tedy Wys. Sejm o przyznanie na to zabudowanie zasiłku 25.000 K. i wstawienie I raty 8.333 K. do preliminarza krajowego na r. 1902.

h) Na osuszenie gruntów w gm. Zapytów pow. Lwowskiego 5.867 koron.

Na prośbę gminy Zapytów popartą przez Wydział powiatowy lwowski zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu osuszenia 468 morgów gruntów włościańskich w tej gminie, którego koszta obliczono na 17.600 K.

Gdy Rada gminna uchwałą zatwierdzoną przez Wydział powiatowy zobowiązała się pokryć $\frac{1}{3}$ część kosztów i wykonane roboty w należytem stanie utrzymywać, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na udzielenie $33\frac{1}{3}\%$ procent zasiłku w kwocie 5.867 K. i odniósł się odezwą z d. 26. listopada 1901 l. 80.506 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa dalszego zasiłku w tej samej wysokości z państwowej dotacyi dyspozycyjnej na popieranie drobnych melioracyj.

i) Na urządzenie wodociągu w gminie Wyspa powiatu Rohatyńskiego 4.250 koron.

Wydatek ten uzasadniono w osobnem sprawozdaniu.

k) Na zabudowanie debr w gminie Zołeczów powiatu Rohatyńskiego 3.500 koron.

Na prośbę gminy Zołeczów popartą przez Wydział krajowy zarządziło c. k. Ministerstwo rolnictwa opracowanie projektu zabudowania parowów w tej gminie, którego koszta obliczono na 7.000 K. Gdy c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z d. 19. września 1901 l. 22.978 przyznało na to zabudowanie 50% zasiłek państwowy w kwocie 3.500 K., Wydział krajowy uprasza Wys. Sejm o uchwalenie na ten cel zasiłku krajowego w tej samej wysokości.

l) Na zabudowanie debr w dorzeczu Złotej Lipy (pow. Brzeżany) 28.300 K.

Na wniosek Wydziału krajowego zarządziło c. k. Ministerstwo rolnictwa opracowanie projektu zabudowania debr w gminie Sarańczuki powiatu brzeżańskiego, które to debry zasypują kamieniami uregulowane łożysko Złotej Lipy położone bezpośrednio przy stokach pagórków.

Gdy projekt techniczny w ciągu roku bieżącego został zreambulowany przez delegatów c. k. Ministerstwa rolnictwa i Wydziału krajowego, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na przyznanie 50% datku celem pokrycia kosztów obliczonych na 36.600 K. i odniósł się odezwą z d. 4. października 1901 l. 65.652 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa dalszego zasiłku w tej samej wysokości i zarządzanie robót z wiosną r. 1902.

m) Na osuszenie pastwiska gminnego w Sulatyczach (pow. Żydaczów) 2.060 K.

Na prośbę gm. Sulatycze popartą przez Wydział powiatowy w Żydaczowie zarządził Wydział opracowanie projektu osuszenia 62 morgów pastwiska gminnego, którego koszta obliczono na 6.180 K.

Ponieważ gmina wedle uchwały Rady gminnej z d. 16. września 1901 zatwierdzonej przez Reprezentację powiatową zobowiązała się pokryć $\frac{1}{3}$ część kosztów i wykonane roboty utrzymywać w należyłym stanie, odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 29. października 1901 l. 72.479 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie $33\frac{1}{3}\%$ zasiłku państwowego a zarazem wstawił $33\frac{1}{3}\%$ zasiłek krajowy w kwocie 2.060 K. do preliminarza krajowego na r. 1902.

n) na regulację potoku Siwki w Dolinie 9.250 K.

Na prośbę c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu lokalnej regulacji potoku Siwki w Dolinie, od której przeprowadzenia zależnem jest odbudowanie spalonej saliny, gdyż grunta należące do saliny znajdują się pod zalewem tego potoku.

Gdy c. k. Ministerstwo skarbu reskryptem z d. 2. sierpnia 1901 r. l. 46.816 oświadczyło gotowość przyczynienia się do kosztów tej regulacji obliczonych na 27.500 K., datkiem w kwocie 9.000 K. postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na pokrycie połowy reszty kosztów w kwocie 9.250 K. celem przyspieszenia odbudowania saliny, które niewątpliwie leży w interesie kraju, a zarazem odniósł się odezwą z d. 10. sierpnia 1901 r. l. 53.811 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie zasiłku w tej samej wysokości 9.250 K. z państwowej dotacji dyspozycyjnej na drobne melioracje.

C. k. Ministerstwo rolnictwa przyznało reskryptem z d. 26. września 1901 r. l. 23.090 zasiłek w proponowanej przez Wydział krajowy wysokości; upraszamy tedy Wys. Sejm u uchwalenie zasiłku krajowego 9.250 K. w budżecie r. 1902.

o) Na osuszenie gruntów w gminie Widynów pow. Śniatyńskiego 6.000 koron.

Na prośbę gminy i obszaru dworskiego Widynów zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu osuszenia 746 morgów, którego koszta preliminarzuje Stanisławowska ekspozytura kraj. biura melioracyjnego na 18.000 K.

Ponieważ strony interesowane zobowiązały się pokryć $\frac{1}{3}$ część kosztów i wykonane roboty w odpowiednim stanie utrzymywać, a c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z d. 7. listopada 1901 r. l. 23.870 przyznało na tę meliorację $33\frac{1}{3}\%$ zasiłek państwowy, wstawił Wydział krajowy do preliminarza krajowego na rok 1902 zasiłek w tej samej wysokości 6.000 K.

p) Na regnlację Seretu pod Tudorowem (pow. Husiatyn) I. rata 6.150 koron.

Lokalna regulacja Seretu pod Tudorowem i Byczkowcami, na którą Wys. Sejm w budżetach r. 1898 i 1899 przyznał zasiłek w sumie 10.200 K., nie mogła być w granicach pierwotnej sumy kosztorysowej wykonaną, gdyż Wydział powiatowy Husiatyński natrafił na wielkie trudności w zakupnie faszyn i palików, wskutek czego też nie przystąpiono nawet do rozpoczęcia robót.

Z tego powodu zarządził Wydział krajowy przerobienie kosztorysu w tym kierunku, że zamiast pierwotnie projektowanych budowli faszynowych przewidziano w kosztorysie budowlę kamienną (po cenie podanej przez delegata Wydziału powiatowego p. Kazimierza Cieńskiego 5 K. na 1 m.² grubego kamienia z Białego Potoku z dostawą na brzeg Seretu).

Koszta budowli kamiennych obliczono na 26.500 K., a że konkurencja uiszcza tylko datek w kwocie 2.200 K., pozostaje do pokrycia z funduszu krajowego i państwowej dotacji dyspozycyjnej na drobne melioracje 24.300 K.

Gdy c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z 3. lipca 1901 r. l. 5.510 przyznało zasiłek państwowy w wysokości połowy nie pokrytej potrzeby t. j. 12.150 K., uprasza Wydział krajowy Wys. Sejm o uchwaleniu zasiłku krajowego na tę regulację w tej samej wysokości, gdyż zasiłki uchwalone w budżetach z r. 1898 i 1899 nie są już płynnymi.

Pierwszą ratę zasiłku krajowego w kwocie 6.150 K. wstawiono do preliminarza krajowego na rok 1902, druga zaś rata w kwocie 6.000 K. wstawioną zostanie do preliminarza na r. 1903.

r) Na subwencyonowanie fabryk drenarskich 10.000 K.

s) do dyspozycji Wydziału krajowego 10.000 K.

preliminuje się dotację w tej samej wysokości jak na rok 1901.

Do poz. 232.

Zgodnie z wnioskiem inżyniera fachowego dla kultury torfowej uczynionym w porozumieniu z państwowym inspektorem tej kultury preliminuje Wydział krajowy na subwencyonowanie doświadczeń w 13 miejscowościach 6.200 K., a na subwencyonowanie kultur włościańskich na osuszonych bagnach Stojanowskich i Oleskich, jak w r. 1901, 2.000 K., razem na r. 1902 8.200 K. czyli w porównaniu z r. 1901 mniej o 1.800 K.

Z preliminowanych na r. 1901 wydatków odpada zasiłek 1.000 K. na pole doświadczalne w Żukowie, gdyż gmina zajęła stanowisko odporne i odmówiła przedłożenia deklaracji co do utrzymywania robót, które miały być wykonane wyłącznie kosztem państwa i kraju, oprócz tego zaś zasiłki na doświadczenia w Domażyrze i Czernicy, gdyż trzyletni okres przyrzeczonego subwencyonowania już upłynął.

Natomiast wstawiono zasiłki po 500 K. dla nowych pól doświadczalnych, które mają być założone w r. 1902 w Derewni (pow. Żółkiew) i w By-szowie (pow. Sokal).

VI. Czynności biura melioracyjnego od 1. lipca 1900 do 30. czerwca 1902.

W r. 1900—1 czynnych było w biurze melioracyjnym 38 inżynierów, z których zajmowało się:

4 prowadzeniem referatu w biurze centralnym, inspekcjami i kolaudacyami;

5 projektowaniem publicznych robót melioracyjnych;

14 kierownictwem budowy przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych;

14 projektowaniem i wykonaniem melioracji prywatnych (w tej liczbie 2 inżynierów projektowaniem i wykonaniem kultur torfowych i nadzorowaniem pól doświadczalnych), mianowicie po 2 inżynierów w ekspozyturach Krakowskiej i Jasielskiej, po 1 inżynierze w ekspozyturach Tarnowskiej, Jarosławskiej i Stanisławowskiej, a 7 inżynierów w biurze centralnym (z tych 2 dla kultury torfowej);

wreszcie 1 inżynier referatem rybactwa i projektowaniem stawów rybnych.

Czynności biura uwidoczniają następujące szczegółowe wykazy:

A) Wykonano, rozpoczęto lub kontynuowano zdjęcia niwelacyjne i pomiary hydrotechniczne w miejscowościach i na obszarach poniżej wyszczególnionych.

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
a) Ustawowe przedsiębiorstwa melioracyjne:							
1	Wydział krajowy, regulacja górnej Trześniówki	18.5	—	—	—	—	Kontynuowano
2	Wydział krajowy, regulacja dopływów Bugu, Raty	3.2	—	—	—	—	
	Błotni	30.1	—	—	—	—	
	Ostrówki	6.2	—	—	—	—	
3	Wydział krajowy, regulacja Bugu od granicy państwa do ujścia Raty	28.8	—	—	—	—	
4	Wydział krajowy, projekt alternatywy obwałowania lewego brzegu Wisły między Krakowem a Dąbiem	3.0	—	—	—	—	
b) Subwencyonowane roboty melioracyjne:							
5	C. k. Dyrekcyja Skarbu we Lwowie, miejscowa regulacja potoku Siwki w Dolinie	1.5	—	—	—	—	
6	Wydział krajowy, miejscowa regulacja rzek i potoków Czerni pod Strutynem	0.8	—	—	—	—	
7	" pod Swaryczowem	1.2	—	—	—	—	
8	Dubii pod Swaryczowem	0.6	—	—	—	—	
9	" pod Roźniatowem	0.8	—	—	—	—	
10	Świcy pod Pobereżem	1.1	—	—	—	—	
11	Łużanki pod Hoszowem	0.2	—	—	—	—	
12	Wydział krajowy, miejscowa regulacja Jasiołki pod Jasłem	6.0	—	—	—	—	
	i pod Jedliczem	4.0	—	—	—	—	
13	Wydział krajowy, regulacja potoku Wyszawy, w powiecie Jarosławskim	—	1.600	—	—	—	
14	Gmina Jasionka, osuszenie pastwiska i regulacja potoków	12.6	—	200	—	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Rugulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie	
				w m o r g a c h			
15	Wydział krajowy, projekt alternatywy kanału Dymitrowsko-Młodochowskiego, w gminie Wojków . .	1.1	—	—	—	—	
16	Gmina Kęblów, osuszenie rowami	2.4	—	—	—	—	
17	Gmina Chrzęstów, osuszenie rowami	1.6	—	—	—	—	
18	Gminy i obszary dworskie w Górkach i Otałęży, osuszenie rowami	5.5	—	—	—	—	
19	Gminy Wisłoboki, Zapytów, Stroniatyn i Podliski, w powiecie lwowskim, osuszenie łąk i pastwisk . .	—	—	500	—	—	
20	Gmina Wisenberg, osuszenie gruntów ornych . .	—	—	300	—	—	
21	Gmina i obszar dworski w Artasowie i Zwertowie, osuszenie rowami	—	—	330	—	—	
22	Włościanie w Lublicy . . .	—	—	—	50	—	
23	„ w Warzycach	—	—	130	350	—	
24	„ w Niepli	—	—	8	201	—	
25	Jan Cebula w Łączkach . . .	—	—	—	30	—	
26	Jan Koś w Lubli	—	—	—	11	—	
27	Teofil Sawka w Rzeczycy . .	—	—	—	11	—	
28	Gmina Pohorce	1.5	—	246	—	—	
29	Gmina Laszki gościńcowe . .	2.0	—	220	—	—	
30	Gminy Wolica Baryłowa i Sienków, kultura torfowa	—	—	656	—	—	
31	Gmina Jaworzno, kultura torfowa	—	—	10	—	—	
32	Włościanie w Nowosielcach Gniewosz	—	—	—	30	—	
33	Jan Drożdż w Jodłowniku . .	—	—	—	24	—	
34	Gmina Spytkowice, osuszenie pastwiska	—	—	24	—	—	
35	Jan Sztafiński w Hecznowicach	—	—	—	24	—	
36	Probostwo w Jaworniku . . .	—	—	—	26	—	
37	Wincenty Bigaj w Żbiku . . .	—	—	—	4	—	
38	Jan Cwiertnia i Jan Koza w Dankowicach	—	—	—	11	—	
39	Gmina Rudawa	—	—	120	—	—	
40	Jan Paw w Osieku	—	—	—	8	—	
41	Michał Matecki i Stanisław Korczyk w Jawiszowicach	—	—	—	11	—	

Uzupełnienie

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie	
				w m o r g a c h			
42	Michał Papla w Janowicach	—	—	—	11	—	
43	Gmina Jankowice	—	—	100	—	—	
44	Włościanie w Krościenku niżnym	—	—	—	44	—	
45	Włościanie w Przedmieściu strzyżowskim	—	—	—	32	—	
46	Włościanie w Szebniach	—	—	—	59	—	
47	Włościanie w Kalembinie	—	—	—	60	—	
48	Ignacy Zgorlakiewicz w Bo- brówce	—	—	—	6	—	
49	Wojciech Gryziecki w Pru- chniku	—	—	—	8	—	
50	Gmina Koniaczów, osuszenie gruntów ornych i łąk	—	—	200	—	—	
51	Włościanie w Niemstowie, osuszenie łąk	—	—	50	—	—	
<i>c) Melioracje prywatne:</i>							
<i>a) Osuszenia i nawodnienia.</i>							
52	JE. Kazimierz hr. Badeni w Wolicy derewlańskiej	—	—	—	131	—	
53	w Kupczu	—	—	—	180	—	
54	Stanisław Brykczyński w Dy- diatyczach	—	—	—	7	—	
55	Mikołaj Podlewski w Czer- nicy, regulacja potoku	1.8	—	—	—	—	
56	Stefan Tustanowski w Zu- rawie	—	—	70	—	—	
57	Mieczysław Małachowski w Szczępłotach	—	—	160	—	—	
58	Władysław Balko w Budo- mierzu	—	—	—	18	—	
59	JO. Ks. Sapieha w Cyganach	—	—	—	—	30	
60	Ludwik Tohm w Żelźdzu	—	—	—	145	—	
61	Elżbieta br. de Veaux w Chodorowie	—	—	—	70	—	
62	Dr. Henryk Kolischer w Piaskach	—	—	—	50	—	
63	Adolf Mały w Wołowem	—	—	—	60	—	
64	Marya Chorośnicka w Cho- rośnicy	—	—	—	280	—	
65	Dr. Edward Strojnowski w Leśniowicach	—	—	—	540	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze-	dreno- wanie	nawo- dnienie	
				nie rowami			
66	Dr. Henryk Kolischer w Brat- kowicach	—	—	—	115	—	
67	Włodzimierz Garapich w Czerteżu	—	—	—	327	—	
68	Stefania Kępliszowa w Świ- stelnikach	—	—	—	192	—	
69	Adolf br. Brunicki w Lubie- niu wielkim	—	—	—	119	—	
70	Andrzej hr. Potocki w Der- nowie	—	—	—	339	—	
71	Jan Breuer w Suchowoli	—	—	—	30	—	
72	Stanisław hr. Romer w Bież- dziatce	—	—	—	400	—	
73	Franciszek hr. Mycielski w Wiszniowej	—	—	—	—	200	
74	Józef Wysocki w Polance Wielkiej	—	—	40	169	—	
75	Herman br. Czecz w Ko- zach	—	—	—	31	—	
76	Edward Filipowicz w Mako- wiskach	—	—	—	53	—	
77	Franciszek Bocheński w Mu- żyłowie	—	—	—	50	—	
78	Andrzej hr. Potocki w Krze- szowicach	—	—	—	—	50	
79	Marya hr. Gołuchowska	—	—	—	—	—	
80	w Lubaczowie	—	—	—	40	—	
81	w Baszni	—	—	—	50	—	
81	w Hucie kryszta- łowej	—	—	—	445	—	
82	Jan Urbański w Poddębcah	—	—	—	7	—	
83	Stanisław Jędrzejowicz w Cewkowie	—	—	—	14	—	
84	Samuel Rokach w Rzeczyce	—	—	—	79	—	
85	Walery Krzczunowicz w Ka- mienopolu	2.0	—	—	200	—	
86	Kapituła rz. kat. w Honia- tyczach	1.0	—	—	109	—	
87	Włodzimierz Gniewosz w Sieniawie	1.6	—	20	—	—	
88	Leon Grotowski w Jaćmie- rzu	—	—	—	24	20	
89	Władysław Fedorowicz w Szlacheńcach	2.0	—	—	—	107	
90	Adam ks. Czartoryski w Besku	14.0	—	—	—	—	
91	JE. hr. Lanckoroński w Brze- zinie	—	—	—	32	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze-	dreno-	nawo-	
				nie rowami			
w m o r g a c h							
92	Franciszek hr. Czosnowski w Rogóźnie	—	—	—	120	—	
93	Zakład narodowy im. Ossolińskich w Przybyśzu	—	—	—	—	86	Stawy rybne
94	Adam Krajewski w Czechach	—	—	—	—	10	" "
95	Franciszek hr. Czosnowski w Rogóźnie	—	—	—	—	3	" "
96	Jan Zeitleben w Zahajcach	—	—	—	—	5	" "
97	Jan hr. Szeptycki w Dzie- więtnikach	—	—	—	—	6	" "
98	Lucyna Hallerowa w Polan- ce Wielkiej	—	—	—	120	—	
99	Dr. Stanisław Schwarzenberg Czerny w Bonarce	—	—	—	15	—	
100	Jan Chwalibóg w Grojcu	—	—	—	150	—	
101	Andrzej hr. Potocki w Pisa- rach	—	—	—	360	—	
102	Józef Padlewski w Liberto- wie	—	—	—	100	—	
103	Stefan hr. Bobrowski w An- drychowiu	—	—	—	120	—	
104	Fundacya Hallerowska w Dworach	—	—	120	—	250	
105	Dr. Odo Bujwid w Czasła- wiu	—	—	—	174	—	
106	Oskar Rudziński w Osieku	—	—	—	96	—	
107	Wincenty Schmidt w Krzy- wacze	—	—	—	20	—	
108	Józef Wysocki w Polance Wielkiej	—	—	100	—	100	
109	Stanisław Moraczewski w Stróży	—	—	—	100	—	
110	Józef Żuk Skarzewski w By- szowy	—	—	—	30	—	
111	Klasztor PP. Norbertanek w Modliczu	—	—	—	140	—	
112	Michał Kubeczko w Twier- dzy ad Wieprz	—	—	—	100	—	
113	Antoni Szczerbowski w Fry- drychowicach	—	—	—	50	—	
114	Ludwik Chrząszcz w Grabo- szycach	—	—	—	80	—	
115	Stanisław Padlewski w Ga- ju	—	—	—	110	—	
116	Kazimierz Bzowski w Dro- gini	—	—	—	20	—	
117	Kazimierz Bzowski w Za- saniu	—	—	—	21	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie	
				w m o r g a c h			
118	Emeryk Hess w Zaborzu .	—	—	—	150	—	
119	Klasztor PP. Benedyktyn w Staniątkach i Zakrzowie .	—	—	140	—	—	
120	Dr. Alfred Kalisz w Woli Łużańskiej	—	—	—	105	—	
121	Henryk Dolański w Radło- wie	—	—	—	316	—	
122	Józef Michałowski w Witko- wicach i Gnojnicy	—	—	—	45	—	
123	Janusz hr. Tyszkiewicz w Wojkowie	—	—	—	103	—	
124	Stanisław Jędrzejowicz w Jasionce	—	—	—	140	—	
125	Adolf br. Brnnicki w Słoci- cinie	—	—	—	6	—	
126	Ignacy Paderewski w Kaśny dolnej	—	—	—	300	6	
127	Adam Kozłowiecki w Hucie komorowskiej	—	—	180	—	—	
128	Zdzisław hr. Tarnowski w w Wymysłowie	—	—	—	40	—	
129	Olga Wiktorowa w Wyżnem	—	—	—	84	—	
130	" " " Czudcu .	—	—	—	2	—	Ogród
131	Olga Wiktorowa w Nowej wsi	—	—	—	12	—	
132	Dr. Stanisław Starowiejski w Ustrobnej	—	—	—	57	—	
133	Józef Brykczyński w Świę- canach	—	—	—	52	—	
134	August Gorayski w Mode- rówce	1.1	—	20	—	—	
135	Marya hr. Goetzendorf Gra- bowska w Polance	—	—	—	3	—	Ogród
136	Ks. Michał Sos w Targowi- skach	—	—	—	12	—	
137	Marya z hr. Załuskich Go- łaszewska w Targowiskach	—	—	—	112	—	
138	Józef Przyłęcki w Lubnie szlacheckiem	—	—	42	10	—	
139	Kazimierz Piliński w Tar- nowcu	—	—	—	24	—	
140	Waleryan Stawiarski w Je- dliczu	—	—	—	62	—	
141	Tadeusz Sroczyński w Gora- jowicach	—	—	—	104	—	
142	Zdzisław Skrzyński w Harcie	—	—	—	3	—	Pod chmiele
143	Ludwik br. Wattmann w Niemstowie	—	—	—	270	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie	
144	Ordynacya ks. Lubomirskich w Przeworsku	—	—	—	7	—	Ogród
145	Ordynacya ks. Lubomirskich na folwarku Podzamecze	—	—	—	125	—	
146	Ordynacya ks. Lubomirskich Dolne	—	—	—	88	—	
147	Ordynacya ks. Lubomirskich Kosina	—	—	—	60	—	
148	Dr. Klemens Kostheim we Włoszynie ad Wulka ta- newska	—	—	—	65	—	
149	Paweł ks. Sapieha w Hre- bennem	—	—	—	135	—	
150	Mieczysław Urbański w Ha- czowie	—	—	—	52	—	
151	Zdzisław Skrzyński w Ba- chorzu	—	—	—	15	—	
152	Zdzisław Skrzyński w Szkla- rach	—	—	—	25	—	
153	Zdzisław Skrzyński w Har- cie	—	—	—	25	—	
154	Stanisław Grotowski w Jać- mierzu	—	—	—	30	15	
155	Stanisław Grodzicki w Bzian- ce	—	—	—	120	—	
156	Jan Kleski w Werbiażu	—	—	—	45	—	
157	Władysław Komorowski w Gwoźdźcu starym	—	—	—	88	—	
158	Dr. Stanisław Bieliński w Wierzchni polnej	—	—	—	208	—	
159	Franciszek Rozwadowski w Dolpotowie	—	—	—	159	—	
160	Towarzystwo: „Jewish Colo- nisation Association“ w Słobódce leśnej	—	—	—	230	—	
161	Zdzisław Ładomirski w Mar- kowcach	—	—	—	50	—	
β) <i>Kultura torfowisk.</i>							
162	Wilma hr. Reyowa w Psa- rach	—	—	320	—	—	
163	Irma hr. Fredrowa w Ja- stwiągach	—	—	200	—	—	
164	Rudolf hr. Baworowski w Kopczyńcach	—	—	28	—	—	
Ogółem .		156.2	1.600	4.534	10.782	888	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie	
				w m o r g a c h			
	Z powyższych robót przy- pada:						
1	Na biuro centralne (pozycje od 1 do 31, 52 do 97, 162 do 164).	156.2	1.600	3.438	5.079	517	
2	Na expozyturę w Krakowie (33—43, 98—119) . . .	—	—	604	2.075	350	
3	Na expozyturę w Tarnowie (120—128)	—	—	180	1.055	6	
4	Na expozyturę w Jaśle (44 do 47, 129—142) . . .	—	—	62	732	—	
5	Na expozyturę w Jarosławiu (48—51, 143—149) . .	—	—	250	764	—	
6	Na expozyturę w Sanoku (32, 150—155)	—	—	—	297	15	
7	Na expozyturę w Stanisła- wowie (156—161) . . .	—	—	—	780	—	
	Zauważa się, że expozytura w Sanoku była czynną tylko do 1. stycznia 1901, w którym to czasie dla małej liczby zgłoszeń została zwinięta.						

B) Wypracowano projekty i kosztorysy dla stron, w miejscowościach następujących :

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
		w m o r g a c h					
a) Ustawowe przedsięwzięcia melioracyjne.							
1	Wydział krajowy, regulacja górnej Trześniówki i dopływów	206	43.000	—	—	—	Rozpoczęto
2	Wydział krajowy, regulacja dopływów Bugu	—	—	—	—	—	
3	Wydział krajowy, regulacja Uszwicy od Okocima do ujścia do Wisły	34	—	—	—	—	
	Wały wsteczne Uszwicy	24	—	—	—	—	
	Dopływy Uszewka i Łętownia	26	—	—	—	—	
	Dopływ Gróbka	24	—	—	—	—	
	Wały wsteczne Gróbki	10	—	—	—	—	
	Wały Wisły od ujścia Raby do Woli Rogowskiej	20	—	—	—	—	
	Obwałowanie prawego brzegu Raby od Majkowic do ujścia	11	—	—	—	—	
	Rowy osuszające ogółem	172	—	—	—	—	
	Powierzchnia osuszona i ochroniona od zalewu	—	34.897	—	—	—	
4	Wydział krajowy, regulacja Drwinki	26	—	—	—	—	
	Wały wsteczne Drwinki	16	—	—	—	—	
	Obwałowanie Wisły od Niepołomic do ujścia Raby	27	—	—	—	—	
	Obwałowanie lewego brzegu Raby od Gawłówka do Wisły	11	—	—	—	—	
	rowy osuszające ogółem	132	—	—	—	—	
	Powierzchnia osuszona i ochroniona od zalewu	—	22.382	—	—	—	
5	Wydział krajowy, regulacja Bugu od granicy państwa do ujścia Raty	28.8	—	—	—	—	
6	Wydział krajowy, projekt alternatywy obwałowania lewego brzegu Wisły, między Krakowem a Dąbiem	3.0	—	—	—	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Rugulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie	
				w m o r g a c h			
	<i>b) Subwencyonowane roboty melioracyjne.</i>						
7	C. k. Dyrekcyja Skarbu we Lwowie, miejscowa regulacja potoku Siwki w Dolinie	1.5	—	—	—	—	
8	Wydział krajowy, miejscowa regulacja rzek i potoków Czerni pod Strutynem	0.8	—	—	—	—	
9	Czerni pod Swaryczowem	1.2	—	—	—	—	
10	Dubii pod Swaryczowem	0.6	—	—	—	—	
11	Dubii pod Roźniatowem	0.8	—	—	—	—	
12	Świcy pod Poberezem	1.1	—	—	—	—	
13	Łużanki pod Hozzowem	0.2	—	—	—	—	
14	Regulacja potoku Wyszawy w powiecie Jarosławskim	—	1.600	—	—	—	
15	Wydział krajowy, projekt alternatywy kanału Dymitrowsko-Młodochowskiego, w gminie Wojków	1.1	—	—	—	—	
16	Gmina Kęblów, osuszenie rowami	2.4	—	—	—	—	
17	Gmina Chrzęstów, osuszenie rowami	1.6	—	—	—	—	
18	Gminy i obszary dworskie w Górkach i Otałęży, osuszenie rowami	5.5	—	—	—	—	
19	Miasto Żydaczów, osuszenie gruntów gminnych	—	—	1.650	—	—	
20	Gminy Smuchów i Lubsza, regulacja potoku Lubeszki	—	—	—	—	—	Uzupełnienie
21	Wydział krajowy, regulacja potoków Sołotwy i Rokitny, rowy boczne drugorzędne	—	—	—	—	—	Uzupełnienie
22	Gminy Czarna, Boreczek i Wolica piaskowa, osuszenie łąk i pastwisk	—	—	702	—	—	
23	Włóscianie w Lisiej Górze	—	—	239	385	—	
24	Włóscianie w Lublicy	—	—	—	45	—	
25	Włóscianie w Warzycach	—	—	130	351	—	
26	Włóscianie w Niepli	—	—	8	202	—	
27	Jan Cebula w Łączkach	—	—	—	30	—	
28	Jan Koś w Lubli	—	—	—	11	—	
29	Wydział krajowy, uzupełnienie regulacji Wisłoka i dopływów	42.0	—	—	—	—	Kontynuowano

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie	
30	Wydział krajowy, regulacja potoków Łęg i Olszyny w powiecie Krośnieńskim	14,0	400	—	—	—	Kontynu- wano
31	Teofil Sawka w Rzeczycy	—	—	—	11	—	
32	Gmina Mianowice	—	—	—	—	84	
33	Gmina Pohorce	—	—	236	—	—	Uzupełnie- nie
34	Gminy Wolica baryłowa i Sienków, kultura torfowa	—	—	656	—	—	
35	Gmina Konty, kult. torfowa	—	—	33	—	—	
36	Gmina Olesko, kult. torfowa	—	—	55	—	—	
37	Gmina Jaworzno, kultura torfowa	—	—	10	—	—	
38	Włościanie w Nowosielcach- Gniewosz	—	—	—	26	—	
39	Gminy i obszary dworskie: Liszki, Mników, Morawi- ca, Cholerzyn i Budzyń, regulacja potoku i nawo- dnienie łąk	5,5	—	—	—	620	
40	Gmina Rudawa	—	—	120	—	—	
41	Jan Drożdż w Jodłowniku	—	—	—	18	—	
42	Jan Sztafiński w Heczna- rowicach	—	—	—	20	—	
43	Probstwo w Jaworniku	—	—	—	23	—	
44	Tomasz Kramarczyk i tow. w Osieku	—	—	—	40	—	
45	Grunta włościańskie w Dan- kowicach	—	—	—	11	—	
46	Wincenty Bigaj w Żbiku	—	—	—	3	—	
47	Grunta włościańskie w Pio- trowicach	—	—	—	13	—	
48	Konwent Br. Miłosiernych w Zebrzydowicach	—	—	—	180	—	
49	Probstwo i włościanie w Staszkówce	—	—	—	33	—	
50	Franciszek Kubicki w Sie- dleszczanach	—	—	—	6	—	
51	Włościanie w Szebniach	—	—	—	9	—	
52	Włościanie w Głównie	—	—	—	63	—	
53	Włościanie w Krościenku ni- żnym	—	—	—	42	—	
54	Włościanie w Przygradach ad Polanka	1,7	—	—	67	—	
55	Regulacja potoku Bednarki	5,5	—	—	—	—	Uzupełnienie
56	Ignacy Zgorlakiewicz w Bo- brówce	—	—	—	5	—	
57	Józef Pieniążek i tow. w Dębowie	—	—	—	18	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie	
				w m o r g a c h			
58	Andrzej Szylar w Markowej	—	—	—	13	—	
59	Wojciech Gryziecki w Pruchniku	—	—	—	8	—	
60	Gmina Opaka, osuszenie pastwiska	—	—	81	—	—	
61	Gminy Młodów i Borowa góra, osuszenie łąk . .	—	—	269	—	—	
<i>c) Melioracje prywatne.</i>							
<i>a) Osuszenia i nawodnienia.</i>							
62	JE. Kazimierz hr. Badeni w Wolicy derewlańskiej .	—	—	—	131	—	
63	JE. Kazimierz hr. Badeni w Kupczu	—	—	—	170	—	
64	Stanisław Brykczyński w Dydiatyczach	—	—	—	7	—	
65	Stefan Tustanowski w Żurawie	—	—	70	—	—	
66	Władysław Balko w Budomierzu	—	—	—	18	—	
67	Mieczysław Małachowski w Szczepłotach	—	—	160	—	—	
68	Mikołaj Podlewski w Czernicy, regulacja potoku .	1,8	—	—	—	—	
69	Ludwik Thom w Żelźcu . .	—	—	—	650	—	
70	Elżbieta br. de Veaux w Chodorowie	—	—	—	84	—	
71	Dr. Henryk Kolischer w Piaskach	—	—	—	24	—	
72	Adolf Maly w Wołowem . .	—	—	—	70	—	
73	Marya Chorońska w Chorońnicy	—	—	—	190	—	
74	Dr. Edward Strojnowski w Leśniowicach	—	—	—	272	—	
75	Adolf Maly w Wołowem . .	—	—	24	—	—	
76	Bobrownicki w Drohomysłu	—	—	110	—	—	
77	Tadeusz Starzyński w Derewni	—	—	460	—	—	
78	Jan Breuer w Suchowoli . .	—	—	—	62	—	
79	Włodzimierz Garapich w Czerteżu	—	—	—	327	—	
80	Stefania Kępiczowa w Świstelnikach	—	—	—	192	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie	
				w m o r g a c h			
81	Adolf br. Brunicki w Lubie- niu wielkim	—	—	—	119	—	
82	Andrzej hr. Potocki w De- rewni	—	—	—	339	—	
83	Józef Michałowski w Czar- nej	—	—	245	—	—	
84	Stanisław hr. Romer w Bieżdziejce	—	—	—	225	60	
85	Stanisław hr. Romer w Lu- blicy	—	—	—	34	—	
86	Jan Wysocki w Polance Wielkiej	—	—	—	169	—	
87	Herman br. Czecz w Ko- zach	—	—	—	31	—	
88	Edward Filipowicz w Ma- kowiskach	—	—	—	53	—	
89	Marya hr. Romerowa w Bo- rowie	—	—	—	70	—	
90	Marya hr. Romerowa w Wo- li Osieckiej	—	—	235	—	—	
91	Kazimierz Groblewski w Szymbarku	—	—	—	18	—	
92	Jan Foryst w Dulczy wiel- kiej	—	—	816	—	—	
93	Jan Urbański w Podębcach Stanisław Jędrzejowicz w Cewkowie	—	—	—	7	—	
94	Samuel Rokach w Rzeczyca- ch	—	—	—	14	—	
95	Samuel Rokach w Rzeczyca- ch	—	—	—	79	—	
96	Walery Krzeczunowicz w Kamienopolu	2,0	—	—	194	—	
97	Kapituła rz. kat. w Honiaty- czach	1,0	—	—	109	—	
98	Włodzimierz Gniewosz w Sieniawie	1,6	—	20	—	—	
99	Leon Grotowski w Jaćmie- rzu	—	—	—	24	—	
100	Jan Gnoiński w Cieszano- wie	—	—	—	110	—	
101	Adam ks. Czartoryski w Besku	14,0	—	—	—	—	
102	Marya Jasińska w Pietry- czach	2,0	—	—	104	—	
103	Stefan Dębowski w Krynicz- kach	—	—	—	—	105	
104	Franciszek hr. Czosnowski w Rogóźnie	—	—	—	110	—	
105	JE. hr. Lanckoroński w Brze- zinie	—	—	—	32	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie	
				w m o r g a c h			
106	Demkowicz wójt w Rogoźnie	—	—	—	2	—	
107	Kazimierz Jaworski w Ostrow- czyku	—	—	—	23	—	
108	Rudolf hr. Baworowski w Kopeczyńcach	—	—	—	28	—	
109	Stanisław Szawłowski w Ba- ryszu	—	—	—	—	60	Stawy rybne
110	Feliks Gniewosz w Ja-iono- nowie	—	—	—	—	65	" "
111	Adam Krajewski w Czechach	—	—	—	—	10	" "
112	Dr. Odo Bujwid w Czaślawiu	—	—	—	53	—	
113	Dr. Stanisław Larysz Nie- dzielski w Zabawie	—	—	—	39	—	
114	Oskar Rudziński w Osieku	—	—	24	66	—	
115	Władysław Słapa w Łusinie	—	—	12	99	—	
116	Stefan hr. Bobrowski w An- drychowcie	—	—	—	29	—	
117	Antoni Mars w Sowlinach	—	—	—	46	—	
118	Jego Ces. Wysokość Arcy- książę Rainer w Izdebniku	—	—	—	17	—	
119	Jego Ces. Wysokość Arcy- książę Rainer w Skawin- kach	—	—	—	15	—	
120	Gmina Spytkowice	—	—	42	58	—	
121	Stanisław Padlewski w Gaju	—	—	—	98	—	
122	Antoni Szczerbowski w Fry- drychowicach	—	—	—	40	—	
123	Stanisław Żuk Skarszewski w Pryszowie	—	—	—	33	—	
124	Lucyna Hallerowa w Po- lance-Haller	—	—	—	65	—	
125	Jan Walitza w Nidku	—	—	—	207	—	
126	Ludwik Chrząszcz w Grabo- szycach	—	—	—	72	—	
127	Stanisław Moraczewski w Stróży	—	—	—	97	—	
128	Klasztor pp. Norbertanek w Modlniczu	—	—	—	132	—	
129	Józef Padlewski w Libertowie	—	—	—	15	—	
130	Dr. Stanisław Larysz Nie- dzielski w Kokotowie	—	—	54	67	180	
131	Fundacya Hallerowska w Dworach	—	—	120	—	210	
132	Dr. Stanisław Schwarzenberg Czerny w Bonarce	—	—	—	15	—	
133	Zarząd dóbr w Nawojowej	—	—	—	15	—	
134	August hr. Breza w Wito- wicach dolnych	—	—	—	192	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Rugulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie	
135	Dr. Alfred Kalisz w Woli łużańskiej	—	—	—	105	—	
136	Józef Michałowski w Witko- wicach	—	—	—	45	—	
137	Janusz hr. Tyszkiewicz w Wojkowie	—	—	—	103	—	
138	Stanisław Jędrzejowicz w Jasionce	—	—	—	141	—	
139	Henryk Dolański w Radło- wie	—	—	—	316	—	
140	Apolinary Przyłęcki w Wo- licy i Walowicach	—	—	—	176	—	
141	Kazimierz Piliński w Tar- nowcu	—	—	—	16	—	
142	Waleryan Stawiarski w Je- dliczu	—	—	—	58	—	
143	Olga Wiktorowa w Wyżnem	—	—	—	14	—	
144	Olga Wiktorowa w Nowej wsi	—	—	—	12	—	} szkice
145	Olga Wiktorowa w Czudcu .	—	—	—	2	—	
146	Dr. Stanisław Starowiejski w Ustrobnie	—	—	—	58	—	
147	Marya z hr. Załuskich Goła- szewska w Targowiskach .	1,2	—	18	92	—	
148	Józef Brykczyński w Świę- canach	—	—	—	13	—	
149	Józef Przyłęcki w Żubnie szlacheckiem	1,8	—	42	12	—	
150	August Gorayski w Mode- rówce	1,1	—	20	—	—	szkic
151	Ks. Michał Sos w Targo- wiskach	—	—	—	12	—	
152	Zdzisław Skrzyński w Harcie	—	—	—	3	—	Chmielarnia
153	Ordynacya ks. Lubomirskich w Przeworsku	—	—	—	7	—	ogród
154	Ordynacya ks. Lubomirskich na folwarku Dębów	—	—	—	88	—	
155	Ordynacya ks. Lubomirskich na folwarku Kosina	—	—	—	60	—	
156	Ordynacya ks. Lubomirskich na folwarku Podzamcze . .	—	—	—	112	—	
157	Ludwik br. Wattmann w Niemstowie	—	—	—	270	—	
158	Mieczysław Urbański w Ha- czowie	—	—	—	37	—	
159	Wincenty Kraiński w Lesz- czowatem	—	—	—	20	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dzenie	
				w m o r g a c h			
160	Stanisław Grodzicki w Bziance	—	—	—	114	—	
161	Stanisław Grotowski w Jać- mierzu	—	—	—	29	—	
162	Zdzisław Skrzyński w Ba- chorzu	—	—	—	31	—	
163	Zdzisław Skrzyński w Szkla- rach	—	—	—	40	—	
164	Zdzisław Skrzyński w Harcie	—	—	—	27	—	
165	Franciszek Rozwadowski w Dołpotowie	—	—	—	134	—	
166	Władysław Komorowski w Gwoźdźcu starym	—	—	—	88	—	
167	Zdzisław Ładomirski w Mar- kowcach	—	—	—	49	—	
168	Dr. Aleksander Maryański w Targowicy polnej . . .	0.3	—	36	—	—	
169	Jan Klecki w Werbiażu . . .	—	—	—	38	—	
170	Dr. Stanisław Bieliński w Wierzchni polnej	—	—	—	187	—	
171	Stanisław Cieński w Wodni- kach	—	—	—	10	—	
β) Kultura torfowisk.							
172	Julian hr. Brunicki w Pod- horcach i Strzałkowie . .	—	—	460	—	—	
173	Pilatowski w Dubiu	—	—	63	—	—	
174	Antonina Horodyńska w Korsowie	—	—	226	—	—	
175	Wilma hr. Reyowa w Psa- rach	—	—	320	—	—	
176	Karol Eppler w Sieciechowie	—	—	95	—	—	
177	Arcybiskupstwo r. k. we Lwo- wie w Rzęśnie ruskiej . .	—	—	85	—	—	
Ogółem .		883,1	102279	7.946	9.713	1.394	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie	
				w m o r g a c h			
	Z powyższych robót przy- pada :						
1	Na biuro centralne (pozycje od 1 do 37, od 62 do 111, od 172 do 179)	867,8	102279	7.108	5.126	384	
2	Na expozyturę w Krakowie (40 do 48, 112 do 132) .	—	—	372	1.571	390	
3	Na expozyturę w Tarnowie (49 do 50, 133 do 139) .	—	—	—	956	—	
4	Na expozyturę w Jaśle (51 do 55, 140 do 152) . . .	9,5	—	80	649	—	
5	Na expozyturę w Jarosławiu (56 do 61, 152 do 157) .	—	—	350	581	—	
6	Na expozyturę w Sanoku (38, 158 do 164)	—	—	—	324	—	
7	Na expozyturę w Stanisła- wowie (39, 165 do 171) .	5,8	—	36	506	620	
	Zauważa się jak poprzednio, że expozytura w Sanoku była czynną tylko do 1. stycznia 1901, w którym to czasie, z powodu ma- łej liczby zgłoszeń, zo- stała zwinięta.						

C) Prowadzono lub nadzorowano roboty:

a) przy ustawowych przedsiębiorstwach melioracyjnych:

1. przy obwałowaniu lewego brzegu Wisły w pow. krakowskim;
2. przy obwałowaniu prawego brzegu Wisły od Podgórza do Niepołomic (od wiosny 1901);
3. przy regulacji potoku Kisieliny;
4. przy regulacji Białej (2 inżynierów);
5. przy obwałowaniu Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim (2 inżynierów);
6. przy regulacji potoku Krzemienicy;
7. przy regulacji rzeki Bugu;
8. przy regulacji środkowej sekcji Gniłej Lipy;
9. przy regulacji górnego Dniestru (3 inżynierów);
10. przy uzupełnieniu regulacji Nowego Brnia (od wiosny 1901);
11. przy konserwacji robót regulacyjnych na Trześniówce;
12. przy konserwacji Łęgu;
13. przy konserwacji obwałowania Wisły i Sanu;
14. przy konserwacji osuszenia bagien Łańcucko-Jarosławskich;
15. przy konserwacji potoku Dumnego;
16. przy konserwacji Przegnojówki;
17. przy konserwacji osuszenia bagien Stojanowskich;
18. przy konserwacji Złotej Lipy;
19. przy konserwacji górnej sekcji Złotej Lipy.

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga			
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze-	dreno-	nawo-				
				nie rowami				wanie	dmienie	
			w	m	o	r	g	a	c	h
<i>b) przy subwencyonowanych robotach melioracyjnych.</i>										
1	Wydział krajowy, osuszenie w gminach Wierzchosławice i Rudka	6.1	—	—	—	—				
2	Gminy Hruszów i Budomierz, osuszenie rowami	4.2	—	—	—	—				
3	Gmina Zadwórze, osuszenie rowami	4.2	—	—	—	—				
4	Gmina Chwałowice i Suchorzów, rów osuszający	—	—	—	—	—	Kontynuowano			
5	Szkoła rolnicza kraj. w Czernichowie, regulacja i obwałowanie młynówki	—	—	—	—	—	Dokończenie			
6	Gmina Stupcze, osuszenie rowami	3.2	—	—	—	—				
7	Gminy Medyka i Siedliska osuszenie rowami	8.7	—	—	—	—				
8	Gminy Żurawno i Pobereże osuszenie rowami	4.0	—	—	—	—				

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie	
				w m o r g a c h			
9	Gmina Grębów, osuszenie rowami w przysiółku Klonowem i Wydrza	4.0	—	—	—	—	
10	Gminy i obszary dworskie w Górkach i Otałęży, osuszenie rowami	5.5	—	—	—	—	
11	Jan Warzecha i Karol Kowalski, włościanie w Jodłowy	—	—	—	32	—	
12	Franciszek Różowicz w Rymanowie	—	—	—	5	—	
13	Włościanie w Słobódce	—	—	—	14	—	
14	Włościanie w Czarnołożcach	—	—	—	8	—	
15	Gmina Załucze nad Czere- moszem, osuszenie pa- stwiska	1.5	—	—	—	—	
16	Józef Pająk i tow. w Hecz- narowicach	—	—	—	11	—	
17	Konwent Br. Miłosiernych w Zebrzydowicach	—	—	—	36	—	
18	Andrzej Wądolny w Mucha- rzu	—	—	—	10	—	
19	Jan Żmuda w Osieku	—	—	—	4	—	
20	Włościanie w Rudnej małej	—	—	—	3	—	
21	Jan Nędza w Zdoniu	—	—	—	3	—	
22	Włościanie w Korczyniu	—	—	—	42	—	
23	Józef Byk w Lubli	—	—	—	7	—	
24	Włościanie w Czeluśnicy	—	—	—	45	—	
25	Józef Tomasiak w Czeluśnicy	—	—	—	14	—	Dokoń- czenie
26	Feliks Stefanik w Przybówce	—	—	—	5	—	
27	Włościanie w Szebniach	—	—	—	25	—	
28	Franciszek Stachyrak w Kro- ścienku niżnem	—	—	—	4	—	
29	Włościanie w Warzycach	—	—	—	30	—	
30	Walenty Niepla w Twierdzy	—	—	—	5	—	
31	Włościanie w Dobrzechowie	1.2	—	—	—	—	
32	Feliks Leszczyński w Potoku	—	—	—	30	—	Rowy odp. dla dreno- wania
33	Włościanie w Roztokach	—	—	—	12	—	
34	Obszar dworski i gminny Kopytowa i Podniebyle	0.9	—	40	—	—	
35	Włościanie w Suchodole	—	—	—	12	—	
36	C. k. Starostwo w Jarosła- wiu, osuszenie pastwiska i łąk gminy Korzenica z funduszu zapomogowego	3.2	—	—	—	—	
37	Ignacy Zgorlakiewicz w Bo- brówce	—	—	—	4	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie	
				w m o r g a c h			
c) Przy melioracjach prywatnych.							
<i>α) Osuszenie i nawodnienie.</i>							
38	JE. Kazimierz hr. Badeni w Busku	1.2	—	—	82	—	
39	JE. Kazimierz hr. Badeni w Kupczu	1.4	—	—	75	—	
40	JE. Kazimierz hr. Badeni w Wolicy derewlańskiej .	1.2	—	—	78	—	
41	Stanisław Brykczyński w Dydatyczach	—	—	—	7	—	
42	Marmorosch i Kohn w Ka- mionkach Wielkich . . .	—	—	—	100	—	
43	Włodzimierz Gniewosz w Potoku Żłotym	—	—	—	45	—	
44	Stefan Tustanowski w Żuro- rowie	1.5	—	—	—	—	
45	Wacław Oborski, rów od- pływowy dla stawów w Cyrance	1.1	—	—	—	—	
46	Jan Madeyski w Parchaczu	—	—	—	40	—	
47	Izydor Kowalewski w Wi- szniowie	—	—	—	56	—	
48	Elżbieta br. de Veaux w Chodorowie	—	—	—	140	—	
49	Ludwik Thom w Żelcu . . .	4.0	—	—	—	—	
50	Dr. Stanisław Bieliński w Wierzchni Polnej	—	—	—	55	—	
51	Franciszek Rozwadowski w Dołpotowie	—	—	—	26	—	
52	Stanisław Pawlikowski w Bereźnicy królewskiej .	—	—	—	86	—	
53	Ludwik Czajkowski w Żyra- wie	—	—	—	103	—	
54	Adolf br. Brunicki w Lu- bieniu wielkim	—	—	—	50	—	
55	Jan Breuer w Suchowoli .	—	—	50	20	—	
56	Stefan Trzeciecki w Dyno- wie	—	—	—	30	—	
57	Pragłowski w Komarowi- cach	—	—	—	14	—	
58	Marya hr. Gołuchowska w Baszni	—	—	—	60	—	
59	Franciszek Bocheński w Mu- żyłowie	—	—	—	30	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Rugulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie	
				w m o r g a c h			
60	Jan Urbański w Poddębcah	—	—	—	7	—	
61	Stanisław Jędrzejowicz w Cewkowie	—	—	—	44	—	
62	Samuel Rokach w Rzeczycy	1,5	—	—	133	—	
63	Jan Gnoiński w Cieszanowie	—	—	—	60	—	
64	Stanisław Grodzicki w Bzian- ce	—	—	—	24	—	
65	Adam Wiktor w Załużu . . .	—	—	16	17	—	
66	Włodzimierz Gniewosz w Sieniawie	—	—	20	—	—	
67	Marya Jasińska w Pietry- czach	2,0	—	—	—	—	
68	Kapituła rz. kat. w Honia- tyczach	1,0	—	—	24	—	
69	Adam ks. Czartoryski w Besku	2,5	—	—	—	—	
70	Hr. Drohojowski w Bolano- wicach	—	—	—	20	—	
71	Franciszek hr. Czosnowski w Rogóźnie	—	—	—	100	—	
72	Kazimierz Jaworski w O- strowczyku	—	—	—	15	—	
73	Zakład św. Teresy we Lwo- wie osuszenie łąk w Ro- datyczach	—	—	100	—	—	
74	Mikołaj Podlewski w Czer- nicy, regulacja potoku . .	2,0	—	—	—	—	
75	Stefan Janko w Hoszanach	—	—	—	30	—	
76	Zakład narodowy im. Osso- lińskich, w Przybyszu . . .	—	—	—	—	86	stawy rybne
77	Jan Zeitleben w Zahajcach	—	—	—	—	5	
78	Franciszek hr. Czosnowski w Rogóźnie	—	—	—	—	3	"
79	Jan hr. Szeptycki w Dzie- więtnikach	—	—	—	—	6	"
80	Mikołaj Wasyliszyn w Wól- ce hamuleckiej	—	—	—	—	20	"
81	Feliks Gniewosz w Jasiono- wie	—	—	—	—	30	"
82	Dr. Stanisław Larysz-Nie- dzielski w Śledziejowicach	—	—	—	12	—	
83	Dr. Stanisław Larysz-Nie- dzielski w Zabawie	—	—	—	63	—	
84	Oskar Rudziński w Osieku	—	—	—	24	—	
85	Józef Wysocki w Polance Wielkiej	—	—	—	58	—	
86	Jerzy Gouscher w Rudzach	—	—	—	30	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- nawo- dnienie	
				w m o r g a c h			
87	Antoni Szczerbowski w Frydrychowicach	—	—	—	17	—	
88	Paweł Kubeczko w Twierdzy	—	—	—	13	—	
89	Czesław Górkiewicz w Toporzysku	—	—	—	3	—	
90	Zdzisław Dunin Brzeziński w Osieczanach	—	—	—	30	—	
91	Zdzisław Dunin Brzeziński w Łazanach	—	—	—	18	—	
92	Bronisław Górkiewicz w Wilamowicach	—	—	—	6	—	
93	Jego Ces. Wysokość Arcyksiążę Rainer w Izdebniku	—	—	—	13	—	
94	Jego Ces. Wysokość Arcyksiążę Rainer w Jastrzębi	—	—	—	15	—	
95	Jego Ces. Wysokość Arcyksiążę Rainer w Herburtowicach	—	—	—	5	—	
96	Jego Ces. Wysokość Arcyksiążę Rainer w Budzowie	—	—	—	4	—	
97	Dr. Józef Sterkowicz w Radoczy	—	—	—	12	—	
98	Jerzy Krzemień w Pisarzewicach	—	—	—	93	—	
99	Ludwik Chrząszcz w Graboszycach	—	—	—	3	—	
100	Jan Walitza w Nidku	—	—	—	84	—	
101	Władysław Słapa w Lusinie	—	—	—	21	—	
102	Stanisław Padlewski w Libertowie	—	—	—	12	—	
103	Stanisław Padlewski w Gaju	—	—	—	17	—	
104	Dr. Stanisław Schwarzenberg-Czerny w Bonarce .	—	—	—	14	—	
105	Lucyna Hallerowa w Polance-Haller	—	—	—	24	—	
106	Fundacja Hallerowska w Dworach	—	—	—	14	—	
107	Zygmunt Mars w Limanowy	—	—	—	5	—	
108	Dr. Jan Zduń w Rabie Wyżnej	—	—	—	22	—	
109	Kazimierz Mars w Sowlinach	—	—	—	6	—	
110	Stanisław Dunin w Głębowicach	—	—	—	14	—	
111	Herman br. Czecz w Kozach	—	—	—	14	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	drenc- wanie	nawo- dnienie	
112	Herman br. Czech w Hał- cnowie	—	—	—	27	—	
113	Kazimierz Bzowski w Dro- gini	—	—	—	6	—	
114	Kazimierz Bzowski w Zasa- niu	—	—	—	8	—	
115	Andrzej Wysocki w Leńczy	—	—	—	13	—	
116	JE. Eustachy ks. Sanguszko w Świerczkowie	5.0	—	—	35	—	
117	Józef Michałowski w Śnie- rzycach	—	—	—	30	—	
118	Władysław Rozwadowski w Siedliskach	—	—	—	16	—	
119	JE. Eustachy ks. Sanguszko w Gumniskach	1.0	—	—	65	—	
120	Adam Marasse w Jurkowie .	0.5	—	—	—	16	
121	Stanisław Dąbski w Rudny małej	0.9	—	—	10	—	
122	Zdzisław hr. Tarnowski w Wymysłowie	1.6	—	—	50	—	
123	Dr. Alfred Kalisz w Woli Lużańskiej	—	—	—	20	—	
124	Zarząd dóbr w Nawojowej	1.0	—	—	16	—	
125	Adam Jordan w Rutce	—	—	—	5	—	
126	Adam Jordan w Grabnie	—	—	—	8	—	
127	Józef Męciński w Łukowej	—	—	—	25	—	
128	Adolf br. Brunicki w Słoci- nie	—	—	—	20	—	
129	Stanisław Dąbski w Ru- dny wielkiej	1.0	—	—	—	—	
130	Zdzisław hr. Tarnowski w Sędziszowie	—	—	—	48	—	
131	Olga Wiktorowa w Wyznem	—	—	—	65	—	
132	" " w Czudcu	—	—	—	2	—	Ogród
133	" " w Nowej wsi	—	—	—	12	—	
134	Karol Klobassa Zrencki w Zeglicach	—	—	—	—	180	Konty- nuowano
135	Maryja hr. Grabowska w Polance	—	—	—	3	—	Ogród
136	Konstanty Pawlikowski w Babicy	—	—	—	16	—	
137	Józef Brykczyński w Świę- canach	—	—	—	9	—	
138	Dr. Stanisław Staromiejski w Ustrobnym	—	—	—	18	—	
139	August Gorayski w Mode- rówce	1.1	—	20	—	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga			
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze-	dreno-	nawo-				
				nie rowami				wanie	dnienie	
			w	m	o	r	g	a	c	h
140	Jan Gorayski w Szebniach .	0.6	—	—	5	—				
141	Ks. Michał Sos w Targowiskach	—	—	—	12	—				
142	Marya Gołaszewska w Targowiskach	0.8	—	37	20	—				
143	Kazimierz Piliński w Tarnowcu	—	—	—	10	—				
144	Waleryan Stawiarski w Chlebny	—	—	—	20	—				
145	Waleryan Stawiarski w Jedliczu	—	—	—	52	—				
146	Edward Filipowicz w Makowiskach	1.0	—	15	17	—				
147	Tadeusz Sroczyński w Gorajowicach	1.5	—	45	—	—				
148	Zdzisław Skrzyński w Harcie	—	—	—	60	—				
149	Mieczysław Urbański w Haczowie	0.6	—	—	—	—				
150	Józef Przyłęcki w Lubnie szlacheckiem	1.2	—	40	—	—				
151	Stanisław hr. Siemieński w Pawłosiowie	—	—	—	35	—				
152	Stanisław hr. Siemieński w Konstantynówce	—	—	—	68	—				
153	Gmina Jankowice, osuszenie pastwiska	—	—	—	2	—				
154	Spadkobiercy St. hr. Zamoyckiego w Bobrówce	—	—	—	15	—				
155	Ludwik br. Wattmann w Niemstowie	2.0	—	—	136	—				
156	Ludwik br. Wattman w Dzikowie starym	—	—	—	48	—				
157	Stanisław Myszkowski w Hruszowicach	—	—	—	75	—				
158	Ordynacya ks. Lubomirskich w Przeworsku na folwarku Maćkówka	—	—	—	12	—				
159	Ordynacya ks. Lubomirskich na folwarku Gać	—	—	—	54	—				
160	Ordynacya ks. Lubomirskich na folwarku Kosina	—	—	—	111	—				
161	Ordynacya ks. Lubomirskich na folwarku Nowosielce	5.1	—	—	—	—				
162	Ordynacya ks. Lubomirskich na folwarku Gorliczyzna	2.0	—	—	—	—				
163	Ordynacya ks. Lubomirskich na folwarku Dębów	—	—	—	53	—				

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie	
				w m o r g a c h			
164	Mieczysław Urbański w Ha- czowie	—	—	—	10	—	
165	Ludwik Myszkowski w Stu- bnie	1,5	—	—	20	—	
166	Zdzisław Skrzyński w Ba- chorzu	—	—	—	30	—	
167	Zdzisław Skrzyński w Har- cie	—	—	—	30	—	
168	Zdzisław Skrzyński w Szklá- rach	—	—	—	33	—	
169	Edmund Wasilkowski w Pru- sieu	—	—	—	5	—	
170	Juliusz Gołębski w Sławen- tynie	—	—	—	40	—	
171	JE. Stanisław hr. Badeni w Zubrzcu	—	—	—	26	—	
172	Władysław Gołębski w Lesz- czańcach	—	—	—	45	—	
173	Zygmunt Regenstreif w Strup- kowie	—	—	—	80	—	
174	Fundacya śp. Piotra Wieg- cławskiego w Załuczcu n. Prutem	—	—	—	39	—	
175	Klasztor OO. Dominikanów w Tyśmienicy	—	—	—	14	—	
176	Antoni Jaxa Chamiec w Skowiatynie	—	—	—	10	—	
177	Jan Kłęski w Werbiażu	—	—	—	40	—	
178	Franciszek Rozwadowski w Dołpotowie	—	—	—	53	—	
179	Jan Burzyński w Uhrynowie górnym	—	—	—	28	—	
180	Władysław Komorowski w Gwoźdzczu starym	—	—	—	45	—	
181	Karol Mencil w Pawelczu	—	—	—	37	—	
	β) <i>Kultura torfowisk.</i>						
182	JE. St hr. Badeni w Pora- tynie	—	—	30	—	—	
	Ogółem	94,5	—	413	4.514	346	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- dnienie	
				w m o r g a c h			
	Z powyższych robót przy- pada:						
1	Na biuro centralne, pozycye (od 1 do 11, od 38 do 81, i 182)	61.4	—	256	1.613	150	
2	Na expozyturę w Krakowie (16 do 19, 82 do 115) .	—	—	—	780	—	
3	Na expozyturę w Tarnowie (20 do 21, 116 do 130) .	11.0	—	—	354	16	
4	Na expozyturę w Jaśle (22 do 35, 131 do 150) . .	6.8	—	157	552	180	
5	Na expozyturę w Jarosławiu (36 do 37, 151 do 163) .	12.3	—	—	613	—	
6	Na expozyturę w Sanoku (12, i 164 do 169)	1.5	—	—	123	—	
7	Na expozyturę w Stanisła- wowie (13 do 15, 170 do 181)	1.5	—	—	479	—	
	Zauważa się jak poprzednio, że expozytura w Sanoku była czynną tylko do 1. stycznia 1901, w którym to czasie, z powodu ma- łej liczby zgłoszeń, zo- stała zwinięta.						
	Na podstawie projektów kraj. biura melioracyjnego zo- stały nadto wykonane dre- nowania, przez oddział melioracyjny lwowskiej filii Banku galicyjskiego dla handlu i przemysłu:						
1	Karol Wiszniewski w Do- brzanach	—	—	—	94	—	
2	Maryan Jędrzejowicz w Dylą- gówce	—	—	—	151	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje prywatne			Uwaga
		na długości w km.	na obszarze w morgach	osusze- nie rowami	dreno- wanie	nawo- ndnienie	
				w m o r g a c h			
3	Marya Orpiszewska w Kro- ścienku wyżnem	—	—	—	124	—	
4	Karol hr. Scipio w Łopuszce wielkiej	—	—	—	108	—	
5	Stanisław Konopka w Mo- gilanach	—	—	—	60	—	
6	Jan Gnoiński w Nowem Siole	—	—	—	114	—	
7	Alfred Milieski w Piekarach	—	—	—	27	—	
8	Roman Treter Doliniański w Podlipcach	—	—	—	18	—	
9	Henryk Potworowski w Rad- czy	—	—	—	48	—	
10	Dr. Witold Milieski w Ście- jowicach	—	—	—	12	—	
11	Stanisław Grodzicki w Bziance	—	—	—	10	—	
12	Stanisław Jędrzejowicz w Cewkowie	—	—	—	55	—	
13	Stefan Konopka w Głogo- czowie	—	—	—	35	—	
14	Wincenty Schmidt w Krzy- wacze	—	—	—	10	—	
15	Wincenty Kraiński w Lesz- czowatem	—	—	—	65	—	
16	Stanisław Moraczewski w Struży	—	—	—	10	—	
17	Tadeusz hr. Łubieński w Zassowie	—	—	—	80	—	
	Razem	—	—	—	1021	—	
	Jak powyżej wykazano, per- sonal techniczny Wydziału krajowego wykonał dreno- wania na powierzchni	—	—	—	4514	—	
	Ogółem przeto wykonano w r. 1900—1901 drenowanie na podstawie projektów kraj. biura melioracyjnego na obszarze	—	—	—	5535	—	

D) Wykonano badania wstępne, lub brano udział w czynnościach komisyjnych, jak niżej:

1. Przeprowadzono kolaudację robót wykonanych na Krzemienicy w r. 1899.
2. Przeprowadzono kolaudację robót wykonanych przy obwałowaniu Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim, w latach 1898 i 1899.
3. Brano udział w reambulacji projektu obwałowania Wisły w powiecie Dąbrowskim.
4. Brano udział w powtórnej reambulacji potoku Pustej z dopływami.
5. Wydano opinię o szkodach, wyrządzonych przez rzekę Żółtą Bystrycę w Sołotwinie i Jabłonce.
6. Brano udział w komisji dla zawiązania spółki wodnej dla obwałowania lewego brzegu Dunajca powyżej Bogumiłowic, wraz z regulacją potoków Więckówki i Milówki.
7. Badano stan rzeki Bugu w Busku, celem zaprojektowania lokalnej regulacji.
8. Brano udział w komisji reambulacyjnej dla regulacji potoku Lubeszki.
9. " " " " dla zabudowania debr na Zniesieniu.
10. Brano udział w komisji reambulacyjnej dla zabudowania debr w dorzeczu Żółtej Lipy.
11. Brano udział w komisji reambulacyjnej dla zabudowania potoku Tumierza.
12. Przeprowadzono kolaudację robót wykonanych przy regulacji Gniłej Lipy.
13. Przeprowadzono kolaudację robót wykonanych przy regulacji Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem.
14. Przeprowadzono kolaudację robót wykonanych przy zabudowaniu potoków górskich w dorzeczu Białym.
15. Przeprowadzono kolaudację robót wykonanych przy zabudowaniu potoków górskich w dorzeczu Dniestru.
16. Przeprowadzono kolaudację robót wykonanych przy zabudowaniu potoku Niszkówki.
17. Przeprowadzono kolaudację robót wykonanych przy zabudowaniu potoku Bystry w Zakopanem.
18. Lustrowano roboty przy regulacji Białym.
19. " " " " górnego Dniestru i Strwiąża.
20. " " " " obwałowaniu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.
21. Lustrowano roboty przy regulacji Nowego Brnia.
22. Brano udział w komisyjnym układaniu programu robót dla regulacji Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem.
23. Brano udział w komisyjnym układaniu programu robót dla regulacji górnego Dniestru i Strwiąża.
24. Wybudowano wodoskaz, niebezpieczny lodowcem na Dniestrze pod Czajkowicami.
25. Przeprowadzono licytację pokosu trawy na wałach Wisły, Sanu, Łęgu i Trześniówki.
26. Komisyonowano w sprawie zamulonego starego koryta rzeki Sanu pod Baryczem.
27. Przeprowadzono niwelację próbną wykonanego rowu w gminie Jabłonówka na długości 3,5 km.
28. Komisyonowano w sprawie obliczenia odszkodowania za plony przy wykonaniu osuszenia w gminach Medyka i Siedliska, oraz w sprawie uzyskania konsensu.
29. Przerobiono okręg konkurencyjny dla regulacji potoków Kiny i Wowni w powiecie Żydaczowskim.

30. Prowadzono lokalną regulację potoku Sanoczka.
31. Przeprowadzono kolaudację subwencyonowanego drenowania gruntów Fr. Różowicza w Rymanowie.
32. Komisyonowano w sprawie zmiany mostów na kanale Podleszańskim.
33. Komisyonowano w sprawie mostów dodatkowych na kanale Stara Wisznia i Księżnicko-Goleszowskim.
34. Brano udział w komisji kolaudacyjnej dla robót wykonanych w Wojślawiu, Kiełkowie, Goleszowie, Księżnicach i Podleszanach, — tudzież tam faszynowych na Wisłocę pod Kiełkowem.
35. Przeprowadzono pomiar wyrwy w lewym wale Łęgu w Jamnicy, i sporządzono kosztorys naprawy.
36. Przeprowadzono pomiar budowli nowych na Łęgu w Krawcach wykonać się mających i sporządzono dotyczący plan i kosztorys.
37. Opracowano kosztorys robót konserwacyjnych na rzece Trześniówce.
38. Przeprowadzono dochodzenie w sprawie budowy dodatkowych przepustów we wałach Babulówki w gminie Piechoty.
39. Przeprowadzono licytację pokosu trawy na wałach Wisły, Sanu, Wisłoki, Łęgu, Trześniówki, rzeki Strachockiej i Jodłówki, na długości łącznej 186 km.
40. Zbadano stan wszystkich obiektów wałowych na powyższych rzekach, oraz przedłożono Radzie powiatowej w Tarnobrzegu kosztorys naprawy zepsutych obiektów i rowów odpływowych.
41. Komisyonowano w sprawie usunięcia wikliny z terenu inundacyjnego rzeki Łęgu, w gminach Jamnica i Zaleszany.
42. Komisyonowano w sprawie osuszenia gruntów przysiółka Pierzchne ad Jaślany.
43. Przeprowadzono pomiary i przedłożono kosztorys dla naprawy lewego wału Łęgu, przerwanego w czerwcu 1901 r.
44. Przeprowadzono pomiary dla naprawy wału Wisłoki w gminie Chrzęstów.
45. Przeprowadzono kolaudację robót dodatkowych wykonanych dla osuszenia bagien Stojanowskich.
46. Wzięto udział w komisji dla udzielenia konsensu na budowę mostu na Bugu w Sokalu.
47. Kontrolowano wykonanie robót około osuszenia gruntów gminnych w Hanowcach.
48. Przeprowadzono kolaudację robót wykonanych około osuszenia gruntów w Rzęśni polskiej.
49. Wykonano badanie nawodnienia łąk w Dublanach i zaprojektowano rekonstrukcję.
50. Przeprowadzono studia celem zaprojektowania rowów bocznych drugorzędnych do projektu regulacji potoków Sołotwy i Rokitny.
51. Wykonano badanie w celu drenowania gruntu w majątku fundacyjnym Kłodzienku.
52. Lustrowano trzykrotnie stacye doświadczalne dla kultury torfowej i prowadzono doświadczenia w trzynastu stacyach.
53. Przeprowadzono badanie torfowisk, ze względu na ich eksploatację na opał w Tarnopolu.
54. Przeprowadzono badanie torfowisk, ze względu na ich eksploatację na opał w Trzcianie.
55. Przeprowadzono badanie torfowisk, ze względu na ich eksploatację na opał w Bobrku.
56. Przeprowadzono badanie torfowisk, ze względu na ich eksploatację na opał w Byszowie.
57. Przeprowadzono badanie torfowisk, ze względu na ich eksploatację na opał w Podhorecach.
58. W laboratorium kraj. biura meloracyjnego wykonano około 600 analiz mechanicznych ziemi, w celu oznaczenia odstępu drenów.
59. Sporządzono szkic obdrenowania budynków kraj. niższej szkoły rolniczej w Suchodole.

60. Administrowano wykonanie subwencyonowanego drenowania gruntów włościańskich w Czarnołożcach i Słobódce.

61. Kontrolowano drenowanie w Zubrzcu, Załuczcu, Strupkowie, Sławentynie i Pawelczu.

62. Udzielono porady w sprawie osuszenia gruntów zabagnionych, w gminach: Podbereże, Dubowce, Ostrów, Perłowce i Sobolów.

63. Opracowano szkice dla wytyczenia robót około zakładania nowych stawów rybnych, lub poprawy starych i urządzono poprawę istniejących budowli wodnych, w Rogóźnie, Zahajcach, Dziewiętnikach, Lubelli i Perespie, Kossowie i Oparach.

64. Zbadano i przedłożono sprawozdanie z warstату kowalskiego Jana Potępy w Tarnowie, dla komisji kraj. dla spraw przemysłowych.

65. Udzielono porady fachowej w sprawie jazu w Ryglicach.

66. Wytyczono drenowanie około budynku miejskiego w Dąbrowie.

67. Wytyczono dreny uzupełniające w Rudny małej.

68. Wytyczono dreny uzupełniające w Tuchowie.

69. Kontrolowano drenowanie gruntów włościańskich w Jodłowy i w Zdoniu.

70. Wzięto udział w komisji dla zawiązania spółki drenarskiej w Śmiglinie.

71. Wykonano kontrolę drenowania gruntów dworskich w Dylągówce, wykonywanego przez biuro melioracyjne Banku galic. dla handlu i przemysłu.

72. Udzielono porady fachowej w sprawie założenia wodociągu dla folwarku w Uniszowy.

73. Udzielono porady fachowej, zaniwelowano i wytyczono wodociąg, celem zaopatrzenia w wodę ogrodu warzywnego w Kąsny dolnej.

74. Wykonano studia i projekt szczegółowy wodociągu dla miasta Zmigrodu.

75. Przeprowadzono kolaudację robót około drenowania gruntów włościańskich, przy pomocy funduszu krajowego i państwowego:

a) Józefa Tomasika w Czeluśnicy;

b) włościan w Korczynie;

c) Franciszka Stachyraka w Kościenku niżnem;

d) Feliksa Stefanika w Przybówce;

e) Jana Urbana w Warzycach;

f) Wawrzyńca Sanakowskiego i tow. w Warzycach;

g) Waleńtego Niepli w Twierdzy.

76. Badano możliwość regulacji potoku na gruntach Jana Gabańskiego w Święcanach.

77. Przeprowadzono wywłaszczenie gruntów pod wykop rowu odpływowego, dla drenowania gruntów włościańskich w Roztokach, oraz dla wykonania robót przy nawodnieniu 180 morgów łąk w Żelcach.

78. Zarządzono wyręb faszyn, w kępach rządowych pod Jarosławiem, dla regulacji Bugu i dokonano odbioru takowych.

79. Dokonano lustracji i kontroli robót około drenowania gruntów Ignacego Zgorlakiewicza w Bobrówce, oraz ordynacji ks. Lubomirskich w Przeworsku.

80. Dla c. k. Starostwa w Jarosławiu wykonano badanie i wydano opinię rowów osuszających w Kruhelu Pawłosiowskim.

Czynności i badania wykazane pod 1 do 29, tudzież pod 32 do 59 i 63 przeprowadziło biuro centralne, pod 30 i 31 expozytura sanocka, pod 60 do 62 expozytura stanisławowska, pod 64 do 73 expozytura tarnowska, pod 73 do 77 expozytura jasielska, wreszcie pod 78 do 80 expozytura jarosławska.

Doświadczenia z kulturą torfowisk.

W roku 1901 prowadzono doświadczenia z uprawą torfowisk w następujących miejscowościach:

1) Chwatów na bagnach Oleskich, 2) Wolica Baryłowa na bagnach Stojanowskich, 3) Gliniany nad uregulowanym potokiem Przegnojówką, 4) Ubi nie nad uregulowanym dopływem potoku Dumnego, 5) Ożomla, 6) Hnilice, 7) Czernica, 8) Dublany, 9) Domażyr. W ciągu bieżącego roku założono nową stację: 10) w Suchej Woli w powiecie Cieszanowskim, 11) w Tetewczycach na bagnach Stojanowskich, 12) w Stojanowie, 13) w Przegnojowie i 14) w Słowicie.

Stacje Ożomla i Gliniany nie pobierały w roku bieżącym subwencji, a czynność biura melioracyjnego polegała tylko na przeprowadzeniu i kontrolowaniu doświadczeń, które z programu pierwotnie ustanowionego wynikły.

Co do stacji w Stojanowie i w Tetewczycach, zauważa się, że obie te stacje zostały założone na gruntach włościańskich, podobnie jak w Wolicy Baryłowej, gdzie stacja włościanina Lewka Danyluka znakomicie przyczyniła się do rozszerzenia uprawy torfowisk wśród mieszkańców tej gminy.

W roku 1902 przystąpi się do założenia stacji w Jaworznie, w powiecie Chrzanowskim, na torfowiskach gminnych. Projekt stacji i program doświadczeń został już ułożony i tylko z powodu trudności wyszukania miejscowego kierownika, stacja ta dotychczas nie mogła wejść w życie.

Co do działalności stacji tak w latach ubiegłych, jak i w roku bieżącym, podnieść należy, że wpływają one bardzo dodatnio na rozwój torfowisk i przyczyniają się do coraz większego postępu i samodzielnych prób, jak n. p. w Rudniku, w Ożomli, w Ożydowie, w Kontach, w Peratynie, w Porudnie, w Firlejówce i innych miejscowościach.

Ponieważ mimo wezwania kierownicy powyższych stacji nie nadesłali dotychczas zestawień zbiorów, przeto szczegółowego sprawozdania z poczynionych doświadczeń Wydział krajowy obecnie nie może przedłożyć, nadmienia zaś tylko, że w roku bieżącym w czasie dwukrotnej inspekcji inżyniera fachowego dla kultury torfowisk, wszystkie stacje odznaczały się bardzo staranną uprawą i przygotowaniem pod zasiew, a wygląd plonów zapowiadał odpowiednie wyniki.

Sprawy personalne w krajowym biurze melioracyjnym.

Od czasu ostatniego sprawozdania zaszły po dzień dzisiejszy w etacie biura melioracyjnego następujące zmiany:

Praktykant techniczny Adam Yonga został na własne żądanie uwolniony od służby dekretem z 16. kwietnia 1901 l. 24.998.

Ukończonych słuchaczy inżynierii: Henryka Smulikowskiego, Józefa Nowickiego i Karola Skoflego powołał Wydział krajowy dekretem z 2. sierpnia 1901 l. 51.204 na praktykantów technicznych krajowego biura melioracyjnego. Pierwszy z nich po przedłożeniu świadectwa z drugiego egzaminu rządowego zamianowany został dekretem z 8. listopada 1901 l. 75.280 inżynierem-adjunktem.

Ukończonego słuchacza inżynierii Bronisława Winnickiego zamianował Wydział krajowy dekretem z 13. grudnia 1901 l. 85.980 inżynierem-adjunktem.

Wskutek uchwały Wys. Sejmu z 5. lipca 1901, wedle której w miejsce posad jednego asystenta i dwóch praktykantów komasacyjnych, ustanowione zostały trzy posady adjunktów komasacyjnych, zamianował Wydział krajowy dekretem z 10. lipca 1901 l. 46.161 asystenta Józefa Gumowskiego oraz praktykantów Tadeusza Langa i Jana Krudysza adjunktami komasacyjnymi.

Służba dozorców melioracyjnych.

Dozorca Maryan Konstantynowicz zatrudniony przy c. k. kierownictwie budowy regulacji Dniestru w Żydaczowie uwolnionym został dekretem z 28. maja 1901 l. 35.198 od służby.

Starszy dozorca melioracyjny Wojciech Spiewak opuścił samowolnie służbę krajową.

Dozorca Wojciech Moskal zatrudniony przy budowach w krajowym zarządzie będących przeniesiony został w stały stan spoczynku dekretem z 10. września 1901 l. 57.646 ze względów służbowych. W miejsce emerytury wyasygnował mu Wydział krajowy na podstawie §. 15. statutu emerytalnego tytułem odprawy jednorazowo kwotę 720 kor.

Tym sposobem wykazany w ostatniem sprawozdaniu etat służby dozorców melioracyjnych zmniejszył się o trzech.

VII. Obecny stan państwowego funduszu melioracyjnego.

Wedle preliminarza państwowego funduszu melioracyjnego na r. 1901 (al. 940 do stenogr. protokołów Izby posłów — XVII. sesya 1901) i dodatkowego preliminarza (al. 1.064) przyznane zostały dalsze zasiłki z tego funduszu dla następujących przedsięwzięć melioracyjnych:

L. p.	Nazwa przedsięwzięcia	Koszt całego przedsięwzięcia		Zasiłek z funduszu melioracyjnego	
		Koron	%	Koron	
	<i>a) w Galicyi:</i>				
1	Uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami	496.000	30	148.800	
2	Uzupełnienie regulacji Nowego Brnia	639.000	30	191.700	
3	Obwałowanie lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach	260.000	40	104.000	
4	Regulacja potoku Pustej (Radosławki)	832.000	30	249.600	
	<i>b) w Salzburgu:</i>				
5	Zabudowanie potoku Burgbach	80.000	50	40.000	
	<i>c) w Dalmacyi:</i>				
6	Zabudowanie potoku Zwironiak	355.000	50	177.500	
7	" " Kruszewica	44.000	50	22.000	
8	" " Diczaków	20.000	50	10.000	
	<i>d) w Krainie:</i>				
9	Wodociąg dla miasta Rudolfswert	310.000	48	148.800	
10	" " miasteczka Adelsberg	143.000	—	68.640	

L. p.	Nazwa przedsiębiorstwa	Koszt całego przedsiębior- stwa	Zasilek z fun- duszu melio- racyjnego	
		Koron	%	Koron
<i>e) w Czechach:</i>				
11	Regulacja potoku Hlawno i melioracja gruntów nadbrzeżnych . . .	218.173	30)	97.737
		161.428	20)	
12	Regulacja potoku Rokitka . . .	995.349	30	298.605
13	„ „ Wyrowka (zasilek dodatk.) . . .	107.125	—	26.808
14	Regulacja rzeki Mettau . . .	671.570	30)	232.387
	i roboty melioracyjne . . .	154.579	20)	
15	Regulacja rzeki Neisse w Massersdorf . . .	270.000	30	81.000
16	Zabudowanie potoku Olszynka . . .	72.000	50	36.000
17	Osuszenie stawu Jirzyczek . . .	20.826	20	4.165
18	Wykończenie regulacji rzeki Wolinka . . .	280.483	—	156.128
19	Odwodnienie usuwisk w gm. Klappai i Krze- czyn . . .	147.700	30	44.310
20	Regulacja potoków Proudnic i Bubaczek i melioracja gruntów nadbrzeżnych . . .	(nie podano)	30) 20)	27.612
<i>f) w Austrii dolnej:</i>				
21	Osuszenie grntów w gminie Wenjapons . . .	60.000	30	20.000
22	„ „ „ Drasenhofen . . .	28.000	30	8.400
23	Zabudowanie potoków Schlatten- i Schwarzen-b. 24 Regulacja potoku Gmos w gm. Hetzmanns- dorf . . .	656.000	50	328.000
		62.400	40	24.960
25	Osuszenie gruntów w gminach Obritz, See- feld, Gross-Kadolz i Mailberg . . .	156.000	30	46.800
26	Osuszenie gruntów w gminach Leitersdorf, Hatzenbach i Wollmannsberg . . .	142.000	30	42.600
27	Regulacja potoku Gmos w gminie Gunters- dorf . . .	260.000	—	61.600
28	Uzupełnienie regulacji potoku Zaya w Zis- tersdorf . . .	287.400	40	114.960
<i>g) w Morawii:</i>				
29	Osuszenie gruntów w gminie Frankstadt . . .	71.300	20	14.260
30	„ „ „ Unter-Aujezd i Tupcz . . .	54.400	20	10.880
31	„ „ „ Unter-Tannowitz . . .	62.400	20	12.480
32	„ „ „ Trieberdorf . . .	50.800	20	10.160
33	„ „ „ Hof . . .	49.800	20	9.960
34	„ „ „ Schildberg . . .	78.000	20	15.600
35	„ „ „ Klein-Olbersdorf . . .	76.000	—	16.000
36	„ „ „ Raclawic . . .	131.000	—	29.340
37	Regulacja potoku Bystrzyczka . . .	110.000	30	33.000

L. p.	Nazwa przedsiębiorstwa	Koszt całego przedsiębior- stwa	Zasiłek z fun- duszu melio- racyjnego	
		Koron	%	Koron
	<i>h) w Styryi:</i>			
38	Regulacja potoku St. Lorenzbach	18.400	30	5.520
39	Zabudowanie debry Köberlgraben	77.000	50	38.500
40	Uzupełnienie regulacji rzeki Traun	326.000	50	163.000
	<i>i) w Karyntyi:</i>			
41	Zabudowanie potoku Vorderbergerbach	150.000	50	75.000
	<i>k) w Tyrolu:</i>			
42	Uzupełnienie regulacji potoku Avisio pod Nogarola	44.000	50	22.000
43	Uzupełnienie regulacji Adygi (I. sekcji)	252.000	50	126.000
44	„ „ (II. sekcji)	377.600	50	188.800
45	Zabudowanie i regulacja „ potoku Töllgraben	370.000	50	185.000
46	Dodatkowy zasiłek na regulację Adygi Ca- stellbell-Tscharserstag	—	—	2.923
47	Zabudowanie potoku St. Leonhardsbach	150.400	50	75.200
	<i>l) we Vorarlbergu:</i>			
48	Regulacja rzeki Frutz w gminie Meiningen i Koblach	82.000	45	36.900
49	Regulacja rzeki Alfenz w gminie Klösterle	32.000	50	16.000
	<i>m) w Austrii górnej:</i>			
50	Regulacja rzeki Laudach	62.500	50	31.250
51	Zabudowanie potoku Gimbach (Traun)	150.600	50	75.300
	Razem	10,706.233	—	4,006.185
	do r. 1900 włącznie	92,241.631	—	32,045.556
	Ogółem	102,947.864	—	36,051.741

(Uwaga: Zasiłki dla przedsiębiorstw pod 18, 19, 23, 39, 41 i 45 wstawiono do preliminarza na r. 1901, chociaż Sejm Czech, Austrii dolnej, Styryi, Karyntyi i Tyrolu odnośnych projektów ustaw jeszcze nie uchwałyły.)

Z powyższej sumy 102,947.864 K. przypada na koszta przedsiębiorstw galicyjskich 40,385.366 K. (wobec 38,158.366 koron w r. 1900), zapewniony zaś udział tych przedsiębiorstw w państwowym funduszu melioracyjnym 11,477.252 koron, czyli 31,83% (wobec 10,783.152 koron, czyli 33,65% w r. 1900).

Dla 103 przedsiębiorstw melioracyjnych wstawiono do preliminarza funduszu melioracyjnego na r. 1901 (z potrąceniem zaliczek dla krajów i kosztów utrzymania oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich) tytułem bezzwrotnych zasiłków sumę 3,471.901 koron 10 groszy.

Z tej sumy przypadają na przedsiębiorstwa galicyjskie w liczbie 16 następujące zasiłki:

1. na regulację Biały X. rata	127.080 K. — gr.
2. " " Dniestru od Rozwadowa do Żurawna IX. rata	42.666 " 66 "
3. na regulację Bugu VIII rata	29.700 " — "
4. na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru VI. rata	40.400 " — "
5. na regulację Krzemienicy V. rata (ostatnia)	23.400 " — "
6. na regulację środkowej sekcji Gniłej Lipy V. rata	29.657 " 16 "
7 na regulację Łomnicy IV. rata	39.808 " 32 "
8. na regulację Soły IV. rata	39.777 " 76 "
9. na zabudowanie pot. Bystry IV. rata (ost.)	30.000 " — "
10. na obwałowanie Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim III. rata	89.740 " — "
11. na regulację górnego Dniestru II. rata	65.714 " — "
12. na obwałowanie lewego brzegu Wisły w pow. krakowskim II. rata	32.661 " — "
13. na uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły od Podgórza do Niepołomic I. rata	29.760 " — "
14. na uzupełnienie regulacji Nowego Brnia I. r.	27.385 " 71 "
15. na obwałowanie lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do Bogumiłowic I. rata	26.000 " — "
16. na regulację pot. Pustej (Radosławki) I. r.	24.960 " — "
Razem	<u>698.710 K. 61 gr.</u>

Udział zatem Galicyi w państwowym funduszu melioracyjnym przedstawia w r. 1901 zaledwie 20,129% powyższej sumy. podczas gdy ten udział w r. 1900 wynosił 21,72%, a w r. 1899 28,6%.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy przedstawia następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 17. grudnia 1901 r. l. 86.769 o budowlach wodnych i melioracjach Sejm przyjmuje do wiadomości.

II. Sejm przyznaje na lokalne regulacje rzek niespławnych w myśl uchwały swej z dnia 6. października 1882 w rub. XIII. poz. 228 wydatków na rok 1902 następujące zasiłki:

a) na regulację Skawy:

1. od Jaroszowic do Witanowic II. rata	5.560 K.
2. od Witanowic do Graboszyc	7.291 "
3. pod Trzebieńczycami	<u>4.261 "</u> . 17.112 K.

b) na regulację Raby:

1. pod Pcimiem II. rata	4.046 K.
2. pod Lubieniem II. rata (ostatnia)	2.250 "
3. pod Gdowem	2.520 "
4. pod Targowiskami II. rata	4.560 "
5. od Gawłowa do Bogucic i pod Bieńkowicami II. rata (ostatnia)	27.067 " . 40.443 "

c) na regulację Dunajca:		
1. od Gołkowic do ujścia Popradu V. rata		
(ostatnia)	8.325 K.	
2. między Gołkowicami a Podrzeczem	7.560 „	15.885 K.
d) na regulację Wisłoki:		
1. pod Zawadką, Przeczycą i Kamienicą (do r. 1903) II. rata	7.146 „	
2. pod Kędzierzem i Żyrakowem II. rata	8.038 „	15.184 „
e) na regulację Sanu:		
pod Krasiecznym i Korytnikami (do r. 1903) II. rata		4.530 „
f) na regulację Wisłoka:		
pod Rzeszowem i Drabinianką I. rata		12.000 „
g) na regulację Stryja:		
pod Hnizdyczowem III. rata (ostatnia)		5.000 „
h) na regulację Świcy:		
pod Sokołowem i Łanami sokołowskimi VIII. rata (ostatnia)		6.344 „
i) na premiiowanie zawikłania odsypisk		1.000 „
k) do dyspozycji Wydziału krajowego		20.000 „
	Ogółem	137.498 K.

III. Sejm przyznaje na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl uchwały swej z dnia 26. listopada 1889 w rub. XIII. poz. 231 wydatków na rok 1902 następujące zasiłki:

a) na konserwację osuszenia bagien Rudnickich (do r. 1908)	2.800 K.
b) na drenowanie gruntów włociańskich II. rata	50.000 „
c) na regulację Lubaczówki pod Czerwoną wolą (do r. 1903) II. rata	4.480 „
d) na drenowanie gruntów OO. Bonifratrów w Zembrzydowicach I. rata (do r. 1904)	3.200 „
e) na zabudowanie potoku Rychwałd w dorzeczu Białym (pow. Tarnów)	19.500 „
f) na regulację Jasiołki pod Sądkową, Roztokami i Zimnowodą	3.306 „
g) na zabudowanie potoku Bzinki w gminie Brzyszcze (pow. Żółkiew) I. rata (do r. 1904)	8.333 „
h) na osuszenie gruntów w gminie Zapytów powiatu Lwowskiego	5.867 „
i) na urządzenie wodociągu w gminie Wyspa powiatu Rohatyńskiego	4.250 „
k) na zabudowanie debr w gminie Zołczów powiatu Rohatyńskiego	3.500 „
l) na zabudowanie debr w dorzeczu Złotej Lipy w powiecie Brzeżańskim	18.300 „
m) na osuszenie pastwiska gminnego w Sulatyczach powiatu Żydaczowskiego	2.060 „
n) na regulację potoku Siwki w Dolinie	9.250 „
o) na osuszenie gruntów w gminie Widynów powiatu Śniatyńskiego	6.000 „
p) na regulację Seretu pod Tudorowem powiatu Husiatyńskiego I. rata	6.150 „
r) na subwencyonowanie fabryk drenarskich	10.000 „
s) do dyspozycji Wydziału krajowego	10.000 „
	Ogółem
	166.996 K.

IV) Sejm przyznaje na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk w rubr. XIII. poz. 232 wydatków na rok 1902 następujące zasiłki:

1) w Jaworznie	700 K.
2) „ Starem siole (Suchowoli)	500 „
3) „ Dublanach	500 „

4) w Ubiniu	500 „
5) „ Przegnojowie	500 „
6) „ Ostrowczyku polnym	400 „
7) „ Chwatowie	500 „
8) „ Hnilicach	500 „
9) „ Tetewczycach	500 „
10) „ Stojanowie	500 „
11) „ Wolicy baryłowej	100 „
12) „ Derewni	500 „
13) „ Byszowie	500 „
14) „ perymetrze bagien Stojanowskich (na gruntach włościańskich)	1.000 „
15) w perymetrze bagien Oleskich (na gruntach włościańskich)	1.000 „
Ogółem	8.200 K.

V. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby na zakładanie fabryk drenarskich w Galicyi przyznał w roku 1902 zasiłek 10.000 K. z państwowej dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye.

Al. 4—8.

VI. Sejm uchwała załączone ./ projekty ustaw:

- 1) o kolmatacyi bagien naddniestrzańskich;
- 2) o uzupełnieniu obwałowania Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie Dąbrowskim;
- 3) o uzupełnieniu obwałowania Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej wraz z obwałowaniem prawego brzegu Raby, tudzież o regulacyi potoków Uszwicy i Grobki z dopływami;
- 4) o uzupełnieniu obwałowania Wisły od Niepołomic do Raby wraz z obwałowaniem lewego brzegu Raby i regulacją potoku Drwinki z dopływami;
5. o regulacyi i zalesieniu rzeki Łęgu w powiatach Nizańskim i Kolbuszowskim.

VII. Sejm przyznaje na rok 1902 pierwsze raty 40% zasiłków krajowych:

- a) na regulację potoków Sołotwy i Rokitny z dopływami w kwocie 29.600 K.;
- b) na regulację rzeki Łęgu w powiatach Nizańskim i Kolbuszowskim w kwocie 30.000 K.

VIII. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby ze względu na niepomyślny stan finansów kraju wyjednał w drodze konstytucyjnej dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem bezprocentową pożyczkę z c. k. Skarbu państwa w sumie 20.000.000 K. płatną w 20 ratach rocznych od roku 1904 do roku 1923 po 1.000.000 K., a zwrotną w 40 równych ratach rocznych od roku 1924 do roku 1963, celem umożliwienia krajowi spłaty datku konkurencyjnego do kosztów regulacyi rzek i publicznych robót melioracyjnych, mających się podjąć w tym 20-letnim okresie w myśl §. 5. ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. u. p. Nr. 66.

IX. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatkowania kwot preliniowanych w rybyrcy XIII. dziale B) na rok 1902 do końca lutego 1904, a to według zasad przyjętych przy podobnych rubrykach budżetu państwowego.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:

Mieczysław Onyszkiewicz w. r.

Członek Wydziału kraj.

Alegat 1. do sprowozdania Wydziału krajowego l. 86.769 ex 1901.

Odpis odezwy

Wydziału krajowego z d. 14. listopada 1901 l. 19.707 do c. k. Namiestnictwa w sprawie rozporządzeń wykonawczych do ustaw agrarnych.

Odwołując się do tamtejszej odezwy z 17. marca 1901 l. 28981, przy której c. k. Namiestnictwo udzieliło Wydziałowi krajowemu projekt rozporządzeń wykonawczych do ustaw agrarnych przez referenta ministeryalnego ułożony, oraz z odwołaniem się do odezwy z 31. lipca 1901 l. 77223, przy której otrzymał Wydział krajowy projekt zmian i poprawek do tychże rozporządzeń, Wydział krajowy zaznaczyć musi przede wszystkim, iż oczekiwał ostatecznie ustalonego tekstu rozporządzeń w języku polskim, jak to zresztą c. k. Namiestnictwo zapowiedziało o odezwie swej u ustępu powołanej.

Mimo jednak, iż Wydział krajowy nie otrzymał dotąd rozporządzeń tych w przekładzie polskim, ani też nie został uwiadomiony, czyli tekst tych projektów należy uważać jako definitywnie ułożony po porozumieniu z wszystkimi dotyczącymi Ministerstwami, ażeby sprawy na dalszą i dłuższą zwłokę nie narażać, postanowił Wydział krajowy już teraz przedłożyć swoją opinię.

Przedstawiając poniżej szczegółowe wnioski przy dotyczących paragrafach projektu, Wydział krajowy uprasza c. k. Namiestnictwo o zwrócenie swej szczególniejszej uwagi na jedną kwestyę zasadniczego znaczenia, co do której postanowienia projektów odbiegają daleko od postanowień ustawy. Mianowicie rozechodzi się Wydziałowi krajowemu o sprawę dostarczania i urzędnienia służby technicznej, mającej współdziałać u boku komisarza miejscowego. Jak to w odnośnych miejscach Wydział krajowy starać się będzie szczegółowo wyłuszczyć i uzasadnić, w sprawach tych winien być przyznanym Wydziałowi krajowemu głos stanowczy zwłaszcza, że wedle galicyjskich ustaw agrarnych koszta służby technicznej pokrywać ma wyłącznie fundusz krajowy, podczas gdy w innych krajach te koszta ponoszą zainteresowani właściciele gruntów, Tymczasem projekty te uprzedzając już niejako ewentualny układ pomiędzy c. k. Namiestnictwem a Wydziałem krajowym, rozstrzygają tę kwestyę w ten sposób, iż uchylają Wydział krajowy od wszelkiego w pływ na organizację służby technicznej i dobór sił technicznych a natomiast pozostawiają komisarzowi miejscowemu w tym kierunku zupełną swobodę. Co więcej poruczają one temuż komisarzowi zwierzchni nadzór nad wykonaniem robót melioracyjnych, co przecież w interesie służby leżeć nie może.

O poparcie proponowanych w tym kierunku zmian Wydział kraj. uprasza c. k. Namiestnictwo.

Idąc za poszczególnymi paragrafami, Wydział krajowy przedstawia swoją opinię, jak następuje:

I. Co do rozporządzenia wykonawczego do ustawy o komasacji gruntów rolnych.

ad §. 8. O ustanowieniu siedziby komisarza miejscowego winien być obok Wydziału krajowego zawiadomionym także właściwy Wydział powiatowy. Wydział krajowy sądzi bowiem, że skoro Wydział powiatowy powołanym jest także do wykonywania nadzoru nad majątkiem i dobrem gmin, zaś przedmiotem komasacji mogą być także takie grunta gminne, i skoro nadto tenże Wydział powiatowy w myśl przepisów ustaw agrarnych współdziałać ma przy przeprowadzeniu operacji agrarnych, koniecznym jest, ażeby w ogóle o wszelkich urzędowych czynnościach i zarządzeniach komisarza miejscowego, o ile dotyczyć mogą zakładowego majątku i dobra gmin, był tenże Wydział powiatowy także zawiadamianym.

ad §. 12. Według tego postanowienia zobowiązanym zostaje komisarz miejscowy do przedkładania krajowej komisji półrocznych i rocznych sprawozdań z postępu poszczególnych operacji agrarnych, oraz rocznego sprawozdania kierownika oddziału technicznego.

Wydział krajowy wnosi, ażeby sprawozdanie roczne komisarza miejscowego i kierownika oddziału technicznego udzielane było Wydziałowi krajowemu. Wydział krajowy bowiem, już choćby tylko ze względu na udział funduszu krajowego w kosztach operacji agrarnych musi mieć dostarczone urzędowe daty o postępie i o kosztach operacji, ażeby mógł następnie z wyniku tych czynności zdać sprawę Sejmowi.

Okoliczność, iż w komisji krajowej zasiadać będą także reprezentanci kraju, nie powinna tego wniosku naszego osłabiać, gdyż delegaci ci nie byłiby w możności dostarczyć tych informacji, jakie dać może i powinno szczegółowe urzędowe sprawozdanie komisarza miejscowego.

ad §. 15. Ze względu na postanowienie §. 70 ust. kom., według którego w wydziale uczestników powinna być reprezentowaną mniejsza, średnia i większa własność, proponuje Wydział krajowy do § 15 dodatek tej treści, iż komisarz miejscowy ma także przestrzegać tego, ażeby w mającej się przezeń powołać jednej trzeciej części członków Wydziału uczestników ten stosunek reprezentantów był zachowanym.

ad §. 19. W pierwszej alinei ustęp poczynający się od słów: „Diese Abtheilung“... a kończący się „bestellten Technikers“, należy wyeliminować, jako sprzeczny z przepisem §. §. 73 i 93 ust. kom. Skoro bowiem urządzenie służby technicznej w myśl powołanych §-ów zastrzeżone zostało osobnemu rozporządzeniu, mającemu się wydać przez c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym, przeto rozporządzenie to postanowi, kto i w jaki sposób będzie ustanowiony kierownikiem oddziału technicznego,

W następstwie tego wniosku wypuścić należy w drugiej alinei wyraz „übrige“, — tudzież słowa: „und von diesem der technischen Abtheilung zugewiesen“.

Takiego określenia wymaga, zdaniem Wydziału krajowego, zgodnie z przepisem §. 73 ust. kom. ścisłość i jasność postanowienia.

ad §. 20. W ostatniej alinei wyraz „Landesmeliorationsbureau“ zastąpić należy wyrazem „Wydziałem krajowym“ albowiem w myśl §. 56 instrukcyi dla Wydziału krajowego przez wys. Sejm dnia 24. listopada 1890 uchwalonej, biura i oddziały Wydziału krajowego nie korespondują ani ze stronami ani z władzami.

ad §. 21. O ile w drugiej alinei tego paragrafu rozchodzi się o powołanie techników leśnych do zaprojektowania robót i o ile technicy ci nie mają być powołani z państwowej służby techniczno-leśnej, Wydział krajowy pragnie mieć zastrzeżonym wpływ na dobór prywatnych techników i proponuje w tym celu dodatek tej treści, iż komisarz miejscowy może powołać techników leśnych w prywatnej służbie zostających „tylko w porozumieniu z Wydziałem krajowym“.

Ządanie to uzasadnione jest względami na koszta, które ponosić ma fundusz krajowy.

ad §. 25. Dodatek tej samej treści jak powyżej ad §. 21 proponuje Wydział krajowy i tutaj, o ile rozchodzić się będzie o powołanie innych sił fachowych do

zaprojektowania robót. W konsekwencji tego dodatku należy wykreślić wyrazy „nach eigenem Ermessen“.

ad §. 28. Użyty tutaj wyraz „członek Wydziału krajowego (Mitglied)“ nie odpowiada duchowi przepisu §. 20 ust. kom., według którego delegatem Wydziału krajowego do komisji krajowej może być zamianowaną osobistość i z poza grona członków Wydziału krajowego. Wyraz tedy „członek“ zastąpić należy wyrazem „delegat“.

ad §. 31. Po pierwszej alinei proponuje Wydział krajowy dodatek następującej treści: *Zastępca przewodniczącego zostanie zaproszonym także na te posiedzenia komisji krajowej, na których przewodniczyć nie będzie“.*

Co do tego żądania Wydział krajowy zauważa, iż w projekcie ustaw agrarnych przez Wydział krajowy Sejmowi przedłożonych dodanym był (do §. 21 ust. kom. zaś do §. 15 ust. o dz. i reg.) ustęp „Zastępca przewodniczącego zostanie zaproszonym na każde posiedzenie, a głosuje tylko w razie nieobecności namiestnika“.

Przy obradach sejmowej komisji nad tem postanowieniem projektu ustawy, reprezentant c. k. Ministerstwa rolnictwa, który został ze strony c. k. Rządu do rozpraw tych wydelegowanym, sprzeciwił się zamieszczeniu tego postanowienia w ustawie, natomiast oświadczył, iż postanowienie to wprowadzonym zostanie do rozporządzeń wykonawczych.

Gdy teuzę reprezentant był ze strony swojej władzy upoważnionym do dawania oświadczeń c. k. Rząd obowiązujących, komisja sejmowa odstąpiła od projektu zamieszczenia w mowie będącego postanowienia w samej ustawie, zaznaczając wyraźnie w sprawozdaniu o ustawie działowej i regulacyjnej (pag. 3), że je przekazuje do rozporządzenia wykonawczego.

Wydział krajowy odwołując się tedy do tego oświadczenia, uprasza o przyjęcie proponowanego wyżej ustępu, w interesie rzeczy, ażeby zastępca przewodniczącego o toku spraw mógł być należycie poinformowanym.

W konsekwencji przyjęcia tej poprawki ulegnie zmianie stylizacya paragrafu 33 o tyle, iż po alinei drugiej wypadnie dodać ustęp tej treści: *Zastępca przewodniczącego głosuje tylko w razie nieobecności namiestnika“.*

ad §. 33. Z powodu jak wyżej ad §. 28 należy użyty tutaj wyraz „członek“ zastąpić wyrazem „delegat“.

ad §. 36. W końcu tego postanowienia proponuje Wydział krajowy z powodów wyżej ad §. 12 przytoczonych dodatek tej treści, że mające się przedłożyć komisji ministeryalnej daty statystyczne *udzielone być mają także Wydziałowi krajowemu.*

ad §. 39. Po ostatnim wyrazie drugiej alinei proponuje Wydział krajowy z powodów wyżej ad §. §. 19, 21 i 25 przytoczonych dodatek: *„i w tym celu odnieść się do Wydziału krajowego“.*

ad §. 46. Ustęp pierwszy należałoby uzupełnić analogicznym dodatkiem, jak w §. 52 rozp. wyk. do ust. kom. dla dolnej Austrii, mianowicie: *„Urzędowe organa (znawcy, członkowie wydziału uczestników, delegat Wydziału kraj. i t. p.) mają otrzymywać zawiadomienia do ich osoby wystosowane“.*

ad §. 51. Z powodów ad §. 15. wyłuszczonej proponuje Wydział krajowy po wyrazach „hat der Localcommissär“ dodatek *„oprócz właściwego Wydziału powiatowego“.*

ad §. 60. Dla uchylenia wątpliwości czy zażalenia i prośby mogą być także ustnie wnoszone, wypadłoby zdaniem Wydziału krajowego wyraźnie możliwość tę zaznaczyć i dlatego uzupełnić ten przepis dodatkiem *„pisemnie albo ustnie do protokołu“.*

Ostatnie postanowienie tym paragrafem objęte, że mianowicie pretensye z §. 105. ust. kom. mają być po zamknięciu postępowania wnoszone do komisji krajowej a więc wprost i tylko pisemnie, należałoby z uwagi na stopień wykształcenia ludności wiejskiej jako też z uwagi na koszt z tem połączone, zmodyfikować przez dodanie ustępu: że pretensye te *„mogą być ogłoszone ustnie lub pisemnie za pośrednictwem komisarza miejsowego“.*

ad §. 62. Ustanowienie w drugiej alinei kary pieniężnej w maksymalnej kwocie 100 K. nie zgadza się zdaniem Wydziału kraj. z przepisem §. 23. ust. kom. Kara

ta bowiem ma być karą porządkową, mającą się nałożyć na strony za to, iż bez uzasadnionej przyczyny nie jawiły się na wezwanie do rozprawy lub że odmówiły świadectwa. W takim wypadku winna być wymierzona kara w maksymalnej kwocie 25 zł. czyli 50 K., podczas gdy ustanowiona w tym paragrafie wyższa kara pieniężna w maksymalnej kwocie 100 zł. czyli 200 K. ma być zastosowaną wówczas, gdy się rozehodzić będzie o przekroczenia przeciw wydanym w sprawach tej ustawy prowizorycznym lub innym zarządzeniem.

ad §. 68. Do przyjęcia wniosku na wdrożenie postępowania komasacyjnego upoważnia ten przepis: c. k. Starostwo, komisarza miejskiego przy c. k. Starostwie urzędującego, oraz adwokata i c. k. notaryusza. Wydział krajowy nie znajduje żadnego słusznego powodu, dla czego by od tej czynności wykluczyć należało: *urzędy gminne i Wydziały powiatowe.*

Tej więc treści dodatek proponuje Wydział krajowy.

ad §. 69. W ostatniej alinei, jak wyżej ad §. 8. przytoczono, należy dodać, iż o rozpoczęciu działalności komisarza miejscowego ma być zawiadomionym także: „*właściwy Wydział powiatowy.*”

ad §. 71. Rozdział *wszelkiej* pracy pomiędzy poszczególnych funkcyjony uszty komisyi lokalnej pozostawia niniejszy przepis wyłącznie komisarzowi miejscowemu. Wydział krajowy sądzi, iż odnośnie do prac technicznych byłoby właściwem poruczyć rozdział naczelnikowi oddziału technicznego i jego za wykonanie uczynić odpowiedzialnym.

ad §. 82. Czynności w tym paragrafie przewidziane należałoby również pozostawić wyłącznie decyzji naczelnika oddziału technicznego.

ad §. 98. Do pierwszej alinei, w końcu tejże proponuje Wydział krajowy z powodów wyżej ad §. 60 przytoczonych dodatek następującej treści: „*które (zarzuty) wniesione być mogą na żądanie ustnie do protokołu.*”

ad §. 99. Z uwagi, iż w myśl §. 73 ust. kom. Wydział krajowy obowiązany jest dostarczyć całego potrzebnego personalu technicznego, a w myśl §. 116 al. 2) i 3) ust. kom. fundusz krajowy ponosić ma przez lat 15. Koszta personalu technicznego, potrzebnego do prac geometrycznych oraz kosztu wynagrodzenia techników melioracyjnych i leśnych tudzież dozorców melioracyjnych. Wydział krajowy musi mieć, jak już wyżej powiedziano, zastrzeżonym decydujący wpływ na wybór sił fachowych, a to tak w interesie rzeczy samej, jak i w interesie funduszu krajowego. Jedna i druga strona tej sprawy uchyla się jednak według osnowy tego przepisu z pod ingerencyi Wydziału krajowego, albowiem zawarte tu postanowienie w słowach „*erforderlichen Falles unter Zuziehung anderer Fachmänner*” pozostawia wybór tych sił wyłącznie swobodnemu uznaniu komisarza miejscowego. — Na taką stylizacyę Wydział krajowy zgodzić się nie może i proponuje zamiast powyższej zacytowanego wyrażenia poprawkę tej treści: „*jeżeli się zaś okaże potrzeba użycia innych sił fachowych, ma się komisarz miejscowy o to odnieść do Wydziału krajowego, który potrzebie tej zaradzi według własnego uznania.*”

Dalsze postanowienia zawarte w czwartej alinei, iż mianowicie obowiązany jest komisarz miejscowy zawiadomić także Wydział krajowy (a nie biuro melioracyjne), nie nadaje Wydziałowi krajowemu żadnego wpływu już nietylko na wybór sił technicznych, ale nawet na sposób wykonywania robót, przez owe siły z poza grona oddziału technicznego wykonywane, albowiem zawiadomienie takie nastąpić ma tylko w celu ewentualnego wysłania delegata do wglądnięcia w projekt techniczny i do udzielenia komisarzowi fachowej opinii.

Nadto pytania, jak postąpić należy, gdyby ta opinia wypadła niekorzystnie dla protęktowanych robót, paragraf ten wcale nie rozstrzyga. Pominięcie zaś w rozporządzeniu tej kwestyi miałoby ten skutek, iż komisarz miejscowy z reguły „*jurysta*” z zawodu a więc osobistość niefachowa, mógłby nad taką opinią przejść do do porządku dziennego.

Wydział krajowy nie może tedy zgodzić się na to, ażeby o wyborze potrzebnych sił technicznych w ogóle, jak i w tym wypadku decydować miał samowolnie komisarz miejscowy, zwłaszcza, że to postanowienie rozporządzenia wykonawczego nie uwzględnia przepisu ustępu drugiego §. 81 ustawy komas.

ad §. 100. Przepis ten pomija objekty budowlane publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych, a co do których w projektowaniu wspólnych urządzeń gospodarczych pewne zmiany wydarzyłyby się mogły. — Wydział krajowy proponuje tedy i takie objekta objąć niniejszem postanowieniem.

ad §. 108. Postanowienie, ażeby granice parcel przy komasacyi wedle możności zatrzymały dotychczasowy kierunek, mogłoby być opuszczone, gdyż kierunek parcel, a tem samem skib, powinien być zastosowanym do insolacyi, oraz do spadu terenu.

ad §. 125 i 127. Wydział krajowy zwraca uwagę na omyłki drukarskie a to w drugim wierszu pierwszej alinei §. 125. gdzie zamiast „und“ winno być „sind“ i w piątym wierszu alinei drugiej, gdzie zamiast rodzajnika „die“ powinno być „der“.

ad §. 136. Zawarte tutaj przepisy o powierzeniu zwierzchnego nadzoru i bezpośredniemu wykonaniu budowy wspólnych urządzeń, dotyczą znowu strony urządzenia służby technicznej i wykonania robót, co do której to sprawy Wydział krajowy już przy poprzednich postanowieniach, odnoszących się do tej kwestyi swoje stanowisko zaznaczył. Tutaj podnosi Wydział krajowy jeszcze raz z naciskiem, iż §. 73. ust. kom. nietylko nakłada na Wydział krajowy obowiązek dostarczania potrzebnego personelu technicznego ale zarazem uprawnia go także do „ustanowienia“ tej służby czyli innymi słowy do urządzenia jej, a więc i do ustanowienia kierownika i dodania mu innych sił technicznych.

Tymczasem postanowienia niniejszem paragrafem objęte wkraczają w te atrybucye Wydziału krajowego i znowu przesadzają kwestyę, która ma być w drodze wzajemnego porozumienia między Wydziałem kraj. a Namiestnictwem załatwioną.

Poruczenie zwierzchniego kierownictwa komisarzowi miejscowemu, którego siedziba z reguły znajduje się poza obrębem obiektu operacyi agrarnej, może zresztą oddziaływać niekorzystnie na sposób wykonania robót i postęp tychże. Jako zazwyczaj człowiek niefachowy nie mógłby on mieć skutecznego wpływu na te czynności. Musiałby chyba w tym względzie zasięgać opinii znawców, co obok zwłoki w wykonaniu pociągałoby za sobą podrożenie robót. A także przewidziane w tym paragrafie zamianowanie *ad hoc* fachowego zastępcy komisarza przez przewodniczącego komisyi krajowej powiększyłoby znacznie koszta, a co całkiem zbytecznie obciążałoby fundusz krajowy.

Wydział krajowy obstawać tedy przy tem musi, ażeby tak w sprawie zwierzchniego kierownictwa jak i w sprawie wykonania wspólnych urządzeń gospodarczych miał zapewniony stanowczy głos.

Co do wykonania tych urządzeń, Wydział krajowy powołać się także musi na przepisy instrukcyi służbowej dla biura melioracyjnego z 9. maja 1893 Nr. 67 Dz. u. kr. (§§. 10 — 14), według której obowiązany jest Wydział krajowy w miarę sił i środków dyspozycyjnych udzielać właścicielom gruntów bezpłatnej pomocy technicznej do zaprojektowania wytyczenia i kontroli robót melioracyjnych. Otóż taki sam obowiązek nakładają na Wydział krajowy ustawy agrarne tylko w szerszej mierze; albowiem zobowiązują go do dostarczenia sił technicznych wogóle do wszelkich prac geometrycznych a więc nietylko melioracyjnych. Zgodnie tedy z powołaną instytutcyą służbową dla biura melioracyjnego i zgodnie z przepisami ustaw agrarnych, wykonanie wszelkich w §. 136. wymienionych robót powierzonom być winno, bez żadnej ze strony komisarza miejscowego kontroli i tylko pod kontrolą i odpowiedzialnością Wydziału krajowego — krajowemu biuru melioracyjnemu. W tym też duchu proponuje Wydział krajowy następującą stylizacyę tego paragrafu po myśli drugiego ustępu § 81. ustawy komasacyjnej:

O potrzebie wykonania wspólnych urządzeń gospodarczych, takich, które przez siły techniczne komisarzowi miejscowemu dodane, wykonane być nie mogą, komisarz miejscowy zawiadomi Wydział krajowy.

Wydział krajowy zarządzi przez swoje organa sporządzenie projektu technicznego, wytyczenie i kontrolę robót.

Wypłatę robotników uskutecznić będzie komisarz miejscowy względnie wyznaczony przezeń funkcyonaryusz.“

Wydział krajowy sądzi, iż taka stylizacya tego postanowienia nietylko będzie zgodną z postanowieniem §. 73. i 81 ust. kom., ale przez to uchyloną zostanie także kwestya zwierzchniego kierownictwa, kwestya powoływania fachowych techników i wreszcie co najważniejsza, iż zyskają na tem roboty same pod względem postępu, wykonania i kosztów.

Wydział krajowy wyraża zarazem przekonanie, iż przez odjęcie komisarzowi miejscowemu tych obowiązków, jakie przepis tego paragrafu w stylizacyi rządowej na niego nakłada, jednolitość urzędowania nic na tem nie ucierpi, lecz że owszem objęcie tych obowiązków przez Wydział krajowy tylko ułatwić może w wysokim stopniu komisarzowi miejscowemu jego działalność i spełnienie jego zadania.

ad §. 146. W ostatniej alinei tego paragrafu, który normuje zwrot kosztów podróży i wysokość dyet członków i technicznych organów komisji ministeryalnej i krajowej należy dodać, że także urzędnicy i technicy Wydziału krajowego mają również prawo do kosztów podróży i dyet według norm dla nich obowiązujących tak, jak to zresztą co do tych urzędników w § 147. ostatniej alinei powiedziano.

ad §. 150 Oznaczona liczbą adstarczyć się mających figurantów najmniej dwóch, jest zadaniem Wydziału krajowego według nabytego doświadczenia nie wystarczają a Wydział krajowy wnosi, aby ta liczba oznaczoną była na *trzech do pięciu figurantów* podobnie, jak to unormowano w § 10. instrukcyi dla biura melioracyjnego z d. 9. maja 1893, Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 67.

II. Co do rozporządzenia wykonawczego do ustawy o dzieleniu gruntów wspólnych i regulacyi wspólnych praw użytkowania.

Ponieważ projekt przepisów wykonawczych do powyższej ustawy jest, wyjąwszy niektóre postanowienia, jest prawie identyczny z przepisami wykonawczymi do ustawy o komosacyi gruntów rolnych, przeto Wydział krajowy ograniczy się tutaj tylko na zacytowaniu tych paragrafów, do których przytoczone powyżej ad I. uwagi i wnioski mają być także zastosowane.

I tak :

do § 8 wniosek ad § 8 I.

do § 12 wniosek ad § 12 I.

do § 14 wniosek ad § 19 I. z tem, że wniosek ten znajduje uzasadnienie w przepisach §§ 63 i 80 ust. o dz. i reg.

do § 15 wniosek ad § 20 I.

do § 16 wniosek ad § 21 I.

do § 20 wniosek ad § 25 I.

do § 23 i 28 wniosek ad § 28 i 33 I. z tem, że proponowana poprawka uzasadniona jest w przepisie § 15 ust. o dz. i reg.

do § 26 wniosek i uwagi ad § 31 I.

do § 28 wniosek i uwagi ad § 31 I.

do § 31 wniosek ad § 36 I.

do § 34 wniosek ad § 39 I. a to ze względu na przepis § 63. ust. o dz. i reg.

do § 40 wniosek ad § 46 I.

do § 45 wniosek ad § 51 I.

do § 54 wniosek ad § 60 I.

do § 56 wniosek ad § 62 I. z tem, że wniosek ten znajduje uzasadnienie w § 18 ust. o dz. i reg.

do § 62 wniosek ad § 68 I.

do § 65 uwagi i wniosek ad § 71 I.

do § 74 na uwagi ad § 82 I.

do § 97 uwagi i wnioski ad § 99 I. z tem. że żądanie swoje opiera
Wydział krajowy tutaj także na postanowieniach §§ 63, 80, 107 i 109 ust.
o dz. i reg.

do § 98 wniosek ad § 100 I.

do § 124 wnioski ad § 136 I.

do § 134 wniosek ad § 146 I.

do § 138 wniosek ad § 150 I.

O przychylne poparcie wszystkich powyższych wniosków u c. k. cen-
tralnego rządu Wydział krajowy c. k. Namiestnictwo niniejszem uprasza.

Zarazem stosownie do przepisu § 125 ust. kom, i § 118 ust. o dz. i reg.
proponuje Wydział krajowy oznaczenie terminu wejścia w życie tych ustaw
na dzień 1. lipca 1902.

Alegat 2. do sprawozdania Wydziału krajowego

**Wykaz fabryk drenów, którym została wy-
oraz wykaz ilości wyprodukowanych i sprze-**

Liczba porząd.	Miejscowość i nazwisko właściciela fabryki	Powiat	wyprodukowano o śre-			
			4 cm	5 cm	8 cm	10 cm
1	Balice, Bronisław Skibniewski	Mościska	—	147000	20800	2500
2	Bełzec, Wiktor Jasiński . .	Złoczów	—	—	—	—
3	Bereźnica królewska Stanisław Pawlikowski .	Żydaczów	—	130000	8000	5000
4	Biegonice, T. Kwieciński . .	N. Sącz	44300	102887	12808	11335
5	Bierzanów, Karol Czecz . .	Wieliczka	—	—	—	—
6	Busk, JE. K. hr. Badeni . .	Kamion. st.	—	—	—	—
7	Byszów, Edwin hr. Hohendorff	Podhajce	105500	31000	5900	1700
8	Cewków, Stan. Jędrzejowicz .	Cieszanów	—	106771	18313	1581
19	Cieszanów, Jan Gnoiński . .	Cieszanów	—	142000	—	—
10	Czarnołożce, Róża Pużynina .	Tłumacz	114800	3600	5550	2140
11	Czudzec, Olga Wiktorowa . .	Strzyżów	—	41500	2500	3700
12	Czyżki, Maryan hr. Łoś . . .	Sambor	—	96300	—	10700
13	Dobrzechów, Roman hr. Michałowski .	Rzeszów	208400	56000	15800	6680
14	Dołpotów, Fr. Rozwadowski .	Kałuż	100000	5000	3500	2500
15	Dubowica, Hen. Mierzeński .	Kałuż	20000	20000	—	—
16	Dydiatycze, St. Brykczyński .	Mościska	—	195500	20000	5000
17	Dynów, Stef. Trzeciński . . .	Brzozów	—	—	—	—
18	Gliniany, Fr. hr. Potulicki . .	Przemysłyany	—	27741	7000	2184
29	Harta, Zdzisław Skrzyński . .	Brzozów	9200	202500	13504	8175
20	Honiatycze, Kapituła rz. kat. we Lwowie	Rudki	—	—	—	—
21	Kruszów, Ludom. Morawski . .	Jaworów	—	102000	16000	12000
22	Hujeze, Zdzisław Obertyński .	Rawa	—	183000	8295	11000
23	Jarosław, Teofil Kosiński . . .	Jarosław	—	—	—	—
24	Kalników, Bol. Orzechowicz .	Mościska	—	198000	18000	11550
25	Komarowice, Al. Pragłowski .	Dobromil	—	—	—	—
26	Konty, Aniela Gniewoszowa .	Złoczów	—	6500	12200	800
27	Kosterowce, Spadkobiercy śp. Duklana Słoneckiego . . .	Sanok	101000	48635	24772	9396
28	Kozy, Herman Czecz	Biała	—	—	—	—
29	Krzywaczka, Winc. Schmidt	Myślenice	70000	6000	3200	—
30	Łętownia, spadkob. br. Hom- pescha	Nisko	—	—	—	—
31	Leszczowate, Winc. Kraiński	Lisko	74369	11287	1587	—
32	Lwów, Józef Schirmer	Lwów	—	—	—	—
33	Lubaczów, M. hrabina Gołu- chowska	Cieszanów	—	64936	5063	2034
34	Miżyniec, M. ks. Lubomirska	Dobromil	—	100000	—	—

Liczba porząd.	Miejscowość i nazwisko właściciela fabryki	Powiat	wyprodukowano o śre-			
			4 cm	5 cm	8 cm	10 cm
35	Nadyby, Wład. Tchórznicki	Sambor	—	14000	3000	1500
36	Nart, St. Dolański	Nisko	—	—	—	—
37	Niemstów, L. br. Wattmann	Cieszanów	—	204350	9050	5193
38	Oblaszki, spadkobiercy dr. J. Rettingera	Chrzanów	—	—	—	—
39	Oleszyce, Wł. ks. Sapieha	Cieszanów	—	—	—	—
40	Pawęczce, Karol Mencil	Stanisławów	171909	5860	3708	797
41	Pawłosiów, S. hr. Siemieński	Jarosław	—	84000	8000	5000
42	Pelkinie, W. ks. Czartoryski	Jarosław	105000	30000	7500	4500
43	Piadyki, Roman kn. Puzyna	Kołomyja	—	—	—	—
44	Podlipce, Roman Treter	Złoczów	—	—	—	—
45	Podwysokie, Józef Giżowski	Rudki	—	—	—	—
46	Potok złoty, Włodzim. Gnie- wosz	Buczacz	142120	4806	1330	407
47	Przeworsk, ordyn. ks. Lubo- mirskich	Przeworsk	—	357000	28300	14000
48	Rogóżno, Fr. hr. Czosnowski	Jaworów	—	112990	12348	5500
49	Siary, Wład. Dębowski	Gorlice	—	—	—	—
50	Siedliska, Jan Gorayski	Pilzno	—	—	—	—
51	Sławentyn, Juliusz Gołębski	Podhajce	150120	19630	9890	1820
52	Straszęcin, Julian Bielański	Ropczyce	—	—	—	—
53	Streptów, Jan Paygert	Kamion. st.	—	—	—	—
54	Strupków, Zygm. Regenstreif	Nadwórna	120000	5000	6000	2800
55	Stubno, Józef Myszkowski	Przemyśl	—	351826	16660	14497
56	Werynia, Janusz hr. Tyszkie- wicz	Kolbuszowa	—	32000	4200	—
57	Wierzchnia polna, Dr. H. Bie- liński	Kałusz	—	—	—	—
58	Witkowice, Józ. Michałowski	Ropczyce	55000	30000	6500	1000
59	Wysocko, St. hr. Zamojski	Jarosław	—	—	—	—
60	Załuźce, Eug. Krzysztofowicz	Śniatyn	60000	8000	8250	1500
61	Zapałów, Michał Maczuga	Cieszanów	—	—	—	—
62	Zassów, Tad. hr. Lubieński	Pilzno	—	45800	7000	6500
63	Zawadów, Marya Wal. Gor- don i Spółka.	Stryj	—	—	—	—
64	Żeldec, Robert Thom	Żółkiew	—	—	—	—

We Lwowie 24 września 1901.

Sprawozdanie

c. k. Krajowego Oddziału hydrograficznego z uskuteczionych w roku 1900 czynności i poniesionych kosztów służby hydrograficznej.

C. k. Krajowy Oddział hydrograficzny w roku sprawozdawczym zajęty był: prowadzeniem zarządu nad stacyami ombrometrycznymi, wodoskazowemi i śniegoskazowemi, zbieraniem i sprawdzaniem raportów, wydawnictwem map śniegowych, przygotowaniem materiału do rocznika hydrograficznego 1899, następnie wykonywaniem pomiarów hydrometrycznych na Wiśle i dopływach, zaniwelowaniem wodoskazów, wreszcie wypracowaniem planów do operatu hydrometrycznego Dunajca.

I. Obserwacje ombrometryczne.

W roku sprawozdawczym funkcjonowało w Galicyi stacyi ombrometrycznych

Z tych przypada na dorzecze:

1. Wisły	254
2. Dniestru	148
3. Dniepru	6
4. Prutu	27
Razem	<u>435</u>

W porównaniu z ilością funkcjonujących stacyi w Galicyi w roku 1899 429 przybyło 46

Z Galicyjskich stacyi ombrometrycznych funkcjonowało:

361	przez	12	miesiące	nadesłało	4332	raportów	miesięcznych
32	"	11	"	"	352	"	"
19	"	10	"	"	190	"	"
3	"	9	"	"	27	"	"
6	"	8	"	"	48	"	"
1	"	7	"	"	7	"	"
2	"	6	"	"	12	"	"
3	"	5	"	"	15	"	"
2	"	4	"	"	8	"	"
3	"	2	"	"	6	"	"
3	"	1	"	"	3	"	"

435 przeciętnie przez 11.5 miesięcy nadesłało 5000 raportów miesięcznych

Prócz zwyczajnych raportów przesyłały wykresy ombrograficzne następujące stacje, zaopatrzone w samopiszące przyrządy, a mianowicie;

A) w dorzeczu Wisły:

1. Krempna za czas od 7/VI do 30/XI 1900
2. Lutowska " " " 1/IV " 4/XII "
3. Łówcza " " " 16/V " 30/XI "
4. Rajeza " " " 1/IV " 30/XI "
5. Zaradnia " " " 17/V " 26/X "

B. w dorzeczu Dniestru:

6. Przemyślany za czas od 1/IV do 31/X 1900
7. Wyżłów " " " 10/IV " 30/XI "

II. Obserwacje wodoskazowe.

Stacyi wodoskazowych funkcyonowało ogółem w Galicyi

Z tych przypadku na dorzecze:

1. Wisły	122
2. Dniestru	58
3. Dniepru	1
4. Prutu	10
	Razem 191

W porównaniu z ilością stacyi funkcyonujących w roku 1899 178

przybyło 13

Z galicyjskich stacyi wodoskazowych funkcyonowało:

169	przez 12	miesiące	nadesłało	2028	raportów	miesięcznych
3	"	11	" " "	33	"	"
3	"	10	" " "	30	"	"
2	"	9	" " "	18	"	"
2	"	8	" " "	16	"	"
4	"	7	" " "	28	"	"
1	"	6	" " "	6	"	"
3	"	5	" " "	15	"	"
1	"	4	" " "	4	"	"
2	"	3	" " "	6	"	"
1	"	1	" " "	1	"	"

191 przeciętnie przez 11,4 miesiące nadesłało 2185 raportów miesięcznych.

Prócz zwyczajnych raportów przysyłały wykresy linnigraficzne następujące stacje, zaopatrzone w samoczynne przyrządy a mianowicie:

Dzików na Wiśle za czas od 1/III do 31/XII 1900

Przemyśl na Sanie " " " 1/V " 30/XI "

Nisko na Sanie " cały rok 1900

III. Sprawdzanie raportów i prowadzenie ewidencji stacyi hydrograficznych.

Wszystkie raporta nadesłane ze stacyi hydrograficznych w dorzeczu Wisły, Dniestru i Dniepru, sprawdzano w Oddziale hydrograficznym, a po ich uzupełnieniu przesyłano odpisy c. k. Centralnemu Biuru hydrograficznemu we Wiedniu.

Dla stacyi dorzecza Wisły, Dniestru, Dniepru i Prutu prowadzi się księgę przeglądową stacyi, wykazy nadesłanych raportów, księgę obserwatorów i dzienniki wydatków.

IV. Obserwacje śniegoskazowe.

W zimie 1900/1901 funkcyonowało w Galicyi stacyi śniegoskazowych 176.

W porównaniu z ilością stacyi w zimie 1899/1900, liczba stacyi się nie zmieniła.

Prócz raportów z galicyjskich stacji śniegoskazowych, tutejszy Oddział hydrograficzny zbierał także raporta z 2 stacji w dorzeczu Wisły na Szląsku i z 36 stacji w dorzeczu Prutu i Seretu na Bukowinie.

Na podstawie nadsyłanych w sobotę raportów śniegowych wydano 12 raportów tygodniowych, za czas od 23 grudnia 1900 do 16 marca 1901, obejmujących dorzecze Wisły, Dniestru, Styru, Prutu, i Seretu w Austrii i publikowano je w 400 egzemplarzach.

V. Przygotowanie materiału do publikacji rocznika hydrograficznego c. k. Centralnego biura 1899.

Dla dorzecza Wisły, Dniestru i Dniepru sporządzono spis stacji ombrometrycznych, tabelaryczne zestawienie codziennych spostrzeżeń wodoskazowych, zestawienie czasu trwania stanów wody i tabelaryczne zestawienie ciepłoty wody.

VI. Zlustrowano

następujące stacje:

a) ombrometryczne w Kremplnie, Radocynie, Bartnem, Cieklinie, Osieku, Dukli, Tylawie i Jaśliskach.

b) wodoskazowe: na Jasiołce w Jaśle, tudzież na Wisłoce w Żmigrodzie i Żółkowie.

VII. Niwelację przeprowadzono.

a) ustalonego zwierciadła wody na Wiśle w dniu 13 października 1900 od km: 0—287 przez 14 urzędników technicznych, z tych 3 z Oddziału hydrograficznego na przestrzeni od km. 0 do 40, i od 60 do 80.

b) zera wodoskazów na Przemszy w Chełmku, na Wiśle w Pustynii, Dworach, Smolicach, Czernichowie, Szczucinie, na Czarnym i Białym Dunajcu w Nowym Targu, na Dunajcu w Czorszynie, Krościenku, Waksmundzie i na Białej w Ciężkowicach przez 2 techników rządowych i Oddziału hydrograficznego.

VIII. Zdjęcie przekrojów poprzecznych

uskuteczniiono na Wiśle od km. 0 — 287 przez 8 techników rządowych, z tych 2 z Oddziału hydrograficznego od km. 0 — 48 i od 175 — 209

IX. Pomiary hydrometryczne

uskuteczniiono przez 2 c. k. urzędników technicznych Oddziału hydrograficznego.

Na Dunajcu:		
pod Nowym Sączem	10. i 11. lipca.	2
na Dniestrze:		
pod Żurawnem	16. lipca	1
w Zaleścach	17. „	1
Wiśle:		
Zabrzeg Babice	1. sierpnia	1
Bobrek Broszkowice	4. „	1
„ Dwory	7. sierp. i 20. grudnia	2
Jankowice Podolsze	10. sierpnia	1
Smolice Jankowice	14. „	1
Jeziorzany	17. „	1
Piekary Tyniec	18. „	1
Kraków Podgórze	20 sierp. 10, 11, 18 grud.	4
Przylasek wyr. Pasternik	23 sierp. 13 grud.	2
Do przeniesienia	20 pomiarów

	Z przeniesienia	20 pomiarów
Sierosławice Grobla	27. sierpnia	1
Morsko Popędzyna	29 sierp. i 15 grud.	1
Rogów Nowopol	3. wrzesnia	1
Nowe miasto Borusowa	6. „	1
Pawłów	11. „	1
Budziska Otałęż	14. „	1
Niekurza Ostrówek	17. „	1
„ Niziny	19. „	1
Radoważ Tarnobrzeg	21. „	1
Mścijów Dąbrowa usz.	24. „	1
Szczytnik Witkowa	26. „	1
przy ujściu dopływów Wisły:		
na Przemszy w Gorzowie	3. sierpnia.	1
„ Sole w Oświęcimie	6. „	1
„ Skawie w Zatorze	13. „	1
„ Rabie w Uściu solnem	30. „	1
„ Dunajcu w Patuszycach	4. września.	1
„ Nidzie w Grotnikach	7. września	1
„ Wisłoce w Gawłuszowicach	18 wrześ.	1
„ Sanie w Wrzawach pniowskich	25 „	1
		Razem 38 pomiarów

X. Plany sytuacyjne.

Spantografowano plany Dnnajca od km. 97 do 0 ze skali 1:2880 na skalę 1.7200 i sporządzono kopię negrograficzną z przestrzeni od km. 140 — 0

XI. Prace hydrometryczne.

Dla operatu hydrometrycznego Dunajca przygotowano szereg wykazów i następujące plany:

- a) generalny przekrój Dunajca od źródeł do ujścia,
- b) charakterystyczne przekroje poprzeczne,
- c) przekroje hydrometryczne w ilości 35,
- d) krzywe objętości przepływu,
- e) przekrój podłużny i krzywe wyrównanie i
- f) normalne przekroje Dunajca.

XII. Załatwienie urzędowych pism i korespondencji.

Z nadeszłych do protokołu c. k. Krajowego Oddziału hydrograficznego w roku 1900 — 13679 pism, sprawozdań, raportów, przypomnień urzędowych, zaprotokołowano i załatwiono 2010 exhibitów, a uskuteczniiono 10.612 expedy-cyi, w których mieści się 794 posyłek pieniężnych.

Prócz tych 2.010 exhibitów Oddziału hydrograficznego załatwiono 96 exhibitów c. k. Namiestnictwa.

XIII. Personal techniczny i kancelaryjny.

Personal techniczny składał się z 2 c. k. inżynierów, 2 c. k. adjunktów budownictwa (z tych jeden przez 8 miesięcy), c. k. praktykanta budownictwa i 1 pomocnika technicznego, którzy pobierali swe płace wyłącznie z funduszków państwowych.

Na czynności w polu urzędników technicznych przypada 344 dni komisyjnych.

Prócz powyższego personalu było zajętych 2 c. k. asystentów przez 2 miesiące, 7 pomocników kancelaryjnych i technicznych przy robotach mani

		Z przeniesienia	1.916 kor.
20	obserwatorom po 36	"	720 "
11	" " 40	"	440 "
1	" " 42	"	42 "
1	" " 43	" 20	43 " 20 hal.
63	" " 48	"	3.024 "
1	" " 50	"	50 "
4	" " 60	"	240 "
1	" " 72	"	72 "
183 obserwatorom przyznano razem			6.547 " 20 hal.
rzeczywisty zaś wydatek w roku 1900 wynosił			6.423 kor. 35 hal.
wydano zatem mniej o			123 kor. 85 hal.
B) Wydatki poczynione przez c. k. Namiestnictwo funduszu wodnego:			
1. Koszta urządzeń i utrzymania istniejących wodoskazów.			9.470 kor. 72 hal.
2. Zakupno reperów żelaznych dla oznaczenia przekrojów hydrometrycznych na Wiśle, Sanie i Łomnicy, tudzież dla wodoskazów na Wiśle, Sole, Przemszy, Sanie i Łomnicy			4.240 "
Razem			13.710 kor. 72 hal.
do tego wydatki ad A)			54.493 " 26 "
Ogółem			68.203 kor. 98 hal.
Do tych kosztów przyczynił się Wydział krajowy zasiłkiem asygnowanym odezwą z 22/II 1901 l. 10.323 (l. Nam. 22.021/901)			16.000 kor.
resztę zaś w kwocie			52.203 kor. 98 hal.
pokrył państwowy fundusz hydrograficzny i wodny.			

U s t a w a

z dnia o kolmatacyi bagien naddniestrzańskich.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Kolmatacyja bagien naddniestrzańskich, która ma być wykonaną przez przymusową spółkę wodną, mającą się zawiązać na podstawie §. 45. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38, uznana zostaje za przedsiębiorstwo subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1899, który prelininuje kosztą robót na 3,800.000 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów tej melioracyi mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent prelininowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 2 b) i §. 4. ustępu 2 b) ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. ust. p. Nr. 116 z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą prelininowanych kosztów; a to w myśl §. 66. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38 według stosunków korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tych podstawach nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Termin rozpoczęcia i czas trwania budowy, tudzież wysokość i terminu płatności corocznych rat zasiłków kraju i państwa, oraz prestacyj konkurencyjnych w §. 3. pod *c*) wymienionych oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Zarząd robót obejmie Wydział krajowy na koszt funduszu budowy.

Sposób, w jaki ma być utworzony Wydział spółki wodnej, tudzież liczbę członków tego Wydziału, oznaczy statut mający się ułożyć przez władzę polityczną.

Bliższe szczegóły co do sposobu wykończenia przedsiębiorstwa, ostatecznego zestawienia kosztorysu, tudzież wpływu Administracji państwa i spółki wodnej na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 6.

Koszta utrzymania wykonanych robót ponosić mają członkowie spółki wodnej według wskazanego w §. 3. pod *c*) stosunku.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

U s t a w a

z dnia o uzupełnieniu obwałowania
Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem, w powiecie
Dąbrowskim.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Uzupełnienie obwałowania Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie dąbrowskim ma być wykonane jako przedsiębiorstwo wymienionego powiatu, subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1900, który preliminuje koszta budowy 3,000.000 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Fundusz budowy ma być utworzonym:

a) z datku funduszu krajowego w wysokości trzydziestu pięciu procent preliminowanych kosztów;

b) z datku państwowego funduszu melioracyjnego w myśl §. 6. ust. 2. i §. 4. ust. 2. a) ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116 z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w wysokości trzydziestu pięciu procent preliminowanych kosztów;

c) z datku państwowej dotacji budowy wodnych z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w wysokości dwudziestu procent preliminowanych kosztów;

d) z datku powiatu Dąbrowskiego w wysokości dziesięciu procent preliminowanych kosztów.

§. 4.

Termin rozpoczęcia i czas trwania budowy, tudzież wysokość i terminu płatności corocznych rat datków kraju, państwa i powiatu Dąbrowskiego oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania wałów ochronnych;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 10. czerwca 1892 Dz. u. kraj. Nr. 43.;

3. z corocznych datków kraju i powiatu Dąbrowskiego.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków krajowych i powiatowych na konserwację, co do organizacji obrony wałów i innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego po ukończeniu budowy.

§. 6.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowlanego i konserwacyjnego obejmuje Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu też podobnie jak i Wydziałowi powiatowemu w Dąbrowy przyznanym zostaje wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

0 7.

Po ukończeniu uzupełnienia robót wykonanych przez spółkę wodną dla regulacji odpływu wód kanałem Zyblikiewicza obejmie Wydział krajowy zarząd konserwacji tych robót.

Spółka wymieniona ma być rozwiązana, skoro wypełni zobowiązania względem osób trzecich.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, spraw wewnętrznych i skarbu.

U s t a w a

z dnia o uzupełnieniu obwałowania Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej wraz z obwałowaniem prawego brzegu Raby, tudzież o regulacyi potoków Uszwicy i Grobki z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

§. 1.

Uzupełnienie obwałowania Wisły od ujścia Raby do gminy Woli rogowskiej wraz z obwałowaniem prawego brzegu Raby od Majkowie do ujścia do Wisły, tudzież regulacya potoków Uszwicy i Grobki z dopływami mają być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1900, który preliminuje koszta robót na 4,500.000 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów.

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 1. i §. 4. ustępu 1. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116

bezwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia ;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym, przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preeliminowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. kraj. ustawy wodnej z d. 14. marca 1875 Dz. u kraj. Nr. 38 według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Do rozłożenia i ściągnięcia datków prywatnych stron interesowanych w §. 3. pod c) wymienionych zawiązaną będzie przez Administrację państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym spółka wodna.

Blizsze szczegóły co do wyboru i liczby członków Wydziału tej spółki określi statut przez władzę polityczną ułożyc się mający.

§. 5.

Datki oznaczone w §. 3. pod a), b) i c) mają być oddane do rozporządzenia w czasie budowy w równych ratach rocznych z góry z tem ograniczeniem, iż rzeczywista wypłata zasiłków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego odbywać się ma w granicach pojedynczych rat rocznych w miarę potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

- 1) z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia wałów ochronnych i skarp potoków, tudzież ze sprzedaży wikliny;
- 2) z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 10. czerwca 1892 Dz. u. kraj. Nr. 43;
- 3) z corocznych datków kraju i prestackj konkurencyjnych.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i prestackj konkurencyjnych na konserwację, organizacyi obrony grobel, ewentualnie utworzenia w tym celu jednej lub więcej spółek wodnych i innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 7.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowlanego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak i stronom interesowanym przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Blizsze szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, terminów płatności i sposobu uiszczania datków, oraz co do ewentualnego współdziałania rządowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsięwzięcia, określi rozporządzenie wykonawcze ułożone przez Wydział krajowy wspólnie z Namiestnictwem, a zatwierdzone przez Ministerstwo rolnictwa.

§. 8

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

U s t a w a

z dnia o uzupełnieniu obwałowania Wisły od Niepołomic do ujścia Raby wraz z obwałowaniem lewego brzegu Raby i regulacją potoku Drwinki z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Uzupełnienie obwałowania Wisły od Niepołomic do ujścia Raby wraz z obwałowaniem lewego brzegu Raby od Gawłówka od ujścia do Wisły i regulacją potoku Drwinki z dopływami, które ma być wykonane przez przymusową spółkę wodną, mającą się zawiązać na podstawie §. 45. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 dz. u. i rozp. kraj. Nr. 38, uznane zostaje jako przedsięwzięcie subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1900, który preliminuje koszta robót na 3,481.200 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzenia funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl § 6. ustępu 2 i § 4. ustępu 2 a) ustawy z dnia 30. czerwca 1884. Dz. u. p. Nr. 116 bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preeliminowanych kosztów budowy, a to w myśl § 66. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 38, według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§ 4.

Termin rozpoczęcia i czas trwania budowy, tudzież wysokość i terminu płatności corocznych rat datków kraju, państwa i stron interesowanych w § 3. pod c) wymienionych oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§ 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1) z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia wałów ochronnych, tudzież skarp, potoków i rowów;

2) z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ust. z d. 10. czerwca 1892 Dz. u. kraj. Nr. 43;

3) z corocznych datków kraju i prestacyj konkurencyjnych.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i prestacyj konkurencyjnych na konserwację, ewentualnie utworzenia w tym celu jednej lub więcej spółek wodnych, co do organizacji obrony grobel i innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§ 6.

Zarząd budowy oraz funduszu budowlanego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób, w jaki ma być utworzony Wydział spółki wodnej, tudzież liczbę członków tego Wydziału określi statut przez władzę polityczną ułożyć się mający.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak i stronom interesowanym przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§ 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

U s t a w a

z dnia o regulacyi i zalesieniu rzeki Łęgu w powiatach: Niżańskim i Kolbuszowskim.

Za zgodą Sejmu Mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskim rozporządzam, co następuje:

§ 1.

Regulacya i zalesienie rzeki Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim ma być wykonana jako przedsiębiorstwo krajowe.

§ 2.

Za podstawę techniczną tej regulacyi służyć ma projekt c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich z r. 1898, prelinujący koszta robót na 480.000 koron.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§ 3.

Do pokrycia kesztów budowy ma się przyczynić:

- a) galicyjski fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent prelinowanych kosztów;
- b) państwowy fundusz melioracyjny z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w myśl § 6 ustępu I. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116, takimże bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent.

§ 4.

Datki kraju i państwa mają być uiszczone w czasie budowy w miarę rzeczywistej potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§ 5.

Bliższe postanowienia co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, dalej co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa, kierownictwa budowy i wpływu Administracji państwa na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§ 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być po ukończeniu budowy utworzoną po myśli § 45 ustawy krajowej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38 w drodze administracyjnej Spółka interesowanych właścicieli gruntów i innych nieruchomości, a to bez względu czy się na to zgodzą lub nie, a rozkład datków na poszczególnych członków spółki ma być uskuteczony według postanowień § 66 powołanej ustawy.

§ 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu ministrowi rolnictwa.
